

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ânvăcăla, čudesur, morče pă krušji, uskrnuće dăm morc, unesenje âm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje aj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael âm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Âm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat să skriji događajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ăntri noj. ² Orikic as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur văzut šă šje svite Isus, jej âs slugurlje alu vorba.* ³ Aša šă ju mam ângăndit dăm elši pă rând să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile. ⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ânkriđală dă vorbilje dă šje u fost ânvăcat kă aj aje anume.

Andalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

⁵ Âm zăljljelje kănd kralj Herod vladale âm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dăm svečenički rodu alu

* ^{1,2} jej âs slugurlje alu vorba Ili "služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj."

Abiji,[†] šă mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta. ⁶ Amăndoj ăș re ăm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toči zapovjedurlje šă pravilurlje alu Domnu anostru. ⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puće să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kănd una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ăm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă. ⁹ Dă pă običaju ăntri pop lu izabralit ku kockă să mergă ăm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur.[‡] ¹⁰ Šă ăntreg narodu aščipta afară ăm udvar šă să aruga ăm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunșje ađalu alu Domnu su năstămit ăm Hram alu Zahariji dădănenći pă desna parćiš dă žrtvenik hundi are miomiris. ¹² Zaharija kănd u văzut pă ađal tari su ănfrikușatășă.

¹³ Daje ađalu ju zăs: “Nuči sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fișjor, šă tu vi da numi Ivan. ¹⁴ Vi ave fălușaje šă slavlje šă mulc sur ăm fălușa la fătala aluj. ¹⁵ Kă jăl anume u fi mari ăm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar ăm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svănt. ¹⁶ Mulc fișjori kari ăș Izraelci sur ăntorșji dă rănd dă la jăl ăm napoj la Domnu Dimizovu alor. ¹⁷ Jăl u meržji ăm nenće alu Domnu ka vjesniku ăm duhu šă ăm pučere alu Ilija kari are dă kănva prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să ăntorkă pă eje kari ăș nevjerni să apușji mudrost dă la heje kari ăș pravednă, să pripremalaskă narod păntru Domnu.”

[†] 1,5 Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elși pop dă Izrael (veđi 2 Ljet 24). [‡] 1,9 Svećenici trăbuje să acăci tamjan kari are dulșji măndru miros, dăđe prinos alu Dimizov ăm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar ăm nontru ăm Hram. [§] 1,11 desna parći lok hundi ađalu are pă lok dă čast

¹⁸ Ali u zäs Zaharija alu andalu Gabrijel kari stäče äm nenče alu Dimizov: “Dä pä šje uj šci kä aje äj anume? Tu vejs kä mes aku om bätärn šä bäšäca ame äj isto äm aj.”

¹⁹ Andalu ju äntors vorba: “Numilje amnjov äj Gabrijel šä ju mes ku Dimizov* sä askultä šje mu spunji, aša mes mänat sä svitesk ku činji šä säc aduk Hir fälos. ²⁰ Punji mä ureci, känd mar nu maj änkruzut dä vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puče sviti pän šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi äm pravä vremi.”

²¹ Lume ašcipta afarä pä Zaharija, šä sä čudule šje fašji atita dobä äm svetište. ²² Känd u vinjit afarä nu puče sä svitaskä. Jäl svite äm znakovur šä nu puče sä svitaskä njimika pän šje nu ju su ave kupilu. Šä atunšje ur prišjepi kä u avut vizijä äm svetište.

²³ Känd u završalit vreme dä služba aluj äm Hram, Zaharija u fužjit akasä. ²⁴ Atunšje maj dä pä zäljilje bäšäca aluj u rämas gärjonä, šä nu jäšä afarä šinšj lunj.† Elizabeta u zäs: ²⁵ “Domnu äj ala kari u fäkut asta aku: Dimizov su ujtat pä minji ku milä šä u lot ändärät rušanje däm oči alu ominj.”‡

Andalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

²⁶ Šasä lunj dä känd Elizabeta are gärjonä, Dimizov u mänat pä andalu aluj päšci Gabrijel äm varuš äm Galileja kari sä čamä Nazaret. ²⁷ Jäl u vinjit la fatä äm pär kä su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sä

* **1,19** ju mes ku Dimizov äm original skrijä: “kari stä la Dimizov”. Asta äj zäs ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dä la Dimizov, ar träbuji sä fijä dovoljan dokaz alu Zahariji. † **1,24** Dä pä šinšj lunj, toc u vide kä äj gärjonä. Atunšje ominji nu su akäca dä Elizabeta kä inka äj nerotkinjä. ‡ **1,25** Asta äj daje kä sämce rušanji kä je nu ave kupij.

čima Marija. ²⁸ Gabrijel u vinjit ša u zäs: “Änfälušešiči tu kari ješć izabralitä! Domnu äj ku činji! Blagoslovulitä ješć tu äntri mujer!”

²⁹ Marija are uznemirenä dä pozdravu aluj ša je u äňšjirkat sä sä ängändaskä šje značalešiči. ³⁰ Ända lu ju zäs alji: “Nuc fijä frikä, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milä. ³¹ Punji ureči, vi rämänje gärjonä, vi fäta fišjoru ša tu ji punji numi Isus! ³² Jäl u fi mari, ša u fi čimat Fišjoru lu Häl Maj Mari! Ša Domnu Dimizov ju da autoritet sä vladalaskä ka kralju ka kum äj predaku aluj David. ³³ Ša jäl u vladalit äm familija lu Jakov dä erikeš, ša kraljevstva aluj nu ave kraj!”

³⁴ Marija u äntribat atunšje pä ända: “Kum poči asta fi kä ju mes fatä äm pär!”

³⁵ Ända lu ju äntors vorba: “Duhu Svänt u vinji pä činji, ša pučere dä Häl Maj Mari cu astupa ku umbrä. Däm ala ränd Kupilu Svänt šje u fi fätat dä la činji u fi čimat Fišjoru alu Dimizov. ³⁶ Punji ureči: Rođakinja asta Elizabeta äj bätärnä ša isto u ave fišjor, kä je nu puče sä ajvi majmult, ali aku äj mar äm šasä lunj dä känd äj gärjonä. ³⁷ Kä njimika nuj nemoguće alu Dimizov!”

³⁸ Atunšje u zäs Marija: “Da ju mä ligizesk ku asta sä fjuv ropkinja alu Domnu. Lasä fijä aša kum tu zäšj.” Atunšje ända lu u fužjit dä la je.

Elizabeta u kunuskut pä kupilu alu Marija däm injimä kä jäl äj Mesija

³⁹ Dovä tri zälji dä pä aje Marija su gätat ša u mers pä kalji, je su ängribit äm unu sat äm Judeja pä dal. ⁴⁰ Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat äm nontru ša

§ 1,30 Tu aj aflat la Dimizov milä Idiom “aflä milost” značalešiči kä benji ješć apukat dä la šjinjiva: “Dimizov u odlučulit kä cu da mila” ili “Dimizov cu aräta bunjeme aluj.”

su pozdravalit ku Elizabeta. ⁴¹ Kum u auzăt Elizabeta pozdravu lu Marija u sămcăt pã kupilu alji kum tari su miškat ăm injimă, šă Elizabeta are pljină ku Duhu Svănt. ⁴² Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješć blagoslovulitã tu ăntri mujer, šă blagoslovulitã ăj kupilu atov! ⁴³ Adiše mes aša bitnă, kã tu mama lu Domnu amnjov vinji sã mǎ posjetilaskã? ⁴⁴ Kã dăm momentu šje am auzăt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dă fãlušăjă ăm injima ame! ⁴⁵ Blagoslovljenă daje kã tu aj ănkrizut kã šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešći pã Dimizov ăm kăncît

⁴⁶ Atunšje Marija u zăs:

“Duša ame ăl slavalešći pã maj mari Domn,

⁴⁷ šă duhu amnjov sã ănfălušešći ăm Dimizov Spasitelju amnjov,

⁴⁸ daje kã jăl su ujtat ku milă pã minji pã poniznă ropkinja aluj,

aku toći generacijurlje mur čimamă blagoslovljenă,

⁴⁹ daje kã svemogući Dimizov u făkut mari djelur ku minji, šă numilje aluj ăj svănt.

⁵⁰ Pălăngă totă sămănca, Dimizov ăj milos pălăngă eje kari ăl poštivalešći.

⁵¹ Ku mănă aluj jăl u făkut pučernjišji lukrur.

Jăl u arunkat afară pã eje kari asre ponosnă ăm sufličilje alor šă pã eje kari asre umišljeni.

⁵² Pã heje bălour vladar lju vărli dă pã prijestolje, a pã heje kari ăs ponizni lju riđikatulji.

⁵³ U rănjit pã flămănz ku mănkari bună, a pã găzdašji lju mănă ku mănjlje golji.

⁵⁴ Jăl u ažutat pã Izrael sluga aluj

su ăngănditusă dă milă aluj,*
⁵⁵ ka kum u obečalit alu preci anoštri dă kănva
 să fiјă pljinj dă milă pălăngă Abraham șă pălăngă potomku
 aluj dă erikeș.”

⁵⁶ Marija u rămas ku Elizabeta tri lunj atunșje su
 ăntorsășă akasă.

Ivan Krstiteľj su avutășă

⁵⁷ Kănd u vinjit vreme alu Elizabeti să ajvi kupil, je u
 fătat fișjor. ⁵⁸ Șă kănd ur auzăt susjedi șă njamu kă Domnu
 are bun pălăngă je, jej ur vinjit una la je șă să ăm fălușe ku
 je una.

⁵⁹ Kupilu trăbuje să fiјă obrezalit pă optă (8) zuva, șă
 kănd or vinjit una să fakă asta, jej gănde să ăj de numi
 Zaharija dă pă tatusu. ⁶⁰ Mumăsa u odbijilit șă u zăs: “Nu,
 jăl su čima Ivan.”

⁶¹ Ali jej ur zăs: “Njime dăm njamuc nu u fost čimat dă
 pă numiljala!” ⁶² Șă așă jej ăntriba ku znakur pă tatusu alu
 kupilula, kum su čima. ⁶³ Zaharija u šjirut pločică dă skris
 șă u skris: “Ivan ăj numilje aluj!” Toc asre ămirac. ⁶⁴ Șă
 dăm ala șas Dimizov u dăsvăkut gura alu Zaharija șă poči
 să svitaskă. Șă jăl dăde slavă alu Dimizov!

⁶⁵ Atunșje frika u vinjit pă tot susjedu șă ăm totă parče
 dă Judeja păm đalur șă spunje șje su dogodulit. ⁶⁶ Toc kari
 ur auzăt dă aje cănje ăm firi șă să ăngănde: “Șje u fi dăm
 ala kupil? Anume măna alu Domnuluj† are ku kupilula
 Ivan.”

Zaharija prorokuvulešči šjinji ăj Mesija șă Ivan

* **1,54** Dimizov nu poči ămujta. Kănd ăș dușji ăm firi, Dimizov să ăngădešči,
 aje značalešči kă Dimizov djeluvulešči dă pă obečanje șje u dat. Asta svitešči
 dă obečanje aluj: “u obečalit alu preci anoštri kă u fi milosrdan.” **1,55** Gal
 3,16 † **1,66** măna alu Domnuluj ăj pučere alu Domnu: “pučere aluj are ku
 jăl”.

⁶⁷ Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dă Duhu Svânt, atunšje prorokovale šă zăšje:

⁶⁸ “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,

Kă jăl u vinjit šă să otkupilaskă pă narodu aluj!

⁶⁹ Jăl u răđikat păntru noj pă spasilju silni!‡

Dăm potomstva lu sluga amnjov la kralj David.§

⁷⁰ Asta nju fost spus

dăm gurălje dă proroci aluj svănc dă kănva:

⁷¹ spasenje dă la dužmanji anoštri

šă dăm mănĵ* kari toc nji mărzălěšci.

⁷² Are milosrdan pălăngă preci anoštri,

šă u ispunulit savezu aluj svânt.

⁷³ Ăm zakletvă kari u dat lu Abraham, alu predaku anos-
tru:

⁷⁴ să nji izbavalaskă dăm mănĵ alu dužmanj,

să pučenj poslužulenj pă jăl făr dă frikă,

⁷⁵ šă să kustănj svânt šă đirept ăm toći zălĵilje dă kustu
anostru.

⁷⁶ Šă tu Ivan fišjoru amnjov, tu vi fi čimat proroku alu Maj
Mari Dimizov,

kă tu vi meržji ăm nenće alu Domnuluj šă să ăj đireš
kalje aluj,

⁷⁷ Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fălos dă spasalala

šă dă jirtala dă grehurlje alor.

⁷⁸ Kutotu asta ăj dă rănd dă suflĵitu milos alu Dimizovu
anostru,

‡ **1,69** Ăm original skriĵă: “rog dă spasenje păntru noj”. Rog dă životinjă are simbol dă pučere alji să să potă branalaskă. Dă Mesija să svitešci ka kum ar fi jăl rog kari ari pučeri să spasalaskă Izrael ka “šĵinjiva ku pučeri să nji spasalaskă.” § **1,69** ăm original skriĵă: “ăm kasa alu sluga aluj David”.

Kasa alu David predstavalešci familija aluj, potomci aluj. * **1,71** Vorba “măna” predstavalešci pučeri kari rej ominj koristilešci protiv dă ominji alu Dimizov.

ka sorilje kari svitlizešči u vinji afară dăm nor pã noj
 sus†
 79 u da lumină alu eje kari šađi ăm tunjerik, ‡ šă ăm umbra
 alu morči.
 Nju punji pišjorilje anoštři pã kalje dă putuljală.”§
 80 Ivan u kriskut šă su ămbălurit ăm duh. Kusta ăm
 pustinjă păn šje nu su arătat javno alu Izraelc.

2

Isus su avut ăm Betlehem (Mt 1,18-25)

1 Ăm aje vremi dă pã šje su avut Ivan, zapovjed u fost
 mănată dă la car August să fakă skritura dă stanovništvo
 ăm ăntragă cara. 2 Aje are elși skritura dă stanovništvo
 kari u fost kănd Kvirinije are vladar dă Sirija. 3 Aša toc
 ur mers să să prijavalaskă ăm varušu hundi preci alor u
 kustat.

4 Aša Josip dăm mik varuș Nazaret ăm Galileja, u mers
 ăm varuș Betlehem ăm Judeja hundi su avut David daje kă
 jej as re njamu alu kralj David.* 5 Josip u mers akulo să
 să jivaskă dă skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari
 are gărjonă. 6 Šă kum asre dăm Betlehem akulo vreme u
 vinjit să să ajvi kupilu. 7 Je u avut elși fișjor, lu ănvălitălu

† 1,78 Asta ăj metaforă dă điriptači. Ajișje să sviteșči dă duhovna điriptači
 kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afară kari svitlizešči pã pământ. Veđi
 Mal 4,2. ‡ 1,79 eje kari šađi ăm tunjerikasta ăj metaforă hundi nuj
 duhovna điriptači. Alu heje ominj kari lji falalešči duhovna điriptači sviteșči
 kă jej šađi ăm tunjerik: “ominji kari nu ščijă điriptači”. § 1,79 kalje dă
 putuljală ăj metaforă dă kust kari osoba ari putuljală ku Dimizov: “să kustănj
 kust ku putuljală” ili “să umblănj pã kalji kari nji dușji la putuljală”. * 2,4
 Betlehem are mik varuș, akulo David su avut, a u fost zăs kă akulo su ave šă
 Mesija (Mih 5,2).

šă lu pus ăm hištalov[†] daje kă nu are soba păntu jej ăm fugadov.[‡]

Andalu najvalašči alu pastiri kă Isus Spasitelj su avut

⁸ Ăm ala lok dă apropi dă Betlehem asre pastirur kari rământje afară pă otvoreno šă păze stadurlje alor totă nopće. ⁹ Šă dăm turdată su pojavalit andalu alu Domnuluj! Andalu u stat ăm nenće alor, šă slava alu Domnuluj lju svitlăzăt pă jej. Šă pastiri u gălbănjit ăm ubraz dă frikă. ¹⁰ Ali andalu lju zăs: “Nu vă fijă frikă! Ju vjuv să vă aduk Hir fălos, dă mari fălušăjă păntu totă lume. ¹¹ Ăm varušu hundi su avut Kralj David, astăs su avut Spasitelj. Jăl are Krist, Domnu! ¹² Asta ăj znak dă pă kari să ăl šćijec: voj vic afla pă kupilu ănvălit ăm hištalov.”

¹³ Atunšje dăm turdată lăngă parće dă andal u vinjit mulc andej dăm nor kari hvalale pă Dimizov. Šă jej slavale:

¹⁴ “Slava alu Dimizov ăm nor
šă pă pământ putuljală alu eje ominj kari lju iz-
abralit.”

¹⁵ Dă pă šje ur fužit andelji dă la pastir ăm nor, pastiri ur zăs una la alt: “Haj aku am Betlehem, šă să viđenj aje dă šje Domnu nju spus!”

¹⁶ Aša sur ăngribit ăm Betlehem šă ur aflat pă Marija, šă pă Josip, a kupilu are ăm hištalov. ¹⁷ Šă kănd pastiri ur văzut pă kupil, jej sur apukatăsă să spujă šje lju fost spus dă la andej dă kupil. ¹⁸ Toc eje kari ur auzăt šje pastiri ur spus, jej toc asre ămirac. ¹⁹ Ali Marija cănje toći

[†] 2,7 hištalov are čist, molji šă uskat ka fănu, să fijă molji păntu kupil mik. Marija šă Josip as re una ăm aje prostorijă hundi as re živadur. [‡] 2,7 nu are soba păntu jej ăm fugadovdaje kă ur vinjit mulc ominj ăm Betlehem să să prijavalaskă pă skritura dă stanovništvo.

vorbilje alor ăm sufljičilje alor šă mult su găndit dă jelji. §
 20 Atunšje pastiri ur fužjit la stadurlje alor šă jej dăde hvală
 šă slavă lu Dimizov dă kutotu stvarurlje šje ur auzăt šă šje
 ur văzut, točno kum lju fost najavalit alor.

21 Osma zuva kănd kupilu su avut u fost obrezalit,* šă u
 fost čimat Isus, numilje u dată aluj dă la anđal majnti dă
 šje Marija u rămas gărjonă.

Isus šă Marija trăbă să mergă ăm Hram

22 Šă kănd u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală
 kum are zapovjedălălă dă la zakonu alu Mojsije, Marije
 šă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem să ăl posvetilaskă la
 Domnu, 23 kă ăj skris ăm zakonu alu Domnu: “Tot elši fišjor
 u fi posvetilită la Domnu.” 24 Jej trăbă isto să adukă žrtvă:
 “Dovă grlicur ili doj tănjiřă puromb,” kum ăj zapovjedalit
 dă la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pă Mesija

25 Atunšje are om ăm Jeruzalem šje să čima Šimun. Jăl
 are pravedan šă svet šă aščipta pă Mesija să izbavalaskă
 pă Izrael† šă Duhu Svănt are ku jăl. 26 Šă Duhu Svănt
 majnti ju spus aluj kă no mori majnti dă šje no viđe pă
 Mesija alu Domnu anostru. 27 Aša Duhu Svănt lu dus pă
 Šimun ăm Hram‡ kănd ur adus roditelji pă kupilu Isus ăm
 nontru šă să fakă obred kum are običaju dă zakonu alu
 Mojsije. 28 Šimun lu apukat ăm mănjlješ pă Isus, slavale
 pă Dimizov, šă u zăs:

§ 2,19 Marija cănje dă vorbilje alor šje ur spus dă kupilu alji, kutotu ji are
 dragocjeno: “ăm fălušăjă cănje aje”. * 2,21 obrezalit Zakonu kari Dimizov
 u dat alu židovski vjernici zăšji kă obrezanje dă fišjor ăj žrtva dă roditelji kari
 trăbă să adukă (Lev 12,1–4). 2,23 Izl 13,2 2,24 Lev 12,8 † 2,25 pă
 Mesija să izbavalaskă pă Izrael Ăm original skriřă: “aščipta utjehă dă Izrael”
 ‡ 2,27 ăm Hram “ăm udvaru dă Hram.” Numa svećenici puće tuna ăm
 zgrada dă Hram.

29 “Aku lasă pă sluga atov să moră ăm putuljală, Domnu,
kum tu aj zăs,

30 kă oči amej ur vâzut spasenje ata. §

31 Asta tu aj făkut dă totă lume.

32 Asta aj lumina dă ominj * šă lji sveltizaskă alu ominj kari
nus Židov,
slava alu lume dă Izrael!”

33 Tata šă mama alu Isus asre umpljec ku ămirală
dă kutotu šje Šimun u zăs dă jăl. 34 Atunšje Šimun u
blagoslovulit pă jej šă u zăs lu Marija: “Dimizov u odredilit
pă ala kupil kă pântru jăl mulc Izraelc ur kăde šă su
ridikasă. † Jăl aj odredilit să fijă znaku alu Dimizov, ali
mulc lur odbacalilă 35 aša u vinji pă lumină găndurlje
askunšă alu mulc, a maču či ămpunžji ăm duša ata.” ‡

Ana u prepoznulit pă Mesija

36 Are isto aša proročica Ana fată alu Fanuel kari aj dăm
pleme alu Ašer. Ana are tari bătărnă mujeri, je are šapči aj
ăm brak 37 šă aku aj vădojă, mar hundiva osamdeset patru
aj. § Ana nu fužje dăm Hram, nego služule akulo zuva šă
nopce ăm post šă ăm aruguminčí. 38 Baš pă aje vremi Ana

§ 2,30 spasenje ata “Spasalala” spunji dă osobă kari u adušji spas–kupil mik
kari aj Isus–kum Šimun cånji: “Spasitelj kari tu aj mănat”. * 2,32 lumina
Asta metaforă značalešči kă kupilu u ažuta alu ominj să vadă šă să prišjepi pă
ista način ka kum lumina ažută alu ominj benji să vadă. † 2,34 ur kăde šă
su ridikasă Ešće vorbi značalešči: “asta kupil u fašji kă mulc ur kăde ili ur vinji
dă apropi la Dimizov”. ‡ 2,35 MačAsta metaforă spunji dă tuga mari kari
Marija u sămcă: “Tuga ata u fi aša tari dă ču dure ka kum maču čar ămpunžji
ăm sufljit.” § 2,37 “osamdeset patru aj”: poči fi 1) aste are vădoja 84 aj ili
2) are vădoja kari are bătărnă 84 aj.

u vinjit, hvalale pã Dimizov, šã je spunje dã kupilu Isus alu toc kari ašcipta pã Dimizov sã otkupilaskã pã Jeruzalem.*

³⁹ Dã pã šje ur fãkut Josip šã Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dã la jej, jej ur mers ãm napoj ãm varušu alor Nazaret ãm Galileja. ⁴⁰ Kupilu u kriskut šã su ãmbãluritãsã, are pljin dã mudrost, šã blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešci ku učitelji ãm Hram

⁴¹ Roditelji alu Isus mãržje ãm tot anu ãm Jeruzalem sã fijã akulo pã blagdan dã Pasha. ⁴² Aša kãnd are Isus dvanaest aj dã bãtãrn jãl una ku jej u mers pã blagdan ka kum stalno mãržje. ⁴³ Šã kãnd u trikut blagdanu jej sur gãtatãsã akasã, ali fãr dã šcučilje alu roditelji, kupilu Isus u rãmas ãm Jeruzalem. ⁴⁴ Jej gãndẽ kã ãj hundiva ãm grupã. Jej ur trikut mari kalji totã zuva, kapu sur apukatãsã sã ãl koçi ãntri njamu šã ãntri hej kari ãl kunošci. ⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers ãm napoj ãm Jeruzalem šã ãl koçi. ⁴⁶ Tri zãlji dã pã aje jej lor aflat. Isus are ãm Hram, šãde ãntri učitelji dã zakonu alu Mojsije, punje ureče šã lji ãntriba. ⁴⁷ Toc kari ãl punje ureče asre ãmirac la fire aluj, šã la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša asre tari ãmirac kãnd lor vãzutãlã akulo šã mumãsa ju zãs: “Fišjoru amnjov adãšje njaj fãkut asta anovã? Tata atov šã ju as renj ãm mari brigur dã činji, pãšci tot çi kutanj!”

* **2,38** sã otkupilaskã pã Jeruzalem Asta znaãalešci: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jãl kari u adušji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ãm Jeruzalem”. (veði Iz 52,9).

⁴⁹ Isus u ăntors vorba: “Ali adăşje mă kutac? Nu şćijec kă ju aş trăbujı să fjuv ăm kasa† alu Tata amnjov?”‡ ⁵⁰ Jej nur prişjıput şje gănde să lji spujă.

⁵¹ Ali Isus u mers ăm napoj ku roditelji ăm Nazaret, şă jăl lju u pus ureci. Şă mumăsa aluj u cănut kutotu vorbilje ăm suflijituş. § ⁵² Şă ăm aje vremi Isus u kriskut ăm gănd şă ăm telă* şă ku milă dă la Dimizov şă dă la lumi.†

3

Sluţba alu Ivan şje bučază

(Mt 3,1–12; Mk 1,2–8; Iv 1,19–28)

¹ Kănd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj ăm Judeja, Herod vladale ăm Galileja a Filip, fračilje aluj dă pă tata alor, vladale ăm Itureja şă ăm Trahonitida a Lizanije vladale ăm Abilena,†

† **2,49** kasa alu Tata Isus sviteşci dă Hramu alu Dimizov ‡ **2,49** Tata amnjov Roditelji aluj trăbuje să şćiji dă svrha aluj kari Tata aluj lu mănat. Ku 12 aj, Isus, Fişjoru alu Dimizov, şćije kă Dimizov ăj pravi Tata aluj (nu Josip, bărbatu alu Marija). § **2,51** u cănut kutotu vorbilje ăm suflijituş Dă kutotu şje Marija u azăt, zăşji kă ăj ka blago kari je cănje tari ăm suflijituş alji, păze, şă cănje dă aje. * **2,52** u kriskut ăm gănd şă ăm telăare maj kufiri şă maj bălour. † **2,52** ku milă dă la Dimizov şă dă la lumi Asta sviteşci kum krişće duhovno şă ăm telă: “Dimizov ăl blagoslovule maj mult şă maj mult a ominji ăl plăşje maj mult şă maj mult.” * **3,1** 27 ili 28 aj dă pă Krist † **3,1** Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrah” are duţnosnik alu vladă kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dă rimski car. Kraljevstvo dă Herod “Mari”, kari are kralj ăm vreme dă rodenje alu Isus, are podijeljeno pă patru djelur dă pă morče aluj a akulo vladale fişjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mişj djelovur kari să čima provincije ka kum as re Galileja şă Samarija.

² Ana ša Kaifa asre mar popur,[‡] Dimizov u mǎnat porukǎ alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta ǎm pustinjǎ. ³ Šǎ aša Ivan u mers ǎm toci lokurlje pǎ lǎngǎ rijeka Jordan sǎ propovjedǎlaskǎ daje kǎ toc kari u grešǎlit, a heje kari su pokajalit sǎ lji jarči Dimizov grehurlje a Ivan atunšje lju bučuza. ⁴ Ka kum Prorok Izaija svite ǎm kenvije aluj dǎ ešće vorbi:[§]

“Graju alu unu kari mužješči ǎm pustinjǎ šǎ sǎ auze:

pripremlec kalje pǎntru Domnu;

ravnalecǎ kalje!*

⁵ Lasǎ totǎ dolina sǎ fijǎ umpljetǎ

šǎ totǎ planina sǎ fijǎ ǎm tokmǎ ku alčilje,[†]

šǎ kǎljilje krivǎ sǎ fijǎ pravǎ,

šǎ kǎljilje kari nus ravnǎ sǎ fijǎ ravnǎ[‡]

⁶ atunšje totǎ lume u viđe Spasenje dǎ la Dimizov.”

⁷ Alu gǎrmadǎ dǎ lumi kari ur vinjit la jǎl sǎ sǎ bučazi, Ivan zǎšje: “Voj leglo alu otrovni šarpi, šinji vu upozorulit sǎ ǎnšjirkǎc sǎ skǎpǎc dǎm kazna šje u vinji pǎ voj?”[§]

[‡] **3,2** Ana ša Kaifa asre mar popur Ili “kǎnd Ana ša Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popǎ a Židovi ur nastavalit sǎ ǎl prepoznulaskǎ čak šǎ kǎnd Rimljani lu pus sǎ fijǎ žinjiru aluj, Kaifa, sǎ ǎl zamjenilaskǎ ka pǎ mari pop.

[§] **3,4** Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ǎm kenvija aluj.

* **3,4** Ominji asta fašji sǎ sǎ pokajalaskǎ dǎ grehurlje alor: “Pripremlječǎv sǎ auzec poruka alu Domnu kǎnd vinji.” [†] **3,5** Ili “jej u maknuli tota gropa dǎ pǎ drik.” [‡] **3,5** Kǎnd ominji pripremlješči driku pǎntru kralj kari vinji, jej ravnalešči kutotu šje ǎj riđikat ili šje ǎj ǎnžjos punji sus sǎ fijǎ kutotu ravno.

3,6 Iz 40,3–5 [§] **3,7** Ivan fišje dǎ njimik pǎ ominj daje kǎ tražale pǎ jej sǎ lji bučazǎ sǎ lji kaznalaskǎ Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pučec sǎ skǎpec dǎ la gnjevu alu Dimizov numa dakǎ vic fi bučuzac”.

⁸ Arătăc plodur dă ănkăjală!* Nu vă apukăc să vă zăşjec una lu alt: Abraham aj tata anostru!† Ju vă zăc: Dimizov poći dăm petriljeşce răđika pă kupij alu Abraham!” ⁹ Mar aku săkure dă sudu alu Dimizov aj pusă sus să taji dăm korjen ljemnu.‡ Tot ljemnu kari nu aduşji bun plod u fi tijet ăndărăt şă vărlijit ăm fok.

¹⁰ Gărmadă lu ăntribat pă jăl: “Şje să făşjenj atunşje?”

¹¹ Ivan u zăs: “Dakă avec dovă kămaşă atunşje ămpărcăcāvă ku ala kari nari njiş una. Dakă avec mănkari isto aşa trăbă să vă ămpărcăc.”

¹² Akulo asre isto şă poreznici kari ur vinjit să să bučežă şă jej lor ăntribat: “Učitelju, şje să făşjenj?”

¹³ Ivan u ăntors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dă kită şje avec pravo să locă!”

¹⁴ Şă kătănjilje isto lor ăntribat: “A noj? Şje trăbă noj să făşjenj?”

Alor lju zăs: “Nu loc ku săla dă njime banj, njiş nu svedočulec krivo protiv dă şjinjiva§ şă fijec zadovoljni ku plata avostră!”

¹⁵ Lume asre aku pljinj dă aşčiptalur, şă să ăntriba ăm sufljičilje alor, nar puće Ivan să fijă Mesija. ¹⁶ Ivan lju ăntors vorba alu toc: “Ju vă bučež ku apă, ali unu kari u vinji kari aj maj bălour da minji şă lu kari nu mes vredan

* **3,8** Ăm original skrijă: “avec plodovur kari ăs vredni dă ănkăjală.” Ăm asta usporedbă ponaşanja alu om să uspoređuleşci ku plod. Ka kum dă la biljkă să aşčaptă să ajvi plod kari aj bun primjer dă aje biljkă aşa dă la om kari zăşji kă su ănkăjit, să aşčaptă dă la jăl să kuşci kum Dimizov sviteşci. † **3,8** Ili “Noj şčenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.” ‡ **3,9** Săkure aj usporedba dă kazna kari maj şjeva su apuka: “Dimizov aj ka omu kari u punji săkure pă korjenu dă ljemn.” § **3,14** nu svedočulec krivo protiv dă şjinjiva Ili “nu optužulec pă njime ku mişjuna numa să kăpătăc banj dă la jej.”

să aj ljeg žnirancurlje aluj.* Jăl vu bučuza ku Duhu Svânt šă ku fok.† 17 Jăl cãnji furka‡ ăm măna aluj, šă jăl u čistili teleku§ temeljito. Jăl u akulježi fájna ăm skladišta aluj, ali jăl u arđi jarba uskată ăm fok šje nu să ašćinžji.”* 18 Šă ăm mulcí poticajur svite alu lume šă alu cară dă Hir fălos.

19 Ivan lu făkut dă njimik pă car Herod dă ränd kă jăl su lot una ku Herodijada băšăcă alu fračisuš† isto aša šă dă alci stvarur relji šje u făkut Herod. 20 La kutotu stvarurlje relji šje u făkut jăl u pus maj una: jăl u ănkujet pă Ivan šje bučază ăm čemică.

Ivan bučuza pă Isus

(Mt 3,13–17; Mk 1,9–11)

21 Kănd asre totă lume bučuzac dă la Ivan, Isus isto are bučuzat. Kănd Isus su arugat su dăsvăkut noru, 22 šă Duhu Svânt u vinjit žos pă jăl am formă dă purombu šă graj dăm nor u svătit: “Tu ješč Fišjoru amnjov plăkut! Tu ješč fulušuja ame!”

* **3,16** Dăzljigat žnirancurlje dă sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kă ala kari vinji ăj maj mari, dă Ivan nuj vredan să fijă robu aluj. † **3,16** ku fok “Foku” ăj usporedba ili dă 1) sud ili 2) dă čistilala ‡ **3,17** vijača. Asta ăj alat dă arunkala dă pšenică ăm zrak a zrna dă pšenică su odvojuli dăm pljevă. Zrnurlje ăs grelji šă kađi đos a pljeva kari nuj bună duşji vântu. Asta alat ăj slično ka furka. § **3,17** “Teleku” ăj lok hundi pšenică ăj tari mult să să apuşji šje trăbă. “Čistilala” teleku značaleşči kă ăj gata ku žito: “să zavrşălaskă ku žito”. * **3,17** Ivan sviteşči dă Krist kari u vinji să sudulaskă ka kum jăl ar fi lukroju pă pământ kari ăj spreman să odvujaškă zrnurlje dă pšenică dă la pljevă: “jăl cãnji furka daje kă ăj spreman” ili “jăl ăj spreman să sudulaskă ka kum lukroju pă pământ ăj spreman să vijalaskă pšenică”. † **3,19** car Herod dă ränd kă jăl su lot una ku Herodijada băšăcă alu fračisuš Herod Antipas su lasat dă la elşi mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fračilje măşčoj (veđi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om să fijă una ku mujere alu fračisu dakă jăl inka kustă.

*Isus fišjoru alu Dimizov šă alu Adam
(Mt 1,1-17)*

²³ Aku Isus are hundiva trideset aj dă bătărn kănd su apukat javno să propovjedălaskă. Isus are cănut dă fišjoru alu Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

²⁴ Eli are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

Levi are fišjoru alu Malki,

Malki are fišjoru alu Janaj,

Janaj are fišjor alu Josip,

²⁵ Josip are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Amos,

Amos are fišjoru alu Naum,

Naum are fišjoru alu Hesli,

Hesli are fišjoru alu Nagaj,

²⁶ Nagaj are fišjoru alu Mahat,

Mahat are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Šimij,

Šimij are fišjoru alu Joseh,

Joseh are fišjoru alu Joda,

²⁷ Joda are fišjoru alu Johanan,

Johanan are fišjoru alu Resa,

Resa are fišjoru alu Zerubabel,

Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,

Šealtiel are fišjoru alu Neri,

²⁸ Neri are fišjor alu Malki,

Malki are fišjoru alu Adi,

Adi are fišjoru alu Kosam,

Kosam are fišjoru alu Elmadam,

Elmadam are fišjoru alu Er,

²⁹ Er are fišjoru alu Jošua,

Jošua are fišjoru alu Eliezer,
 Eliezer are fišjoru alu Jorim,
 Jorim are fišjoru alu Matat,
 Matat are fišjoru alu Levi,
³⁰ Levi are fišjoru alu Šimun,
 Šimun are fišjoru alu Juda,
 Juda are fišjoru alu Josip,
 Josip are fišjoru alu Jonam,
 Jonam are fišjoru alu Eljakim,
³¹ Eljakim are fišjoru alu Meleja,
 Meleja are fišjoru alu Mena,
 Mena are fišjoru alu Matata,
 Matata are fišjoru alu Natan,
 Natan are fišjoru alu David,
³² David are fišjoru alu Jišaj,
 Jišaj are fišjoru alu Obed,
 Obed are fišjoru alu Boaz,
 Boaz are fišjoru alu Sala,
 Sala[‡] are fišjoru alu Nahšon,
³³ Nahšon are fišjoru alu Aminadab,
 Aminadab are fišjoru alu Admin,
 Admin are fišjoru alu Arni,
 Arni[§] are fišjoru alu Hesron,
 Hesron are fišjoru alu Peres,
 Peres are fišjoru alu Juda,
³⁴ Juda are fišjoru alu Jakov,
 Jakov are fišjoru alu Izak,
 Izak are fišjoru alu Abraham,
 Abraham are fišjoru alu Terah,

[‡] 3,32 Sala, Sala Orikić ave grčki rukopis kari skrije: “Salmon, Salmon”.

[§] 3,33 Admin, Admin ... Arni, Arni Orikić ave grčki rukopis kari skrije numa “Aram, Aram”.

Terah are fišjoru alu Nahor,
³⁵ Nahor are fišjoru alu Serug,
 Serug are fišjor alu Reu,
 Reu are fišjor alu Peleg,
 Peleg are fišjor alu Eber,
 Eber are fišjor alu Sala,
³⁶ Sala are fišjoru alu Kenan,
 Kenan are fišjor alu Arpakšad,
 Arpakšad are fišjor alu Šem,
 Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
³⁷ Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,
 Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
³⁸ Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

Draku ănšjarkă pã Isus

(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

¹ Isus, pljin dă Duh Svănt su ăntors dăm rijeka Jordan, šă ăl dušje Duhu pãm pustinjur* ² ăetrdeset zălji, hunđi u fost ănšjirkat dă la draku. Ăm zăljljelje nu u mănkat njimika, šă kănd u vinjit do kraja jăl are flămănd.

³ Draku ju zăs atunšje: “Dakă ješć tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešći alu petrilješće să să fakă pită.”

* **4,1** “Pustinjă” ăj lok hunđi nuj apă nus ljemnji; njime nu kustă akulo.

⁴ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svăntă kenvija: ‘Lume nu kustă numa dăm pită.’”

⁵ Draku lu dus pă jăl pă planină naltă, șă ăm unu moment draku ju arătat aluj kutotu kraljevstvo dă svet.

⁶ Șă draku ju zăs aluj: “Ju kuj da kutotu pučeresta șă măndremesta kari ăj dată mijă, șă ju pot da alu šinji găndesk. ⁷ Kănd čaj klanjali la minji, ju caș da kutotu cijă.”

⁸ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svăntă kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjaleșčici șă pă jăl služuleșči!’”

⁹ Dă pă aje draku lu dus ăm varuș Jeruzalem șă lu pusălă pă maj nalt lok dă Hram. Atunșje ju zăs aluj: “Dakă jeșc tu Fișjoru alu Dimizov, seri žos! ¹⁰ Kă ăj skris ăm svăntă kenvija:

‘Jăl u zapovjedali alu anđelji aluj să či păzaskă’,

¹¹ șă ‘ču dușji pă mănă

să nu či luveșc ku pișjorilje ăm petră.’”

¹² Isus ăntorșji vorba: “U zăs ăj ăm svăntă kenvija: ‘Nu ănșjirka pă Domnu Dimizovu atov!’”

¹³ Atunșje kănd u trikut draku ku toci ănșjirkalurlje, lu lăsat pă jăl pă una vreme.

Isus să ăntorșji napoj ăm Galileja

(Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)

¹⁴ Isus meržji ăm napoj ăm lok dă Galileja ăm pučere lu Duh, șă vorbi dă jăl sor apukat să kružulaskă pășcitot ăm aje regijă. ¹⁵ Jăl ănvăca ăm sinagogurlje alor șă toc ăl slavale.

Isus are mănăt dăm sinagoga

(Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)

16 Jäl u vinjit äm varuš dä Nazaret, hundi jäl u kriskut ša pä običaju aluj, jäl u mers sämbäta äm sinagogä. Ša su skulat sä čitalaskä. 17 U datä la jäl svitak† dä la proroku Izaija, a jäl u däsVKut svitku ša u aflat lok hundi skrijä:

18 “Duhu alu Domnuluj äj pä minji dasupra.

Däm ala ränd jäl mu izabralit‡ pä minji sä vä propovjedalaskä Hir fälos la särašj.

Jäl mu mänat pä minji sä spuj alu hej šje äs ljugac kä poči sä fijä däsväkuc

ša lu orb kä poči sä vadä

ša sä äe slobodä alu hej tlačalic,

19 ša sä proglasalesk anu pljin dä milä alu Domnuluj.”

20 Isus u äncis svitku ša u dat äm napoj la pomočniku ša u šazut. Ša toc ku oči äm sinogoga u mucät pä jäl. 21 Su apukat sä änceci: “Astäs asta sväntä karči, kari ac auzät ku urečilje avoštri, su ispunulitäsä.”

22 Jej toc sä ämira la toči vorbilje dä milä šje kädä dä pä gura aluj. Ša jej su äntribat: “Nuj jäl fišjoru alu Josip?”

23 Jäl lju zäs: “Äj una izrekä kari sigurno ac pripunji pä minji. A ša meržji: ‘Doktoru, änrämäci pä činji sängur!’ Kutotu aj fäkut, kum anj auzät, äm varuš dä Kafarnaum, fä ša aišje, äm kraju atov!” 24 Ša jäl u zäs: “Anume, ju vä zäk niti unu prorok nu u fost äm benji apukat äm kraju aluj.

25 Anume, ju vä zäk, känd äm doba alu proroku Ilija äm Izrael, noru are äncis a ploje nu kädä tri aj ša šinšj lunj ša are mari fomi pä m totä pä mäntu ša asre mulci vädojur äm Izrael. 26 Tot Ilija nu u fost mänat la njišj unu däm jej osim la vädoja äm Sarfata dapropi dä varušu Sidon. 27 Isto aša äm vreme dä prorok Elizeja asre mulc gubavcur äm

† 4,17 “Svitak” značalešči kä äj skris karči pä pelji dä vakä. ‡ 4,18 Točno značalešči “pomazalit ku uloj”. 4,19 Iz 61,1-2 4,26 1 Kr 17,8-16

pământu dă Izrael. Šă njiš unu dăm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

²⁸ Kănd ur auzăt, toc ăm sinagogă asre tari mirgiš, ²⁹ jej sur skulat sus šă lur mănatulă afară dăm varuš. Jej lur dus pă jăl pă maj nalt đal pă kari are varušu făkut, ăm namjeră să ăl ămpingă žos să ăl amori. § ³⁰ Ali jăl u fužjit ăntri jej šă u mers pă kalje aluj.

Isus u mănat afară pă drak dăm omula

(Mk 1,21-28)

³¹ Jăl u mers žos ăm Kafarnaum ăm varuš dă Galileja. Šă akulo sămbăta ănvăca. ³² Lume asre ămirac la ănvăcală aluj daje kă vorba aluj asre pljinji dă pučeri.

³³ Unu dăm ominjije ăm sinagogă ave rov duh ăm jăl, aje are drak. Šă jăl u mužjit ku graju glasnik: ³⁴ “A! Tu Isus dăm Nazaret, šje găndešći dă la noj? Aj vinjit să nji uništilec? Ju šcuu benji šjinji ješč tu, tu Svăntu alu Dimizov!”

³⁵ Isus lu lot pă frikă šă ju zăs: “Fi putuljit! Hajde afar dăm omusta odma!” Drakula lu vărlijit pă omula žos ăm nenče alu toc šă u jăšăt afară, šă njimik nu ju făkut.

³⁶ Eje kari ur văzut asre tari ămirac šă zăšje una lu alt: “Šjefăldă vorba ăj asta? Ku autoritet šă ku pučeri šă relji duhovur jašă afară pă vorba aluj!” ³⁷ Hiru dă jăl u mers ăm tot kotu dă regijă ăntragă.

Isus ozdravalešći pă sokra alu Petar

(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)

³⁸ Kănd u fužjit dăm sinagogă jăl u mers la Šimun akasă. Akulo asre sokra alu Šimun ăm pat bičagă ku fok mari ăm je. Šă jej lor ăntribat pă jăl să ăj ažući. ³⁹ Isus u mers la je u

^{4,27} 2 Kr 5,1-14 § ^{4,29} Lume dăm Nazaret asre tari uvredljivi daje kă Isus lji spunje dăm karče svăntă hundî Dimizov lji ažuta lu hej šje nu kunušći karče svăntă dă kit numa la židovur.

lot pã frikã pã foku šã foku u læsatu. Je odma su skulatãšã šã su apukat sã lji poslužulaskã.

Isus ozdravalešci pã mulc

⁴⁰ Mar kãnd sã slãbuze sorilje žos* toc kari ave njam šã urtaš dãm mulci bičišugur lJOR adus la jãl. Šã jãl lju ãntrimat aša dã jãl punje mãnjlje aluj pã jej unu pã kiçi unu. ⁴¹ Mulc dãm jej ave drašj ãm jej šã kum jãše afarã, drašjije dãm jej mužje: “Tu ješc Fišjoru alu Dimizov!” Ali jãl lju rãspitã šã nu lji dãde sã svitaskã kã jej šcije ka jãl ãj Krist.†

Hir fãlos sã širelešci pãm Judeja

(Mk 1,35–39)

⁴² Mar kum vinje zuva jãl u fužjit dãm kasã pã lok pustulot. Gãrmadã dã lumi ãl kuta, šã kãnd lor aflatã gãnde sã ãl cãjã sã nu fugã dã la jej. ⁴³ Ali Isus lju zãs: “Ju trãbã sã mã duk ãm alčilje varušur sã spuj Hir fãlos dã kraljevstva alu Dimizov.‡ Dãm asta rãnd am fost mãnat pã pãmãnt.”§ ⁴⁴ Šã aša u mers sã propovjedalaskã pãm sinagogur ãm Judeja.

5

Isus u čimat pã Šimun, Jakov šã pã Ivan

(Mt 4,18–22; Mk 1,16–20)

¹ ãm una zã Isus stãce længã Genezaretsko* jezero, kãnd gãrmadã sã astrãnjje la jãl sã audã vorba alu Dimizov. ² Jãl u vãzut doj čamcur kum asre pã mal rãzãmac, kari u læsat

* **4,40** Sãmbãta sã apukã dã jer kãnd sorilje kađi žos pã nãm adauza kãnd sorilje kađi žos. † **4,41** Točno značalešci “pomazalit ku uloj” šje značalešci “Izabralit”. ‡ **4,43** Kraljevstvo značalešci pã asta lok ãj hunđi ominji ãnkredi ãm Dimizov. § **4,43** Dimizov u dat zadatak sã spuji dãl jãl šã lu mãnat pã Isus pã pãmãnt * **5,1** Genezaretsko jezero ãj isto šã Galilejsko jezero.

ribari känd äš čistile mrežurlje. ³ Jäl u tunat äm čamac kari are alu Šimun, ša lu äntribat ša älä ämpingä maj äm sus dä la mal. Atunšje jäl u šazut žos ša su apukat ša änvenci pä gärmadä dä lumi.

⁴ Känd u fost gata ku änväcala, jäl u zäs alu Šimun. “Ämpinži äm maj adänkä apä ša släbuzäc mrežurlje äm apä.” ⁵ Šimun ju äntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totä nopce ša njimik nanj apukat: ali pä vorba ata ju uj släbuzä mreža äm napoj äm apasta.” ⁶ Känd u fäkut aša jej u apukat mari boglä dä pešć, atit dä mreža kit nu puknje. ⁷ Jej ur mužjit la urtašji alor dä pä alčilje čamcur ša lji ažući; jej ur vinjit, ša umpljet dovä karur dä pešć dä maj šjeva ša äntupe.

⁸ Känd u väzut Šimun Petar aje jäl u kázat la pišjorilje alu Isus ša u zäs: “Maknalešćiči dä la minji, Domnu, kä ju mes grešnä om!”† ⁹ Frikä delj sväntä u kázat pä jej ša pä ominj šje ur vinjit ša lji ažući, känd ur väzut kic pešć ur apukat. ¹⁰ Isto aša asre ämirac Ivan ša Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori ša urtašji alu Šimun. Ali Isus u zäs alu Šimun: “Nuc fijä frikä. Dä aku, maj menkulo tu vi apuka pä ominj!”‡

¹¹ Aša jej ur adus karurlje dä apä pä mal, ur läsat kutotu ša lor sljedilit pä jäl.

Isus ozdravalešći pä om ku gubä

(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

¹² Isus are äm unu däm varušurljelje. Om pljin dä gubä lu väzutulä pä jäl ša su arukänt pä ädinučiš äm nenće aluj ša ša aruga la jäl: “O Domnu, dakä numa tu vuješć, tu mä poc čistili.”

† 5,8 Šimun u väzut ku Isus äj svänt. ‡ 5,10 Šimun u sviti dä Isus la ominj.

¹³ Isus u măcăt măna aluj šă lu taknulit, šă u zăs: “Ju găndesk. Fi čistilit!” Šă odmah guba lu lăsat. ¹⁴ Atunšje lu purunšjitulă să nu spujă alu njime, čar asta să fakă: Elši să mergă la popă šă să să areci, dă pă aje, dă dokaz dă vražă, vi trăbuji să adușj žrtvă dă čistilală ka kum Mojsije u zapovijedălit.

¹⁵ Svat dă jăl su širilit maj pă dăparci, aša dă gărmaďă dă lumi ur vinjit să pujă ureci la jăl, šă să fijă ozdravalic.

¹⁶ A jăl să tărăje pă lok pustulot šă să posvetilaskă la aruguminici.

Pučeri alu Isus să jerci grehurlje

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

¹⁷ Ām una ză, Isus ānvăca, ave ām nenci pă mulc farizej šă učitelj dă zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dăm toci kumpānjilje dă Galileja šă Judeja šă dăm Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus să ozdravalaskă pă bičež.

¹⁸ Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit šă adușje pă om kari nu puće să umblji. Šă jej gānde să āl adukă la Isus. ¹⁹ Ali nu are lok pă hundi să āl adukă ām nontru dă gužva mari. Aša jej sur urkatāsă pă krov šă lor slăbuzăt ām nontru pām krov ku pat dă tot la dă dă nenče alu Isus.

²⁰ Kānd u vāzut ānkriďala alor, jăl u zăs aluj: “Omulji, grehurlje atelji ās jirtaci.”

²¹ Pă ešće vorbi farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije să gānde: “Šjinji āj omusta šje svitešci aša protiv dă Dimizov? Šjinji osim dă Dimizov poći să jerci grehurlje?”

²² Isus šćije šje să gāndešci, šă jăl lju zăs: “Adăšje vă āntribăc ešće stvarur ām sufljičilje avoštri? ²³ Šje āj maj ušuri dă zăs: ‘Grehurlje cis jirtaci!’, ili să zăšj: ‘Skolăci šă umblă?’ ²⁴ Ali numa să šćijec kă Fišjoru alu Omu ari autoritet aișje pă pāmānt să jerci grehurlje. Dakă zăk alu

fišjoru kari nu poči sã umblji: ‘Skolãci, jec patu šã dući akasã!’”

²⁵ Šã odma su skulatãšã šu lot patu pã šje are pã košći, šã u fužjit akasã, šã pã kalji slavale pã Dimizov. ²⁶ Šã toc akulo asre ãmirac, šã jej slavale pã Dimizov. Šã ku ãmiralã svite: “Astãš anj vãzut šjeva tari mari!”

Levi (Matej) sljedilešći pã Isus

(Mt 9,9–13; Mk 2,13–17)

²⁷ Dã pã aje Isus u jišãt afarã šã lu vãzutulã pã carinik[§] šje sã čima Levi,* jãl šãđe ãm carinarnicã. Isus u zãs: “Sljedilešći mã pã minji!” ²⁸ Šã jãl su skulat u lãsat kutotu, šã lu sljedilit.

²⁹ Atunšje Levi ãm kasa aluj u fãkut mari slavãlalã pãntru jãl; ku jej šãđe mulc carinici šã alci la masã. ³⁰ Farizeji šã učiteljji dã zakonu alu Mojsije, sur apukat sã gumunjaskã kapu su apukatã sã svitaskã alu učenikurlje alor: “Adišje mãnkãc šã bijec ku carinici šã ku grešnici?”

³¹ Isus u ãntors vorba: “Eje kari ãs sãnãtoš nu trãbã pã doktor, numa aluje kari ãs bičež. ³² Ju nam vinjit sã čem šã sã ãntork pã pravedni, nego pã grešnã.”

Usporedbur dã post

(Mt 9,14–17; Mk 2,18–22)

³³ Jej atunšje jarã u zãs: “Učenici alu Ivan šã alu farizejilor postulešći mulći rãndur šã sã arogã, ali učenici atej mãnãnkã šã be. Adãšje ãj aša asta?”

³⁴ Isus u ãntors vorba: “Pučec sã punjec pã gošć dã nuntã sã postulaskã kãnd ãj mladoženja ku jej? ³⁵ Ali u

[§] 5,27 Židovi mrzãle pã poreznici daje kã poreznici asre Židovi kari ãs izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pã Izrael. Ešće poreznici as re nepoštenu ur furat banj alu Izraelci. * 5,27 Levi ãj ista osobã šje ãj šã Matej.

vinji ză kănd mladoženja u fi lot ăndărăt dă la jej, șă kănd u vinji vreme jej ur postuli.”

³⁶ Jăl lju spus dă una usporedbă: “Njime no rupi um dărab dă la novă colă șă su kărpaskă pă bătărnă, kănd ar fașji aje, pă haj novă colă ar ave gaură, a alu haj bătărnă nar pasali dărabu dă la novă col. ³⁷ Njime nu varsă nov vinu ăm bătărnă șă mari čturica;† nov vinu ar puknji ăm čturica șă sar vărša vinu, a čturica ar propadnuli.‡ ³⁸ Nov vinu trăbă să fijă văršat ăm novă čturica§. ³⁹ Šă njime dă pă šje u be vin bătărn nu găndešći să be nov, kă zăšji: ‘Bătărn aj dăstul dă bun.’”*

6

Isus aj Domnu dă sămbăta

(Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

¹ Un dată pă zuva dă sămbăta Isus trășje păm šjeva ka poljă dă pšenică. Učenici aluj ur skos pšenică šu u ribile ku mănjlje șă mănka. ² Ali orikic dă farizej ljur zăs alor: “Adășje fășjec šjeva šje nu aj ku zakonu ăm tokmă pă zuva dă sămbăta?”*

³ Isus ju ăntors vorba: “Nac čitalit ăm Svăntă kenvija, šje u făkut David kănd are jăl șă učenici aluj flămăňš?”

⁴ Kum ur tunat ăm kasa alu Dimizov, David șă u lot pita kari

† 5,37 Čturica aj pelji dă la birkă ili dă la kecă hundi să bagă strugur șă atunșje să fașji vin. ‡ 5,37 Kănd nov vinu su ănkrit ar krišće, ar rupe bătărnji čturicurlje kă nar puće maj să să măcaskă. § 5,38 Strugulje kănd să punji ăm čturica atunșje krešći una ku pelje dă životinjă șă atunșje să fașji ăm vin. * 5,39 Asta svat spunji dă ănvăcala kum bătărnji ănvăca ku hej kari vodulešći să ku Isus kum ănvăca. Aje aj kă ominji kari ăs ănvăcac pă ănvăcala bătărnă, nari vojă să să ănveci novi stvarur šje Isus ănvăcă. 6,1 Pnz 23,25 * 6,2 Farizeji cănje kă maj mik lukru ku mănjlje să trljălešć făn ăm zuva dă sămbăta aj protiv zakon. 6,3 1 Sam 21,1-6

are pusă ăndărăt dă žrtvă, kari čar poči popa sã mănășji, șã su umpărcăt dãm pite ku urtașji?”⁵ Atunșje jăl lju zãs alor: “Fișjoru Omuluj äj Domnu dă sãmbãta.”

Isus u ozdravalit mănã njimurogã

(Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶ Pã alta zuva dă sãmbãta jăl u mers äm sinagogã șã su apukat sã änceci. Akulo are om alu kari are mãna njimurogã.[†] ⁷ Šã učitelji dă zakonu alu Mojsije șã farizeji sã ujta pã jăl sã vadã dakã lu änrimalã jăl pã zuva dă sãmbãta. Šã jej dabe šjeva ašćipta sã fakã krivo sã potã sã svitaskã protiv dă jăl. ⁸ Jăl šćije šje sã gãndešći, șã u zãs alu omuluje ku mãna njimurogã: “Skolãci șã hajd dă dã nenci.” Jăl su skulat șã stãce akulo.

⁹ Isus atunșje u zãs alor: “Ju gãndesk sã vã äntreb, äj benji sã fașj benji pã zuva dă sãmbãta, ili relji? Sã spasalaskã kustu ili sã uniștilaskã?” ¹⁰ Atunșje su ujtat okolo pã tot omu, șã jăl u zãs alu omuluje: “Mãceșćic mãna!” Jăl u fãkut aša, șã mănã ju fost sãnãtosã ka hajelantã. ¹¹ Ali jej asre tari mirgiș șã sur apukat sã svitaskã šje sã fakã alu Isus.

Isus äš akulježi pã apostoli aluj

(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

¹² Una zã u mers pã planinã sã sã arožji, șã jăl u fost akulo totã nopće äm aruguminći la Dimizov. ¹³ Haje zua jăl u čimat pã dvanaest (12) učenikur la jăl pã kari lju akuljes șã lju čimat apostoli. ¹⁴ Ešće asre:

Šimun pã kari lu čimat Petar, șã
fračisu Andrija,
Jakov șã
Ivan,

6,4 1 Sam 21,1-7 † **6,6** Mãna alu njimurog are desna.

Filip šă
 Bartolomej;
¹⁵ Matej šă
 Toma,
 Jakov fišjoru alu Alfej šă
 Šimun čimat Revan,
¹⁶ Juda fračisu lu Jakov šă
 Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

*Isus svitešći dă nagradur šje u fi
 (Mt 4,23-25; 5,1-12)*

¹⁷ Kum vinje ku jej ăm napoj žjos, jăl u stat pă čistină dă đal hundi asre grupa dă učenici aluj šă mari gărmaďă dă lumi sur akuljesăšă, jej ur vinjit dăm Judeja šă dăm varuș Jeruzalem šă dăm Tir šă Sidon varușurlje lăngă more.

¹⁸ Jej ur vinjit šă ăl punje ureći, šă să fijă ozdravalic dăm bičišugurlje alor. Isto așă u ozdravalit pă heje kari ave relji duhovur ăm jej. ¹⁹ Mulc gănde să puĵă măna pă jăl daje kă pučeri fužje dăm jăl šă puće pă toc să lji iscjelilaskă.

²⁰ Atunșje su ujtat ăm oć pă učenici aluj šă u svătit:
 “Ănfălușăcăvă voj kari șcec sărașj
 kă kraljevstva alu Dimizov aj avostră.

²¹ Ănfălușăcăvă voj kari șcec flămănz,
 kă vic fi sătuj.

Ănfălușăcăvă voj kari plănžjec,
 kă voj vic rădi.

²² Ănfălușăcăvă voj kari șcec mărzălic, rușunac šă mănac
 ku relji
 dă răndu alu Fișjoru Omuluj.

²³ Kănd u vinji zue, ănfălușăcăvă šă sărec păm sus dă fălușăjă. Kă sigurno nagrada avostră u fi mari ăm nor. Haleluja! Nus are așă šă proroci tretiralică dă la moșurlje alor!

²⁴ Ali jao avovă, kari șcec găzdașj,

kă ac apukat utjehă!

²⁵ Jao avovă kari šćec sätulj,
kă voj vic fi flămănz.

Jao avovă kari aku răđec,
kă voj vic žalali šă plănžji!

²⁶ Jao avovă dă kari toc benji svitešći,
aša isto fišjec pă mišjinjoš prorokur, mošurlje alor
kari aša fišjec.”

Isus ănvacă să plăšjenj pă dužmanji anoštri

(Mt 5,38–48; 7,12)

²⁷ “A voj kari mă punjec ureći, vă zăk: ‘Plăšjecăvă pă dužmanji avoštri. Făšjec benji alor kari vă mărzălešći. ²⁸ Blagoslovulec pă eje kari vă blastămă! Arugăcăvă dă eje kari relji vă kivinješći. ²⁹ Hăl kari či luvešći pășći una parći dă ubraz, ămbijă šă haje parći atunšje. Šă alu hăl kari ac je šuba nuj branalec să ăc je šă kămaša. ³⁰ Dă alu toc, šje šjeri dă la činji. Dakă je šjinjiva šjeva šje ăj atov, nu šjire să ac đe ăm napoj. ³¹ Aša maj, făšjec alu altora kum ac găndi să vă fakă avovă.

³² Dakă plăšjec numa pă eje kari vă plašji pă voj, šjefăldă hvală vic kăpăta? Ka šă ăk šă grešnici plašji pă eje kari lji plašji pă jej. ³³ Šă dăkă făšjec numa benji alu eje kari fašji ovă benji, šjefăldă hvală vic kăpăta? ăk šă grešnici fašji aje. ³⁴ Dakă dăđec kečinj alu alor dă la kari ašćiptăc să vă ăntorkă ăm napoj, šjefăldă hvală vic kăpăta? ăk šă grešnici dă kečinj alu grešnici să potă ăm napoj să kepiči kit lju dat.

³⁵ Plăšjec pă dužmanji avoštri, ažutăcălji šă dăđec kečinj, ali nu ašćiptăc să vă ăntorkă ăm napoj. Atunšje voj vic kăpăta mari nagradă šă voj vic fi čimac fišjori alu

Maj Mari[‡] Dimizov[§] daje kã jãl aj bun alu nezahvalni šã alu ubraznjiš. ³⁶ Fijec miloš kã jãl Tata dãm nor aj pljin dã milã.”

Isus nji ânvacã kum sã izabralenj bun učitelj

(Mt 7,1-5)

³⁷ “Nu sudulec pã njime, šã njime nu vu suduli pã voj. Nu osudulec pã njime, šã njime nu vu osuduli! Jirtãc šã vu fi jirtat. ³⁸ Dãdec šã vu fi dat bunã merã astrãnsã, zdrãnšinatã šã tari multã u fi vãrsatã ãm saku avostru.* Kã ku ista mjerã šje voj dãdec vu fi datã.”

³⁹ Jãl lju spus izrekã: “Poçi unu orb sã adukã dã mãnã pã altu om orb? Nar kãde jej amãndoj ãm gropã? ⁴⁰ Učeniku nu poçi fi maj mari dã učitelju. Jãl u fi ka učitelju aluj kãnd su vježbãli dãstul dã benji.†

⁴¹ Adãšje vã ujtãc tot la cupljigã ãm oçu alu urtaku, a ãm oçu atov nu ves dãrab dã ljemn? ⁴² Kum poc zãšji alu urtaku: ‘Lasãmã sã skot cupljigã dãm oçuc’, kãnd nu ves dãrãbu mari dã ljemn ãm oçu atov? Licemjeru, elši skoçec dãrãbu dã ljemn dãm oçuc, kapu vi puçe maj benji sã skoc cupljigã dãm oçu alu urtaku.”

Isus ânvacã šje svitenj aj ãm suflijit

(Mt 7,17-20; 12,34-35)

⁴³ “Tot bun ljemnu ari bun plod, šã tot ljemnu kari nuj bun, fašji nu bun plod. ⁴⁴ Tot ljemnu aj kunuskut dã pã plod šje fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur

[‡] **6,35** Maj Mari Dimizov znaçalešçi kã jãl aj tari mari šã glavni. [§] **6,35** voj vic fi çimac fišjori alu Maj Mari Dimizov dakã çi ponašalešç ka Dimizov.

* **6,38** Isus dã primjer kum kãnd kumpir šjeva hãl kari vindu cu da maj mult dã kit šje aj pãlçit. Kit tu daj altora, Dimizov cu da maj mult. † **6,40** Omu trãbã sã fijã tari oprezan kãnd aš je pã učitelj, kã jãl u fi atunšje kã učitelju. Dakã učitelju krivo ânvacã daje kã aj duhovno orb, u fi prevaren šã učeniku.

dăm măršunj. † 45 Om bun fašji bunji stvarur daje kă ari bună sufljit, ali hej rov fašji stvarur relji daje kă sufljitu lji rov. Gura svitešći, dăm šje ci sufljitu pljin.”

Om kari aj mudar askultă šje Isus anvacă

(Mt 7,24–27)

46 “Šă dăšje mă čimăc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu făšjec šje vă zăk? 47 Ju vuj spunji kum aj om kari vinji la minji să puji ureći la vorba ame, šă askultă: 48 Jăl aj ka omu šje u gradalit kasa šă u kapalit adănkă să puja temeljurlje pă petră. U vinjit poplava šă u luvit apa am kasa šă njiš nu su zdrăňšjinat daje kă are benji gradalită. 49 Ali ala kari auzăt šje am zapovjedalit a nu făkut aje ka omu šje u gradalit kasă pă pămănt făr dă temelj. Atunšje u luvit apă am kasă, su răsăpiti dăm turdată šă u fost răstunată dokraja šă čar gunojă u rămas.”

7

Isus u ozdravalit pă sluga alu stotnik

(Mt 8,5–13; Iv 4,43–54)

1 Kănd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jăl u mers am varuș dă Kafarnaum. 2 Akulo are stotnik* kari ave sluga pă kari al cjenile šă kari are aša bičag dă are pă morči. 3 Stotnik u auzăt da Isus† šă u mănat pă orikic Židov‡ kari asre glavni la jăl, šă să să arožji, să vijă să antremi pă sluga aluj. 4 Jej ur vinjit la Isus šă să aruga tari la jăl să vijă. Jej u zăs: “Omusta anume zaslužulešći să fašj aje păntu jăl

† 6,44 Ponašalala alu om arată șje faldă aj om, șje faldă aj sufljitu aluj.

* 7,2 Stotnik aj rimski vojnik kari zapovijedalešći alu 100 vojnikur. † 7,3 Stotnik u auzăt kă Isus u iscjelilit pă mulc ominj, šă kă aj dapropi, kă să antors am Kafarnaum. ‡ 7,3 Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gände kă Isus ar punji ureći la molbă dakă židovi lor antriba. Anume, židovi šă rimski vojnici asre neprijatelji.

⁵ daje kã plaŝji pã narodu anostru, ŝã jãl aj ala kari u fãkut sinagogã pãntru noj.”

⁶ Isus u mers ku jej. Ŝã jãl no mers dãparcí dã la kasa, kãnd stotnik u mãnat pã urtaŝji aluj sã zãkã: “Domnu, nu çi činji sã vij ãm kasa ame kã ju nu mes vredan sã vijã tu dãsüp krovu amnjov!§ ⁷ Kã njiŝ ju nu mã smatralãsk kã mes vredan sã vjuv la činji. Aŝa numa zã vorba dã pã loku hundĩ jeŝc ŝã sluga amnjov u fi ãntrimat. ⁸ Kã ŝã ju mes kãtãnã kari trãbã sã apukã zapovjedur dã la vođa amnjov, ka kum am kãtãnj dãsüpã minji kari trãbã sã mã askulçi. Ju kãnd zapovijedalaskã alu unu: ‘Dući!’, ŝã jãl merži, ŝã alu aluje: ‘Hajdi!’, ŝã jãl vinji, ŝã alu sluga amnjov kãnd aj zãk: ‘Fã asta!’, ŝã jãl faŝji.”*

⁹ Kãnd Isus u auzãt aje ŝje u zãs, jãl su ãmirat, ŝã su ãntors la gãrmadã ŝje ãl sljedile ŝã jãl lju zãs: “Ju vã zãk kã njiŝ pã unu Židov dãm Izrael nam aflat ku dãstafel vjerã!”†
¹⁰ Kãnd heje mãnac dãla stotnik su ãntors akasã, jej or aflat pã sluga sãnãtos.

Isus u skulat pã om mort

¹¹ Dã pã aje, Isus u mers ãm varuŝ ŝje sã çamã Nain.‡ Ućenici aluj ŝã gãrmadã dã lumi umbra dã pã jãl. ¹² Ali kum ur vinjit dã apropi la uŝa dã varuŝ, u vãzut kum duŝje pã om mort sã ãl ãngropi. Mumãsa alu omula mort are vãdoja, ŝã je ave çar unu fiŝjor. Ŝã la mãrmãnçi mãrže multã lumi. ¹³ Kãnd u vãzutu Domnu, jãl ave milã, ŝã ju

§ **7,6** Židovi nar tuna ãm kasa alu hej kari nus Židov sã nu fijã neprihvatljivi la Dimizov. *

7,8 Aŝa ka stotnik kum ari autoritet sã naredilaskã alu kãtãnjilor, Isus ari autoritet sã naredilaskã alu biçiŝug sã nestalaskã. † **7,9** Isus oçekivãle dã la Židov sã ajvi dãstafel vjerã alu nu ave. Jãl nu oçekivãle dã la hej kari nus Židov sã ajvi dãstafel vjerã a anume, asta om ave. ‡ **7,11** Asta aj lok dapropi hundĩ prorok Elizej u riđikat dãm morc pã unu fiŝjor alu una mamã majnti sto aj dã kãnva (ujtãçi la 2 Kr 4,8–37).

zās: “Nu plānžji.” ¹⁴ Atunšje jāl u pus māna pā kārpāšo,[§] šā ominji šje āl dušje u stat. Atunšje jāl u zās: “Fišjorulji, ju ac zāk: ‘Skolāci!’” ¹⁵ Šā omu mort su skulat šā su apukat sā svitaskā šā Isus lu datālā la mumāsa.

¹⁶ Mari frikā u kązut pā jej toc šā su apukat sā hvalalaskā pā Dimizov, šā zāšje: “Mari prorok u vinjit āntri noj! Dimizov u vinjit sā ažuči alu lume aluj.”* ¹⁷ Šā hiru dā asta u mers ām Judeja šā okolo.

*Ivan Krstiteľj āntriba dakā u vinjit Mesija
(Mt 11,2-11)*

¹⁸ Učenici alu Ivan[†] āj spunje dā kutotu šje sā dogādāle. Kapu Ivan u čimat pā doj učenikur aluj ¹⁹ šā lju mānat la Domnu sā āl āntrebi: “Ješć tu ala kari Dimizov u zās kā trābā sā vijā ili trābā sā aščiptānj pā altu?”[‡]

²⁰ Kānd u ažuns jej la Isus, jej u zās kā Ivan šje bučazā nju mānat sā čī āntribānj: “Ješć tu ala kari Dimizov u zās kā trābā sā vijā ili trābā sā aščiptānj pā altu?”

²¹ Isus baš āntrima atunšje pā multā lumi dām bičišugur, mukur šā lji oslobodule dām rov duh, šā alu mulc ominj orb lji dāde sā vadā dām tot sufljitu. ²² Isus lju āntors vorba: “Dušjec ām napoj la Ivan šā spunjecāj šje ac vāzut šā ac auzāt, šje ām fākut: kā orbi ās āntrimac, šā poči viđe, šlagārzāci poči umbla, gubavci sā čistilešči, šā

§ **7,14** Kānva kārpāšo are dāsvākut šā are tari ušuri. * **7,16** Ominji gānde kā Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj ām Kenvija bātārnā u ridikat dām morc (1 Kr 17,17-24; 2 Kr 4,18-37). † **7,18** Ivan

Krstiteľj u fost ām čemicā. ‡ **7,19** Židovi očekivāle kā Mesija u fi kralj kari u vinji sā lji spasalaskā dā la rimska vladavina, a nu numa sā fijā duhovni Spasitelj. Ivan kunušće proročanstva dā Mesija ka kum šćije šā Iz 42,7; 61,1-2 (ujtāči Lk 4,18-19). Aša u očkivalit Isus sā fijā kralj, a pā Ivan šā pā alci ominj kari ās pravedni sā lji laši afarā dām čemicā, a sā lji kaznalaskā pā ominj kari u odbacalit pā Mesija (ujtāči kum Ivan propovjedalešči ām Lk 3,9, 16-17), ali njimika inka nu su dogudulit.

surži poči să audă, morci să skolă ăm kust, șă alu sărašj propovijedalešči Hir fãlos. § 23 Șă blagoslovulit aj om kari nu află njimika ăm minji șje poči uvredãlaskã.”

Mudrã ănvãcala alu Isus șă alu Ivan șje Bučazã

(Mt 11,12-19)

24 Kãnd u fužjit glasnici alu Ivan ăndãrãt, Isus su apukatãșã să spujã alu gãrmadã dã Ivan: “Șje ac mers să viđec ăm pustinjã? Trskã kum să ljugãna pã vãnt? Naravno kã nu! 25 Ili șje ac mers să viđec? Atunșje ac mers să viđec kum aj ămbãrkatã ăm șjefelj colji delj mãndri? Naravno kã nu! * Eje kari ăș mãndru ămbrãkac șă kustã ăm luksuz, pã eje lji pućec afla ăm palaćur dã kraljur. 26 Atunșje șje ac mers să viđec? Pã prorok? Naravno kã da! Ju vã zãk, șă maj mult dã prorok! 27 Jãl aj om dã kari aj skris aj ăm svãntã kenvija:

‘Ujtãcãvã, asta aj amnjov glasnik mãnat să pripremalaskã ăm nenći kalje ata.’ †

28 Anume vã zãk, dãm toc ominj kari su avutãșã, nu are maj mari dã kit dã Ivan. Ali majmikã ăm kraljevstva alu Dimizov aj maj mari dã jãl!” ‡

29 Toc kari u auzãt ur priznalit kã șje Dimizov ănvacã aj benji, čak șă poreznici. Eje ăș kari Ivan lju bućuzat. 30 Ali farizeji șă učitelji dã zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov șje ave pãntru jej. Jej ur odbjilit să lji bućeži Ivan.

§ 7,22 Ešće stvarur kari Isus u fãkut, arãta kã jãl aj Mesija, kum aj ăm kenvija alu proroku Izaija, poc viđe ăm asta stih: Iz 29,18-19; 35,5-6; 61,1-2.

* 7,25 Ivan purta urãči colji (Mt 3,4). † 7,27 Dimizov u zãs kã glasniku alu Isus kari u pripremili kalje alu Isus aj Ivan. 7,27 Mal 3,1 ‡ 7,28 Ivan u ispunulit proroštvo kã jãl u pripremit kalje alu Isus. Jãl nu vãzut kã kraljevstvo su ispunulit, daje kã lu amurut majnti dã șje Isus u uskrsnulit, atunșje hej kari su obratalit dã pã șje Isus u uskrsnulit ari maj mari blagoslov dã kit Ivan.

³¹ Isus u zăs atunšje: “Ku šje sǎ usporedilenj pǎ ešće ominj ǎm asta vremi? Kum samǎnǎ jej? ³² Jej ǎs ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešći, kari šađi pǎ trg, šǎ sǎ čamǎ una pǎ alt:

‘Kǎnd anj kǎntat pǎntru voj,
voj nac žukat,
šǎ kǎnd anj kǎntat trišč kǎnčiši pǎntru voj,
voj nac plǎns!’

³³ Aša kǎnd u vinjit Ivan šje bučazǎ jǎl nu mǎnka pitǎ njiš nu bije vin, mar voj ac zǎs: ‘Jǎl ari drak ǎm jǎl!’ ³⁴ Šǎ ju, Fišjoru alu Omu, am vinjit, šǎ ju mǎnkam šǎ bjem, ali voj zǎšjec: ‘Ujtǎcǎvǎ! Flǎmǎnd šǎ butor, urtaku lu poreznici šǎ alu grešnici!’ ³⁵ Ali mudrostu alu Dimizov su arǎtat kǎ ǎj anume dǎ la toc kari u apukat.”[§]

*Isus ǎnvacǎ: alu šinji ǎj maj mult jirtat, ala maj mult u plašji
(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)*

³⁶ Unu dǎm farizej Šimun, lor čimatulǎ pǎ jǎl pǎ večerǎ, aša Isus u mers la farizejula akasǎ šǎ šu aflatusǎ lok la masǎ. * ³⁷ Dǎm turdatǎ u vinjit una tari grešnǎ mujeri, kari u saznalit kǎ jǎl ǎj akulo šǎ kǎ mǎnǎnkǎ la farizej,[†] šǎ je u vinjit akulo, u adus tari skumpǎ uloj ku miros ǎm skumpǎ ujaǎ dǎm petrǎ. ³⁸ Je u stat dǎnapoju aluj, la pišjorilje aluj, šǎ su apukat sǎ plǎngǎ. Atunšje su apukat sǎ ǎj spelji pišjorilje aluj ku lǎkrmilje alji, šǎ sǎ aščargǎ pišjorilje ku pǎru alji. Je ǎj sǎruta pišjorilje aluj, šǎ ku uloj mǎnže.

^{7,33} Mt 3,4 [§] ^{7,35} Hej kari u apuka pǎ Ivan šǎ pǎ Isus su arǎta kǎ ǎnvacala ǎj mudrǎ. * ^{7,36} Are običaj pǎ gozbǎ ka pǎ asta večerǎ numa bǎrbec šǎđe đos kǎnd jej as re pǎ košći lji are mǎndru la masǎ. [†] ^{7,37} Are običaj ǎm aje vremi kǎ alci puće sǎ sǎ ujči kǎnd jej asre la večerǎ a jej nu mǎnka.

³⁹ Känd u vžut aje farizeju Šimun kari lu čimatulă pã večeřă, jăl sã ängãnde äm jăl sãngur: “Sã fijă omusta anume prorok, jăl ar šci kã je äj tari grešnă mujeri.”

⁴⁰ Isus ju zäs: “Ju am šjeva sã ac zäk cijă Šimun.”

Šă Šimun u zäs: “Učitelju ză.”

⁴¹ Isus u vorbit: “Are om kari dăde kečinj šă jăl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dãm aržjint a halalânt pedeset banj dãm aržjint. † ⁴² Njiš unu dãm jej nu u dat a nu ave dãm šje sã äj äntork, šă omula u jirtat alu amãndoj. Aku spunjec kari ar trãbuji sã äľ plakă maj tari?”

⁴³ Šimun ju äntors vorba: “Kã ar trãbuji sã fijă ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zäs: “Benji aj prosudulit.” ⁴⁴ Atunšje su äntors la mujere šă jăl u zäs alu Šimun: “U vejs pã mujeresta? Ju am vinjit äm kasa ata ali nu maj dat apã pãntru pišjorilje amelji, § a je mu lju spãlat ku lãkrmilje šă lju aščers ku pãru alji. ⁴⁵ Nu maj sãrutatãmã pã minji, ali je mu surãtat pišjorilje dã känd u vinjit äm nontru, no stat sã mã sãrući. ⁴⁶ Tu nu maj unsã kapu ku uloj ali je mu unsã kapu amnjov ku uloj ku parfem. ⁴⁷ Dãm asta rãnd ju äc zäk cijă: ‘Mulći grehur jisã jirtaci, daje kã mu plãkut tari. Alu ala kari ari maj pucãnj dã jirtat, ala maj pucãn mu arãtat plãkãtură.’” ⁴⁸ Atunšje u zäs alu mujere: “Grehurlje atelji äs jirtaci.”

⁴⁹ Atunšje eje kari asre la masã ku jăl sur apukat sã svitaskã una ku alt: “Šinji ar puće asta sã fijă kari šă grehurlje jartã?”

⁵⁰ A jăl u zäs alu mujere: “Änkriđala ata ću spasalit. Dući äm putuljală.”

† **7,41** Unu banj dãm aržjint = una dnevnica alu radnik. § **7,44** Äm aje vremi känd vij la domačin am kasa trãbuje sã lji spelji pišjorilje kã jej umbla pã drikur kari asre pljin dã prašinã.

8

Isus propovjedalešći pām mulči lokur

¹ Dā pā aje, Isus u mers pām alčilje varušur šā satur, sā propovjedālaskā šā sā svitaskā dā Hir fālos dā kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbra dā pā jāl, ² šā šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dām rov duhur šā dām bičišugur: Marija (kari are dām varuš Magdala, kari u mānat sedam drašj dām je), ³ Ivana (bāšāca alu upravitelj Kuza a jāl are upravitelj pāntru Herod), Suzana, šā mulči alčilje cāngāšj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave.

Om šje samānā

(Mt 13,1-17; Mk 4,1-12)

⁴ Mari gārmadā sā akuljiže šā lume inka vinje la Isus dām tot varušu. Isus u svātit alor ku usporedbā ⁵ “Om šje samānā u mers sā seminji sāmānca aluj. Šā kum sāmāna orikiči dām sāmancurljelje u kāzut pā kalji. Šā sāmānce are kālkatā, pān šje nor vinjit vrabujilje šā lju mānkalji. ⁶ Šā orikiči ur kāzut āntri petri šā jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kā lji ibize vlagā. ⁷ Šā orikiči sāmāncur ur kāzut āntrā māršunj šā u kriskut ku jej una, ali lji šāguša māršunji. ⁸ Šā orikiči u kāzut pā bun pāmānt, šā u kriskut šā u avut sto rāndur majmult.” Kānd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureči voj kari avec ureči sā auzāc!”

Isus objasnalešći šje značalešći usporedba dā om kari samānā

(Mt 13,10-23; Mk 4,10-20)

⁹ Učenici aluj lor āntribat pā Isus atunšje, šje značale usporedbe. ¹⁰ Isus u zās: “Avovā Dimizov u dopustulitā sā prišjipec tajnurlje dā kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trābā sā sā spujā ām usporedbur; ka kum u zās prorok Izaija:

Ās eje kari sǎ ujtǎ
 ali nu veđi,
 kari auđi
 ali nu prišjepi.

11 Aku uspredba značalešći asta: Sǎmǎnca ǎj ka Vorba alu Dimizov. 12 Sǎmǎnca kari ǎj pǎ kalji, ǎs ka eje ominj kari auđi Vorba, ali draku u vinji šǎ lji je vorba ǎndǎrǎt dǎm sufljičilje alor, sǎ nu potǎ ǎnkradǎ sǎ nu sǎ spasalaskǎ. 13 Aje sǎmǎnca ǎntri petri ǎs la ominj kari auđi Vorba šǎ u apukǎ ku fǎlušǎjǎ ali nari korjen. Jej ǎnkredi nu dǎ lungat šǎ atunšje ǎm vreme dǎ ǎnšjirkalǎ jej kađi ǎndǎrǎt. 14 Sǎmǎnca kari u kǎzut ǎntri mǎršunj šǎ ka ominji kari auđi Vorba, ali kum vreme fužji jej sǎ astrǎnži ku brigurlje ǎm kust, šǎ dǎ gǎzdǎšije, šǎ žǎndur ǎm kust, šǎ eje nu adušji bun plod. 15 Ali sǎmǎnca kari kađi pǎ bunǎ pǎmǎnt aje eje ominj *kari auđi Vorba šǎ u cǎnji ǎm sufljitu bun, jej ǎs ustrajni šǎ u adušji bun plod.”

*Kum prišjipenj istina alu Dimizov
 (Mk 4,21-25)*

16 “Njime nu acǎcǎ lampǎ sǎ u puǎj dǎsup ter ili dǎsup pat. Nu, jǎl u punji pǎ svijećnjak aša toc u viđe luminǎ kǎnd vinji ǎm nontru 17 atunšje kutotu šje ǎj aku askuns, šǎ šje ǎj pǎ askuns fǎkut, kutotu u jǎšǎ afarǎ. 18 Daje pǎzec kum auzǎc. Kǎ šinji ari ju fi dat maj mult, šǎ šinji gođe nari njimika, dǎ la jǎl u fi lot čak šǎ aje carǎ šje samǎnǎ kǎ ari.”†

8,10 Iz 6,9 * 8,15 Bun sufljit: ǎj sufljit kari ǎj spreman sǎ audǎ vorba alu Dimizov, šǎ sǎ u askulči. † 8,18 Jasno ǎj dǎm kontekst kǎ Isus svitešći dǎ prišjipalǎ šǎ dǎ ǎnkriđalǎ. Asta značalešći: “Šinji gođ ari prišjipalǎ šǎ ǎnkriđalǎ ju su da maj mult prišjipalǎ. Šinji gođ nu ari prišjipalǎ u zgubi šǎ haj šje ari šǎ prišjipala šje u ari u zgubi šǎ prišjipala šje jǎl gǎndešći kǎ ari”, ili “Dimizov u fašji alu hej kari ǎnkredi ǎm istinǎ ur prišjipe šǎ maj mult. Dimizov u fašji dǎ hej kari nu ǎnkredi ǎm istinǎ, jej nu u prišjepi istina njiš haj pucun šje jej gǎndešći kǎ jej prišjepi.”

Familija alu Isus ăș eje kari kustă vorba alu Dimizov

(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)

¹⁹ Alu Isus u vinjit mumăsa șă fracı să ăl posjetilaskă pă Isus ali jej nu puće să vijă apropi dă jăl dă ränd dă gărmadă.

²⁰ Șinjiva u javalit alu Isus: “Mumăta ata șă fracı atej stă afară či așçaptă.”

²¹ Isus lju u zăs: “Mama ame șă fracı amej ăș eje kari auđi Vorba alu Dimizov, șă u kustă.”

Isus putuljeșçi oluja

(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

²² Una ză Isus șă učenici aluj ur tunat ăm čamac șă să mergă pă alta parçı dă galilejsko jezero. Isus u zăs: “Hajd pă haje parçı!” Așa sur maknulit dă la mal. ²³ Ali kum plovule jej, pă Isus lu furat somnu. Atunșje oluja ku vântu una su slăbuzăt pă jezero șă jej asre ăm opasnost, daje ka karu să umplje ku apă.

²⁴ Jej ur mers la Isus șă lor skulatulă ăm frikă șă mužje: “Domnu, Domnu noj nji ăntupenj!”

Așa su skulat șă u zapovjedalit alu vântu șă alu valuvurljelje să să putuljaskă. Oluja su putuljit șă are putuljală.

²⁵ “Hunđi vi ănkriđala?”, Isus lju ăntribat pă jej.

Ali jej asre pljinj dă frikă șă ămirală, șă u zăs una la alt: “Șinji ăj asta čak șă vântu șă valuvurlje ăl punji ureçı pă jăl känd zapovjedaleșçi?”

Isus mănă pă drașj dăm om

(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

²⁶ Jej ur plovulit păn la malu dă Gerasa, kari ăj pă alta parçı dă Galileja. ²⁷ Kum Isus u pus pișjorilje pă pământ, ju vinjit dădănençı om dăm varuș kari are mar da multă dobă ku drașj ăm jăl. Jăl nu purta colji, șă nu kusta ăm kasă mar ăm gropur. ²⁸ Känd lu văzutulă pă Isus, jăl u mužjit tari șă u kăzut dădănençı la jăl șă dăm tot graju u mužjit: “Șje

găndeșc dă la minji, Isuse Fișjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mă arog la činji să nu mă mučuleșc!”²⁹ Draku ăl cănje mar multă vremi. Majnti ominji ku lancurlje ăl ljiga șă ăl păze, ali jăl tod daje rupe lancurlje șă draku lu mănăt ăm pustinjă. Isus u dat zapovjed alu rov duhu să jeși afară dăm jăl.

³⁰ Isus lu ăntribat: “Kum či čem?” Jăl u zăs: “Legija”, daje kă mulc drașj asre ăm jăl. ³¹ Șă jej sur arugat la Isus să nu lji đe zapovjed să mergă ăm gropă făr dă dno. †

³² Akulo are mari stadă dă porșj șje mănka pă parce dă đal, șă jej sur arugat să dozvolulaskă să tunji ăm jej, șă Isus lju dazvolulit. ³³ Drașji dăm omula u fužjit ăm gărmađă porșj, șă stada dă porșj ur arljigată dă pă đal ăm jezero șă akulo sur ăntupit.

³⁴ Ominji șje păze stado u skăpat kănd u văzut aje, șă jej ur dus hir ăm varuș șă ăm sat. ³⁵ Șă lume ur vinjit să vadă șje u fost aje. Kănd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pă omu șje are ku drașj ăm jăl are ămbrăkăt, șă șăđe la pișjorilje alu Isus ku fire sântosă. Șă kănd u văzut aje kutotu jej sur ănfrikușat. ³⁶ Hej kari ur văzut or spus kum Isus u osloboduleșči pă omu ku drașj. ³⁷ Ali tota lume dăm lok ăm Gerasa ur zăs alu Isus să fugă dăm akulo kă asre tari ănfrikușac. Isus u tunat ăm kar șă gănde să fugă ăm napoj.

³⁸ Omu dăm kari Isus u mănăt afară dăm drașj să aruga la Isus: “Pot să fug ku činji?”, ali Isus lu mănăt șă ju zăs: ³⁹ “Dući ăm napoj akasă, șă spunji alu toc kutotu șje Dimizov u făkut dă činji.” Așa u mers akasă șă u șirilit ăm varuș kutotu șje Isus u făkut păntru jăl.

Mujere kari are bičagă u fost sănătosă

⁴⁰ Gărmađă are akulo să ăl pozdravalaskă pă Isus kănd su ăntorsusă pă alta parči dă jezero, jej toc tari ăl așcipta

† 8,31 Gropă făr dă dno dă drașj

pă jăl. ⁴¹ Atunșje su pojavalit om kari să čima Jair vođa dă sinagogă. Jăl u vinjit la Isus șă u kăzut žos la pișjorilje aluj șă să aruga la jăl să vijă la jăl akasă daje kă ⁴² jedina fata aluj dă dvanaest aj (12) dă bătărnă are pă morči.

Isus u mers dă pă Jair kănd mulc să ămpinžje să fijă dapropi dă jăl. ⁴³ Ăm gărmade are mujeri kari kărvarale dvanaest (12) aj șă je u čiltit kutotu šje ave pă doktor ali no aflat pă njime kari ar puće să u ozdravalaskă. ⁴⁴ Je u vinjit pă dănapoj șă su apukat pus dă cola alu Isus, șă sănžilje u stat să kuri.

⁴⁵ “Šinji u pus măna pă minji?”, u ăntribat Isus.

Toc zășje kă nu ur pus. Atunșje Petar u zăs: “Domnu, tu vejs kum să ămpinži toc ominji la činji!”

⁴⁶ Isus u zăs: “Šinjiva u pus namjerno măna pă minji kă am sămcăt pučere kum jașă afară dăm minji.” ⁴⁷ Kănd u văzut mujere kă majmult nu poči cănje ăm je, je u vinjit ăm nenči trămurănt dă frikă, u kăzut ăm njenće alu Isus șă u spus la toc adășje u pus măna pă jăl, șă kum u fost ozdravalită dăm turdată. ⁴⁸ Isus u zăs: “Fato, ănkriđala ata ću ozdravalit. Dući ăm putuljală!”

Isus u skulat dăm morči pă fata alu Jair

⁴⁹ Kănd Isus svite ku mujere, glasniku dăm kasa alu vladaru dă sinagogă u vinjit șă u zăs: “Fata ata ăj mortă. Nu ăl gnjivali pă učitelj!”

⁵⁰ Kănd u auzăt Isus aje, jăl u zăs alu Jair: “Nuc fijă frikă! Numa ănkređi mijă șă je u kusta!”

⁵¹ Kănd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lăsă să mergă ăm nontru ku jăl osim Petar, Ivan, Jakov șă mumăsa șă tatusu alu fate haje. ⁵² Šă toc ăm kasa plănžje șă u žalale, așă jăl u zăs: “Nu plănžjec. Je nuj mortă, numa să kulkat!”[§]

§ 8,52 Isus ščije kă je ăj mortă ali jăl ščije kă ju da kust ăm napoj.

⁵³ Jej ăl răde pă Isus, kă jej asre sigurni kă je ăj mortă.
⁵⁴ Isus atunșje u apukatu dă mănă șă dăm tot graju u mužjit: “Skolăci kupilu amnjov!” ⁵⁵ Șă duhu alji su ăntorsăsă șă je su skulat dăm turdată. Isus u dat zapovjed atunșje să ăj de șjeva să mănășji. ⁵⁶ Roditelji alji asre ămirac a Isus lju purunșjit pă roditelji să nu spujă alu njime șje u fost.

9

Isus mănă pă dvanaest (12) apostolur (Mt 10,9-14; Mk 6,7-13)

¹ Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl șă jăl lju dat pučeri șă autoritet pă toc drașj, șă pučeri să ăntremi bičișugur. ² Atunșje Isus lju mănă afară șă să proglasalaskă kraljevstva alu Dimizov șă să ozdravalaskă pă bičež. ³ Isus lju zăs alor: “Nu loc njimika ku voj pă kalje avostră, njiș botă, njiș taškă, njiș mănkari, njiș banj. Njime să nu je maj una kămașă ku jăl. ⁴ Ăm kari gođe kasa măržjec, fijec akulo păn șje nu fužjec dăm varuș. ⁵ Hundī gođe nu vă punji ureči, fužjec dăm ala varuș șă ăm znak dă upozorenje kă ăl laș la sudbina aluj, skutărăcăvă prașina dă pă pișjori.”

⁶ Așa jej sur lot afară să mergă dăm sat ăm sat să propovjedalaskă Hir fălos șă ozdravalaskă pă bičež pă hundī gođ meržji.

Herod gănde să vadă pă Isus (Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)

⁷ Vladar Herod* u auzăt dă kutotu șje Isus u făkut, șă are zăbunjit kă orikic zășje kă Ivan Krstitelj u uskrnilit dăm

* **9,7** Vladar Herod jăl vladale ăm Galileja kari are una parči dă Izrael.

morc. ⁸ Šă orikic zăšje kă prorok Ilija su arătat pă pămănt kănd alci gănde kă unu prorok dă kănva u vinjit ăm kust.

⁹ Ali Herod u zăs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji ăj omusta dă kari aud dăstafele vorbi?” Jăl da be šćipta să vadă pă Isus.

Isus u rănjit pă majmulc dă pet hiljada dă ominj

(Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Iv 6,1-13)

¹⁰ Kănd sor ăntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur făkut. Atunšje Isus lju dus pă lok pustulot apropi dă varuș Betsaida. ¹¹ Lume ur saznalit šă ur sljedilit pă Isus. Aša lju apukat la jăl šă lju spus dă kraljevstva alu Dimizov šă u ozdravalit pă eje kari asre bičež. ¹² Mar kitră dă sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šă ur zăs: “Mănă pă lumi ăndărăt, aša să mergă să ăš aflji lok dă kulkat šă dă mănkat kă noj šćenj ăm pustinjă ajišje.”

¹³ Isus lju zăs: “Voj dăđecălji šjeva dă mănkat.”

Jej ur ăntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dă pită šă doj pešč. Noj săngur să mărženj šă să kumpărănj mănkar dă totă lumesta?” ¹⁴ Jej ur umărat hundiva pet hiljada dă bărbec,† Isus u zăs alu učenici aluj:

“Punjecălji să šadă ăm grupur po pedeset lumi să šadă una.” ¹⁵ Šă apostoli ur făkut kum lju zăs, lju pus pă toc să šadă žjos. ¹⁶ Atunšje Isus u lot pet dărabur dă pită šă doj dărabur dă pešč šă su ujtat sus ăm nor, Isus u blagoslovulit šă u ruptă ăm dărăbelji, atunšje u dat alu učenici aluj să pujă dădănenći alu lumi. ¹⁷ Šă jej toc ur mănkat šă asre sătulj. Šă jej ur akuljes dvanaest košarur dă dărăbelji šje ur rămas.

Petar priznalešči kă Isus ăj Krist

(Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)

† **9,14** Nu asre numa bărbec, nego šă mujer šă kupij (vedi Mat 14,21)

¹⁸ Undatã kãnd su ãntors Isus pum parci sã sã aroži, učenici asre ku jãl šã Isus u ãntribat: “Šje zãšji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur ãntors vorba: “Ivan šje Bučazã, makar orikic zãšji Ilija prorok a hejelanc kã ješc prorok dã kãnva kari u uskrsnulit dãm morc.”

²⁰ Isus u ãntribat: “A voj? Šje zãšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u ãntors vorba: “Tu ješc Krist kari ãj mãnat dã la Dimizov!”

Isus lji spunji alu apostoli kã jãl u muri, šã u uskrsnuli

(Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)

²¹ Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale sã spujã asta alu šjinjiva kã jãl ãj Mesija. ²² Atunšje Isus u zãs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj trãbã sã pãc mulci patnjur. Bãtãrnji kari ãs glavni ãntri židovur, mari popur šã učitelju dã zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amurã, a ju treci zuã uj uskrsnuli.”

Kum sã fijenj učenici alu Isus Krist

(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)

²³ Atunšje Isus u zãs alu toc: “Dakã šinjiva gãndešci sã mã sljedãlaskã pã minji, elši trãbã sã odbijalaskã sã kušci dã pã žãndurlje aluj, jãl sãngur sã ãš je krušje aluj totã zua šã sã mã sljedãlaskã pã minji.† ²⁴ Šinji gođ gãndešci sã ãš spasalaskã kustuš ala lu perđi do kraja, šã šinji gođe šu perđi kustuš pãntru minji ala su spasalisã vječno. ²⁵ Šje ari benji om dãm aje dakã kapãtã celi svet, a jãl ãj uništilit ili pãrdut? ²⁶ Dakã ãj alu šjinjiva rušunji dã minji ili dã vorbilje amelji, šã ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušãnji dã ala

† **9,23** Zločinac kari are osudulit sã mori pã krušji trãbuje sã dukã krušje pãn la lok hundĩ u fi amurãt. Ku asta svat, Isus gãnde sã zãkã dakã gãndenj sã fijenj učenici aluj, trãbujenj sã fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anostrã, trãbujenj sã fijenj poslušni šã spremni sã punjenj ureci la Isus.

om, känd uj vinji ăm slava aluj, ăm slava alu tatusu šă ăm slava alu svănc andjeji. ²⁷ Anume ju zăk, ăs orikic kari stă ajišje kari nor muri majnti dă šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov.”

Isus arată slava aluj

(Mt 17,1-13; Mk 9,2-13)

²⁸ Hundiva osam zălji dă pă ešce svatur Isus u lot pă Petar, Ivan šă pă Jakov ku jăl, šă u mers sus pă đal să să aroži. ²⁹ Atunšje kum să aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šă coljilje aluj sur ščimbat am alb dă svitlăze. ³⁰ Doj ominj su pojavalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šă prorok Ilija. ³¹ Jej su arătat ăm slavă šă jej svite dă morči[§] aluj šje u fi ăm Jeruzalem.

³² Pă Petar šă pă urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šă lor văzut pă Isus ăm slava aluj ku doj ominj šje stăce ku Isus. ³³ Känd jej fužje, Petar u zăs alu Isus: “Domnu, anovă nji benji ajiše! Lasă făšjenj tri koljibur: unu păntru činji, šă unu păntru Mojsije šă unu păntru prorok Ilija.” Jăl nu šcije šje svitešci, sāmăna kă bulunzešci. ³⁴ Šă känd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pă Petar šă pă urtašji aluj šă jej su ănfrikušat.

³⁵ Atunšje su ăuzăt graj dăm oblak: “Asta ăj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jăl!” ³⁶ Känd graju su auzăt, Isus are săngur. Učenici ur tăkut šă nor spus alu njime šje ur văzut.

Isus u mănat afară pă drak dăm kupilula

(Mt 17,14-19; Mk 9,14-29)

§ 9,31 morči Vorba kari ăj prevodilită “morči”, pă ljimba dă grčki ăj Jăšală, šje arată kum Isus u muri. Ăm kenvija bătărnă “Jišala” značalešci kum Dimizov u oslobodulit pă Izraelci dăm ropstvă ăm Egipt. Morče alu Krist pă krušji ăj “Jăšală” daje Dimizov nju otkupilit dăm ropstva dă grehur.

³⁷ Hajelantă ză Isus șă učenici aluj ur vinjit žjos dă pă đal șă ăl așcipta gărmađă dă lumi. ³⁸ Ȃm gărmađe are om kari muđe: “Učitelju, ju mă arog, ujtăci pă fișjorum daje kă jăl ăj jedini kupilu amnjov! ³⁹ Ujtăci, duh ăl napadalešci șă jăl dăm turdată căpă, ăl skutără ăm gărčur șă faști spumi la gură șă dabe fuži dă la jăl, ku mukă ăm ăl baći. ⁴⁰ Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakă ar puće jej șă măjă pă draku afară ali jej nu puće.”

⁴¹ Isus u ăntors vorba: “O voj nevjernă șă ubraznikă generacijă! Kită dobă trăbă șă fjuv ku voj? Kită dobă trăbă șă vă trpălesk? Adăl pă fișjoruc ajișje!” ⁴² Kănd kupilula u vinjit la Isus, draku lu vărľjit žjos șă ăl skutura am gărčur. Isus lu muđjit pă duhu rov șă pă kupilu lu ozdravalit, șă ăm napoj lu dat la tatusu. ⁴³ Jej asre toc ămirac la autoritetu aluj șă kit ăj dă mari Dimizov.

*Isus jară spunji dă morče aluj
(Mt 17,22–23; Mk 9,30–32)*

Atunșje kănd inka toc șă ămira șje u făkut, Isus u svătite ku učenici aluj: ⁴⁴ “Zapamtalecă vorbiljeșce, șă ăngăndecăvă dă jelji.” Isus u zăs: “Ju, Fișjoru alu Omuluj uj fi dat ăm mănjlje alu omuluj.” ⁴⁵ Jej nor prișjiput șje u găndit jăl ku aje șă zăkă. Značenje are askunsă dă la jej, a alor lji are frikă șă ăl ăntrebi pă jăl dă aje.

*Șjinji ăj maj mari ăm kraljevstva alu Dimizov
(Mt 18,1–5; Mk 9,33–37)*

⁴⁶ Učenici su apukat șă raspravľjalaskă řinji dăm jej ar puće șă fijă maj mari. ⁴⁷ Isus lji řcije găndu ăm sufljičilje alor atunșje Isus u lot pă kupil mik șă lu pus lăngă jăl ⁴⁸ atunșje lju zăs: “Șjinji gođe apukă pă kupilusta mik ăm numilje amnjov apukă pă minji. Șă řinji gođe apukă pă minji, apukă isto șă pă ala kari mu mănat. Daje kă maj mik ăntri voj ăj maj mari.”

Šjinji nuj protiv dă voj, ala ăj dă voj

(Mk 9,38–40)

⁴⁹ Ivan u zăs: “Domnu noj anj văzut pă unu om kari ăm numilje atov mănă drašj afară dăm ominj šă noj anj zăs să nu fakă aje, daje kă jăl nu ăj unu dăm noj.”

⁵⁰ Isus u zăs aluj: “Nu ăj branalec, kă šinji gođe nuj protiv dă voj, ăj dă voj.”

Samaritanci nu apukă pă Isus a jăl nu lji uništilešči

⁵¹ Vreme are apropi kănd Isus trăbuje să fijă dus napoj ăm nor, atunšje tari su odluĉilit să mergă ăm Jeruzalem.

⁵² Isus u mănāt glasnišj ăm nenĉi la jăl a jej ur vinjit ăm unu sat ăm Samarija să pripremalaskă lok păntu jăl. ⁵³ Ali lume akulo nu lu apukat ăm benji, daje kă are pă kalje dă Jeruzalem.* ⁵⁴ Kănd ur văzut uĉenici Jakov šă Ivan ur ăntribat: “Domnu, găndešĉ să ĉimănj fok dăm nor să lji uništălaskă?”† ⁵⁵ Isus su ăntors la jej šă lju făkut dă njimika pă Jakov šă pă Ivan. ⁵⁶ Šă jej ur mers ăm altu sat.

Nuj lako să fijenj uĉenici alu Isus

(Mt 8,19–22)

⁵⁷ Kum măržje Isus šă uĉenici pă kalji, šjeva ka omu u zăs alu Isus: “Ju uj meržji ku ĉinji hundi gođ vi meržji šă tu!”

⁵⁸ Isus u zăs: “Lisicurlje ari sklonište šă vrăbujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundi să ăm pujă kapu.”‡

⁵⁹ Isus alu altuje u zăs: “Sljedilešĉi mă!”

* **9,53** Samaritanci šă Židovi jej dăm tri jej să mrzăle. Daje Samaritanci nu gănde să ažuĉi alu Isus pă kalje aluj ăm Jeruzalem–glavni varuš alu židov.

† **9,54** Jakov šă Ivan u dă osudă kă jej šĉije kă jej ăs proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pă Dimizov. 2 Kr 1,10–12 ‡ **9,58** Isus spunji ku izrekă să ănveci pă om kum să fijă uĉeniku aluj. Isus găndešĉi dakă ala om lu sljedili, njiš ala om nar ave domu aluj.

Omu u zäs: “Domnje, lasämä elši sä mä dukä sä ängrop pä tata amnjov.”§

⁶⁰ Isus u zäs aluj: “Lasä pä morc sä äš ängropi pä morc,* ali tu dući šä propovjedalešći kraljevstva alu Dimizov!”

⁶¹ Akulo are inka unu om kari zäšje: “Ju čuj sljedili pä činji, Domnu ali elši lasämä sä mä pozdravalesk ku toc akasä.”

⁶² Šä Isus ju äntors vorba: “Njime kari punji mäna pä plug šä sä ujtä äm napoj dä pä jäl,† nuj bun dä kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

Isus spunji alu sedamdeset doj učenikur kum sä spuji dä kraljevstva dä Dimizov

(Mt 11,21-27; 13,16-17)

¹ Dä pä ešće stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šä lju mänat äm nenći, doj pä doj la tot varušu šä lok la kari jäl isto aščipta sä mergä. ² Isus u zäs alor:

§ **9,59** Nuj jasno kä tata alu omula u murit, a jäl träbä sä ä ängropi odma, ili omula gändešći sä rämäji maj du lungat pän šje omula no u muri kapu atunšje lu ungrupa. Poanta äj äm aje kä ala om gändešći elši šjeva sä fakä majnti dä šje u sljedili pä Isus. *

9,60 Isus nu gändešći doslovno kä morci ur ungrupa pä alci morc. Šje ar puće sä fijä “morc” äs: 1. asta äj metaforä dä hej kari maj šjeva u muri ili 2. asta äj metaforä dä hej kari nu sljedilešći pä Dimizov, kari äs duhovno morc. Poanta äj äm aje kä učeniku nu slobud sä dopustulaskä njimik šje lar zadržali sä nu sljedilaskä pä Isus. †

9,62 Njime kari sä ujtä dä napoj känd kapalešći, nu poči sä vadä plug hundi träbä sä mergä. Aje osobä träbä sä fijä koncentriranä sä sä ujči äm nenći sä potä benji kapali. Aša značalešći kä träbä sä nji ujtänj ravno dä kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud sä punjenj familija pä loku alu Dimizov. Nu značalešći kä träbujenj sä nu nji brinulenj dä familija anosträ. ‡

9,62 Isus odgovaralešći ku izreka sä äncevi pä om kum sä fijä učeniku aluj. Isus podrazumijevälešći kä osobe nuj bunä dä kraljevstvo alu Dimizov dakä nji ujtänj pä ominj äm prošlost äm lok sä sljedilenj pä Isus.

“Žetva aj mari ali pucanj as lukroj, dam ala rand arogaci la stapanu da zetva sa maji maj mulc lukroj am polja aluj.*

³ Aku dući ali punji ureći. Ju va maj pa voj ka pa birkā mikā antri lup! ⁴ Nu loc ku voj đibularuš ili taškā ili cipiliš, ša nu sta da lungat am svat ku ominji pa kalji sa nu zgubec vreme.

⁵ Elši stvar šje trābā sa zāšjec känd vinjec la kasa aj: ‘Putuljalā fijā la kasasta!’ ⁶ Dakā om kari gāndešči putuljalā kustā am kase putuljala u fi ku jāl, ali dakā nu, putuljala u vinji am napoj la voj. ⁷ Rāmānji am aje ista kasa, mānānkā ša be šje ari jej, kā lukroju aj vredan da šje u lukrat. Nu va selilec dam una kasa am alta.†

⁸ Dakā māržjec am bilo kari varuš ša jej va apukā am benji voj mānkac šje va punji dādānenći ⁹ ša ozdravalecā pa bičež kari ar fi akulo, ša spunjecālji kā Kraljevstva alu Dimizov aj apropi. ¹⁰ Ali dākā vinjec am varuš hundi nu va apukā, atunšje dušjecāvā pa ulicur ša zāšjec: ¹¹ Čak ša prašina dam varušu avostru kari su apukat pa pišjorilje anoštri, brisalec da pa noj, protiv da voj!‡ Ali ša voj ac trābuji sa šćijec kā kraljevstva alu Dimizov aj apropi. ¹² Ju va zāk kā pa zuve da sudulalā u fi maj ušuri lu varušu Sodoma da kitā da varušula.”§

*Isus lji fašji da njimik pa heje kari nu askulta
(Mt 11,20–24)*

* **10,2** Isus zāšji kā mulc ominj as spremni sa tunji am kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno učenikur kari u ānvāca, ša sa ažući alu ominj.

† **10,7** Isus nu svite kā jej trābā sa rāmāji am aje kasa totā zua, mar trābā sa sa kulši akulo am totā nopče, kit gođ as akulo; ku alčilje vorbi, nu va kulkac am alta kasa. ‡ **10,11** Asta aj simbol sa nji areći sa odbacalenj pa ominj dam ala varuš; ku alčilje vorbi; “Aša kum voj ac odbacalit pa noj, aša Dimizov u odbacali pa voj do kraja pa voj.” § **10,12** Sodoma: varuš (veđi Stv 19,24–28)

¹³ Isus u zäs: “Jao avovă ominjilor dăm Korazine! Jao avovă ominjilor dăm Betsaido! Kă sä vi fost dastafel čudo äm varuš Tira šă am Sidon* ka kum su dogodulit la voj äm varušu avostru, jej dă kănva sar vi änkäjit, šăzut äm colji dă kecă, šă äm šjинуšă znak dă änkăjală.† ¹⁴ Anume äm zuve dă sudulală Tira šă Sidonija maj benji ur trešji dă tu! ¹⁵ Šă voj ominji dăm Kafarnaum! Pănäm nor voj vic răđika? Äm podzemlje vic fi arunkac.

¹⁶ Šinji gođe auđi pă voj, mă auđi pă minji, a šjinji odbacalešči pă voj, pă minji odbacalešči, šă šjinji gođe odbacalešči pă minji, odbacalešči pă Dimizov kari mu mănat!”

Dă šje sä nji änfălušănj

¹⁷ Sedamdeset doj učenikur su äntors ku fălušăjă. Jej ur zäs: “O Domnje, čak šă drašji nji punji ureći äm numilje‡ atov.”

¹⁸ Jăl lju zäs alor: “Ju mă ujtam la Sotona kum kađi ka munje dăm nor.§ ¹⁹ Aku punjec ureći! Ju vam dat autoritet sä kălkăc pă šarpi šă pă škorpionur* šă ku kutotu pučere pă săla dă dužmanj, † šă njimik nu vic păcă rov. ²⁰ Tot daje

* **10,13** Ominji kari kusta äm Korazin, äm Betsaida as re Židovi kari trăbuje sä aščepći pă Mesija. Ominji kari kusta äm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očekivale pă Mesija kă u vinji. Šje Isus spunji ajišje svitešči čak kă šă eje kari nus Židovi trăbă prepoznulaskă pă Mesija daje kă u făkut kutotu čudurlje.

† **10,13** Äm aje kultură, ominji trăbuje sä porči colji kari äs făkući dăm kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej šăđe äm šinušă, sä areçi kă lji žalji, šje u zgrešilit protiv dă Dimizov. ‡ **10,17** Ajišje “numilje” arată pučere alu Isus šă autoritet.

§ **10,18** Isus koristilešči usporedbă sä usporedilaskă kum Dimizov u pobjedilit pă Sotona känd 72 učenikur aluj u propovjedilit äm varušur. Sotona u kăzut đos dăm nor, ka kum munja luvešči đos. *

* **10,19** Šarpilje šă škorpioni äs metaforă dă relji duhovur. † **10,19** Dušmanu äj Sotona.

nac trābujī sǎ vǎ ānfǎlušǎc kǎ duhovur vǎ punji urecī. Fijec fǎloš la aje kǎ numilje avoštři ās skrišǎ ām nor.”[‡]

Numa Fišjoru otkrilešči pǎ Dimizov

(Mt 11,25–27; 13,16–17)

²¹ Ām ala šas Isus su ānfǎlušǎt ām Duhu svǎnt šǎ u zǎs: “Tata, Domnu pǎ pǎmǎnt šǎ pǎ nor, ju dov hvalǎ cijǎ daje kǎ tu aj askuns ešce dǎ la mǎrđoj šǎ dǎ la pǎršjipuc, šǎ aj arǎtat alu hej ‘mišj’[§] pǎ pǎmǎnt. Da, Tata, cijǎ asta cǎ sǎ veđi.”

²² Šǎ Isus u zǎs: “Kutotu mu fost dat ām povjerenje dǎ la Tata amnjov. Njime nu kunošci pǎ Fišjoru šǎ njime nu kunošci pǎ Tata, numa Fišjoru kunošci, šǎ alu heje kari Fišjoru gǎndešci u kunošci pǎ Tata.”

²³ Atunšje kǎnd are jej sǎngur, Isus su āntors la učenici aluj šǎ u zǎs: “Blago avovǎ kǎ oči avoštři asta veđi!

²⁴ Sigurno mulc proroš šǎ kraljur dǎ kǎnva gǎnde sǎ vadǎ stvarurlje kari voj viđec, ali jej no putut sǎ vadǎ, šǎ sǎ audǎ šje voj ac auzǎt, ali nor auzǎt.”

Isus svitešči dǎ maj mari zapovjed

(Mt 22,34–40; Mk 12,28–31)

²⁵ Šjeva ka učitelju dǎ zakonu alu Mojsije su skulat, sǎ āl iskušulǎskǎ pǎ Isus šǎ lu āntribat: “Učitelju šje trǎbǎ sǎ fakǎ sǎ kapǎt kust dǎ erikeš? Kum āl pot kǎpǎta?”

²⁶ “Šje zǎšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?”

²⁷ U āntors vorba: “Plaši pǎ Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, šǎ ku kutotu gǎndu atov, pǎ susjedu atov kǎ pǎ činji sǎngur!”

[‡] **10,20** Dimizov u skris numilje alor pǎ skritura ām nor, a aje značalešči kǎ jej ari vječni kust. [§] **10,21** Asta āj dǎ ominj kari nari iškulj, ali ās spremni sǎ apušji ānvǎcala alu Isus ka kum kupiji mišj apukǎ šǎ slušalešči pǎ hej lu kari lji ānkredi. **10,27** Pnz 6,5 **10,27** Lev 19,18

²⁸ Isus u zäs aluj: “Benji aj zäs, aša fã šã vi kusta.”

²⁹ Ali kum gãnde sä areçi kã äj pravedan, lu äñtribat pä Isus: “Ali šinji äj susjedu amnjov?”*

Usporedbã dã Samaritanac kari are milos

³⁰ Isus u zäs: “Are om kari are pä kalji dã Jeruzalem, are sus äm varuš Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šã läpädat, bätut pä morçi dã la pljačkaš šã läsat pä drik.

³¹ Popa dã židov slučajno măržje pä kalje šã kãnd lu väzut, u fužjit pä lãngã jãl numa pä alta parçi. ³² Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pä kalje haje. Kãnd u vinjit pä lokula šã lu väzut, isto u mers pä alta parçi dã kalji.

³³ Napokon †Samaritanac kum măržje pä kalji u vinjit pä lãngã jãl šã kãnd lu väzut lu apukat mila dã jãl. ³⁴ Jãl u mers la jãl u vãrsat uloj šã vin, šã ju äñvãlit ranurlje. Atunšje lu pus pä magar šã lu dus äm fugadov aša su brinulit dã jãl. ³⁵ Odma hajelantã ðiminjacã kum fužje ju dat lu gazda dã kasa šjeva ka banji‡ šã u zäs: ‘Je sama dã jãl, šã dakã asta nu u fi dãstul banj, dã kutotu šje u čilti, ju cuj plãci razlika kãnd mã äntorkã äm napoj.’

³⁶ Dã pä gandala ata šje gãndešć kari dãm ešće tri su arãtat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?”

³⁷ Jãl u äntors vorba: “Ala pä kari lu apukat mila dã jãl.” Atunšje Isus ju zäs aluj: “Duçi šã fã šã tu isto ka jãl.”

Dã šje trãbã sä nji brinulenj

* **10,29** Ali šinji äj susjedu amnjov Asta om gãnde sä šćiji pä šjinji jãl trãbã sä plakã: “Pã šjinji trãbã sä smatralesk pä bližnji amnjov šã sä äl plak ka pä minji sängur?” † **10,33** Samaritanci asre stranci kari Židovi lji măržãle.

‡ **10,35** Äm original skrijã: “äs doj denarur”

³⁸ Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ăm unu sat hundi are mujeri ște sa čima Marta kari lu apukat pã jãl ăm kasa alji. ³⁹ Marta ave sorã ște sa čima Marija kari u șãzut la pișjorilje alu Domnu șã punje ureci la kutotu ște jãl svite. ⁴⁰ Ali Marta are ăm brigur dã kutotu ște trãbã sã fakã. Aša u vinjit la Isus șã ju zãs: “Nu či dori Domnu, kã sora ame mu lãsat pã minji sãngur kutotu sã poslužulesk? Șjeva zãj sã vijã sã ăm ažuci.”

⁴¹ Domnu ju zãs: “Marta, Marta, tu či brinuleșc șã či uznemirileșc dã mulci stvarur. ⁴² U biti numa una stvar trãbujã, șã Marija maj benji u akuljes, șã aje no fi lotã dã la je.”

11

Primjer dã aruguminci

(Mt 6,9-13; 7,7-11)

¹ Undatã kãnd Isus u fost gata ku molitva, unu dãm učenici aluj u vinjit la jãl șã ju zãs: “Domnu, ănvacãnji sã nji arugãnj, kum ănvãca Ivan Krstitelj pã učenici aluj.”

² Isus lju zãs alor: “Kãnd vã arugãc zãșjec: ‘Tata, la sã fijã svãnt numilje atov, la sã vijã kraljevstva ata, ka kum aj pã nor la sã fijã pã pãmãnt!’

³ Pita* anostrã kari aj ăm totã zã, dã nji astãs.

⁴ Șã jartãnji grehurlje anoștri, ka kum noj jartãnj alu eje kari greșileșci protiv dã noj. Nu nji da sã kãdenj ăm ănșjirkalur, mar skoćinji afarã dãm rov.’ ”

Isus nji ănvacã kum sã fijenj ustrajni ăm molitvã

* **11,3** Pita are dostupnã akulo tota zua kari ominji mãnka, aje nuj čar pitã mar mãnkari.

⁵ Isus u zäs alor:† “Haj sä zäšjenj kä avec urtak la kari märžjec äm miržuku dä nopcí šä äj zäšjec: ‘Urtaku amnjov, däm kečinj tri dārabur dä pitä. ⁶ Urtaku u vinjit dä pä kalji la minji, šä nam šje sä äj puj dādānenći.’ ⁷ A jāl äm nontru aj zäšji: ‘O nu mä gnjavali! Uša äj mar änkujetä, kupiji amej šä ju äščenj äm pat, šä jednostavno, nu mä pot skula sä ac dov pitä.’ ⁸ Ju vā zäk: šä dakä nu u meržji daje kä äs urtašj, u fašji aje sä nu sä rušunji.

⁹ Šä ju vā zäk: Arugäcävā, šä vu fi dat! Kutäc, šä vic afla! Kukunjec, šä vu fi däsvkut. ¹⁰ Kä šjinji gođ sä arogä, kapätä! Kari kotä, aflä! A šjinji gođ kukunješći aluje ju su däsvašji.

¹¹ Kari äj tata äntri voj: känd kupilu šjeri pešći dali äm lok dä pešći dä šarpi? ¹² Ili känd šjeri sä äj de škorpion äm lok dä ov? ¹³ Dakä voj grešni ominj šćijec sä dädec bunji stvarur alu kupiji avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru däm nor Duh Svänt alu alor kari älä äntrebä!”

*Isus u värljit afarä pä drak ku pučere alu Dimizov
(Mt 12,22–30, 43–45; Mk 3,22–27)*

¹⁴ Isus undatä u värljit afarä pä unu drak kari are mut, šä känd u fost drakula värljit afarä däm ala om kari are mut, puče sä svitaskä, šä alčilje ominji kari u väzut aje asre ämirac. ¹⁵ A orikic däm jej u zäs: “Jäl u värljit afarä pä drašj afarä ku ažutala alu Beelzebul‡ princu dä demonur!”

† **11,5** Isus spunji asta puvešći sä objasnalaskä kä urtaku avostru sä nu vā odbilaskä mar sä vā ažući dakä avec mari potrebä šä dakä älä äntreb maj mulči rändur. Aša njiš Dimizov pä noj nu nji odbili, mar nju da dakä unj fi uporni. ‡ **11,15** Beelzebul Beelzebul äj altu numi dä Sotona ili dä drak. Unjer sä skrijä “Beelzebub”. Asta anume značalešći “gospodar dä mušć”, šje značalešći “vladar pä drašj.” Asta numi äj povezano ku numilje dä lažni dimizov “Baal-zebuba” däm Ekron (veđi 2 Kr 1,2, 3, 6).

¹⁶ Akulo asre alci kari ănșjirka pã Isus, șã jej u șjirut znak dãm nor sã đe. §

¹⁷ Ali Isus șćije gãndurlje alor, șã lju zãs: “Totã kraljevstva kari sã boruleșçi una ku alt, jej ur uniștiti kraljevstva alor. Dakã familija una ku alt sã boruleșçi, jej șur uniștiti familija alor. ¹⁸ Dakã Sotona sã boruleșçi protiv dã jãl sãngur, kum kraljevstvo aluj su cãnje?*, șje rãmãnje dãm kraljestva aluj? Kum voj zãșjec kã ju vãrljesk afarã pã drașji dãm lume ku ažutala alu Beelzebul. ¹⁹ Ali dakã ju vãrljesk pã drașji afarã dãm lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunșje učenici avoștri vãrljeșçi isto afarã pã drașj ku ažutalã alu Beelzebul? Jej sãngur u dokazali kã nus točni. ²⁰ Ali dakã ju mãy pã drașji afarã ku žejtu alu Dimizov, † atunșje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj. ²¹ Kãnd om bãlour aj naoružan șã pãzeșçi kasa hundi kustã, atunșje pãmãntu aluj aj sigurnã. ²² Ali kãnd bãlour om ãl napadaleșçi șã ãl mãnãnkã ku bãtaje, aj je oružje dã kari ovisileșçi, șã aj ãmparcã șje u furat dã la slab om. ‡

²³ Kari nu aj ku minji, ala aj protiv dã minji șã șjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rãșãpã. §

²⁴ Pã lok fãr dã apã rov duhu fužji afarã dãm om, sã lutulaskã* șã sã kočii lok sã sã odmaralskã. Dakã nu aflã

§ 11,16 Ili “Jej gãnde dã la Isus sã areçi kã autoritetu aluj aj dã la Dimizov.”

* 11,18 Ajișje “Sotona” aj dã rãnd dã demonur kari sljedileșçi pã Sotona ka pã jãl sãngur. Ku alčilje vorbi: “Dakã Sotona șã ãlanovi dã kraljevstva alor sã boruleșçi una ku alt kraljevstvo aluj nu su cãnje.” † 11,20 žejtu alu Dimizov sviteșçi dã puçere alu Dimizov (veđi Izl 8,19). ‡ 11,22 Asta spunji dã Isus kari pobjedileșçi pã Sotona șã pã demonurlje aluj. Isus aj bãlour om kari je kutotu dã la om bãlour. § 11,23 șjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rãșãpã Isus sviteșçi dã akuljižala dã učenikur kari ãl sljedileșçi “șjinji gođ nu adușji pã ominj sã vijã la minji sã mã sljedilaskã, lji dușji dã la minji.”

* 11,24 “Lok fãr dã apã” sviteșçi dã lok “lok pust” hundi draku lutaleșçi.

njiš šjefälj lok, zäšji: ‘Ju uj meržji äm napoj äm kasa ame däm ala om hundı am fužjit.’ ²⁵ Känd draku u vinjit äm napoj u aflat kă aje kasa äj čistilită, šă măturată. ²⁶ Atunšje meržji šă adušji maj šapči rov duhur maj rej dă jăl sāngur, šă jej u vinji napoj äm om šă kustă akulo. Aša alu omula are tari urăt dă kit däm elši.”

Blagoslovu dă askultală

²⁷ Kum Isus svite, mujeri äm gărmadă dă ominj u mužjit tari däm tot graju šă su apukat să svitaskă: “Blagoslovulită äj aje kari ću purtat äm injimă, kari ću rănjit šă ću păzăt!”

²⁸ Isus u äntors vorba: “Anume, ali maj blagoslovulit äs eje kari auđi vorba alu Dimizov šă u cänji!”

Isus äj maj mari dă Jona šă dă Salomon a tot daje ominji nu punje ureči

(Mt 12,38-42; Mk 8,12)

²⁹ Känd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat să svitaskă: “Voj ominj kari kustăc äm asta vremi, voj šćec rej ominj. Kotă znak, † ali njišj šjefälj altu znak no fi dat ka kum u făkut Dimizov ćudo päntru prorok Jona. ‡ ³⁰ Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta äm varuš Niniva, kă Dimizov lu mănat. § Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak kă pă minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u mănat alu asta narod.*

† **11,29** Ku alčilje vorbi: “Jej gändešči dă la minji să fak ćudo ka dokaz, kă ju am vinjit dă la Dimizov.” ‡ **11,29** Jona Jona are prorok äm Stari zavjet (veđi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dă pă tri zälji, vju u vinjit afară däm injima mari alu peščilje, ka kum Isus u vinji afară däm gropă. § **11,30** Alu ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as re tari rej. Kusta äm Niniva, varuš Asirija, jej as re mari neprijateljı alu Izrael (veđi Jon 3). * **11,30** Äm original skrijă: “Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, aša Fišjoru alu Om u fi znak alu asta naraštaj.”

³¹ Pă zuva kănd Dimizov u suduli, kraljica kari dă kănva vladale pă pămănt dă jug ăm Seba,[†] su răđika una șă je u suduli pă heje kari kustă astăs. Je u vinjit dă pă kraju dă svijet, să slușulaskă pă Car Salomon kari are tari mudar. A aișje ăj šjinjiva maj mari dă Salomon a voj nu găndec să punjec ureči! ³² Ăm zua kănd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ăm varuș Niniva su răđika șă ljur suduli ominji kari aku kustă, kă jej nu sur ănkăjit kănd Jona lji propovijedale. A ajișje ăj šjinjiva maj mari dă kit Jona a voj nu vac pokajalit!”

Șje Isus ănvacă aje ăj lumina alu ominj

³³ Isus sviteșči: “Njime nu acăcă lampă șă atunșje u punji pă lok hundî nu să veđi ili dăsup koșară. Nu, jăl u punji ăm sviećnjak așa toc u viđe lumină kănd vinji ăm nontru.[‡] ³⁴ Oču ăj ka lampa alu telă. Dakă oču atov ăj sănătos, atunșje tela ata ăntragă u fi ăm lumină, ali kănd ci oču bičag, tela ata ăntragă ăj ăm ăntunjerik. ³⁵ Bagă sama da aje șje smatraleșč kă ăj lumina ăm činji să nu fi jă făr dă lumină.” ³⁶ Dakă ăj ăntragă tela ata ăm lumină, njiș unu dio dă telă nu ăj ăm ăntunjerik, atunșje ăj kutotu ăm lumină, ka kum čar svitlăze lumina ata.

Isus fașji dă njimik pă farizeji șă pă učitelji dă zakon alu Mojsije

(Mt 23,1-36)

³⁷ Kănd Isus u svătit, unu farizej lu čimat să mănănșji la jăl akasă. Isus u mers, șă u lot lok la masă. ³⁸ Kănd farizeju

[†] **11,31** Kraljica dă la Sabe (aku ăm Jemen) putuvule pășci 1.500 kilometrur să slușalaskă mudrostu alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti dă Krist (veđi 1 Kr 10,1-13; 2 Ljet 9,1-12). [‡] **11,33** Stihurlje 33-36 ăj metaforă kari Isus sviteșči dă ănvăcala aluj, ăj ka “lumina.” Jăl găndeșči učenici aluj să pujă ureči șă să djelilaskă ku alci. Jăl sviteșči dă ominj kari nu șčijă ili nu prihvataleșči ănvăcala ka kum jej ar fi ăm “ăntunjerik”.

u vāzut kā nu šu spālat mājnilje majnti ka kum āj običaj alu židov, su apukat sã mǎnǎnšji a farizeju su začudulit. §
 39 Ali Domnu Isus ju zās: “Aku voj farizeji pǎ dǎ nǎ afarǎ cǎnjec kljištaru šǎ teru čišč, ali pǎ dǎ nontru voj ščec pljinj dǎ pulkučalǎ šǎ relji. 40 Voj fǎr dǎ firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjština, u stvorulit šǎ nutrina?*” 41 Maj benj dǎđec milostinja avostrǎ dǎm tot sufljitu alu heje kari lji potrebno šje voj avec, atunšje vu fi kutotu čist.

42 Ali jao avovǎ farizejilor! Kǎ voj tari vǎ trudulec sǎ dǎđec desetina dǎm tot začinurlje šǎ povrčur alu Dimizov, a nu bǎgǎc sama dǎ pravdǎ šǎ ljubav alu Dimizov. Una trǎbǎ sǎ fašjec, a hajelantǎ sǎ nu propustulešč. †

43 Ali jao avovǎ, farizejilor! Kǎ voj plǎšjec lokurlje glavnǎ pǎ sastankur ām sinagogǎ, šǎ pozdravalalǎ ku poštovanje ām varuš pǎ trgur. 44 Jao avovǎ, kǎ voj ščec ka askunsǎ gropǎ pǎ kari ominji umblǎ a nu šćijǎ kǎ obredno ās atunšje nečisti.” ‡

45 A unu dǎm učitelj dǎ zakonu alu Mojsije u zās alu Isus: “Učitelju, kǎnd svitešč aša, tu nji vredǎlešč šǎ pǎ noj.”

46 Isus u zās: “Jao šǎ avovǎ učitelji dǎ zakonu alu Mojsije, kǎ punjec pǎ ominj maj mult teret dǎ pravilurlje alu vjera dǎ kit šje poći om purta, a voj nu gǎndec njiš ku žježjitu mik sǎ ažutǎc dǎ teretula sǎ dukǎ. 47 Jao avovǎ! Kǎ voj gradalec spomenikur pǎ gropǎ alu proroci šǎ gǎndec kǎ

§ 11,38 Farizeji ave pravilo kǎ ominji trǎbǎ sǎ spelji mājnilje ka kum ar trǎbuji sǎ fijǎ obredno čišč la Dimizov. *

* 11,40 Isus koristileščǎ āntribala numa sǎ fakǎ dǎ njimik pǎ farizej šje nu prišjepi kǎ haj šje āj ām sufljit āj bitno alu Dimizov. †

† 11,42 Trǎbǎ sǎ daj desetina alu nu slobud sǎ zanamaralešč šǎ alčilje stvarur. ‡ 11,44 Eščec grop as re kapalići ām pǎmǎnt hundi morči telurlje as re āmgrupači. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pǎ gropur sǎ vadǎ alci sǎ nu umblji sus pǎ jej. Kǎnd Židovi umbla sus pǎ grop atunšje jej as re obredno nečisti. Eščec grop fǎšje aje sǎ fijǎ aje slučajno.

ku aje fišjec benji, a preci avoštri lju amurăt. ⁴⁸ Aša voj svedočulec šă vă slagalec ku djela alu preci avoštri. Jej lju amurăt, a voj nastavalec ku lukru alor kănd gradalec spomenikur.[§] ⁴⁹ Dimizov ăm mudrostu aluj u zăs: ‘Ju uj măna pă prorokur šă pă apostolur šă orikic dăm jej ur fi amurăc a alci u fi pragonulic.’

⁵⁰ Daje dă la asta generacijă u fi tražalită sănžilje dă la toc proroci kari u fost vărsată dăm elși dă kănd su stvorulit svetu: ⁵¹ su apuka dă la sănžilje alu Abel pănă la sănžilje alu Zaharija,* kari u fost amurăt ăntri žrtvenik šă ăm svetinja dă Hram. Ju vă zăk: ‘Kă kutotu asta u fi tražalit dă la asta generacijă!’†

⁵² Jao avovă učitelji dă zakonu alu Mojsije! Daje kă voj ac lot ăndărăt čejilje dă kraljevstva alu Dimizov.‡ Voj săngur nac mers ăm nontru šă ac sprečilit pă alci să tunji ăm nontru kănd gănde.”

⁵³ Dă pă šje u fužjit Isus dă pă lokula, učitelji dă zakonu alu Mojsije šă farizeji sur ăngăndit să mergă dă pă jăl să ăl ispitivălaskă. ⁵⁴ Gănde să ăl apușji pă Isus ăm zamkă šje ar puće să zăkă protiv dă jăl numa să ăl dukă pă sud.

§ **11,48** Isus fašji dă njimik pă farizeji šă pă učitelji dă zakonu alu Mojsije. Jej ščijă dă amurala dă prorok ali nu osudulešci pă preci daje kă lju amurăt. Ku alčilje vorbi: “ăm lok să lji osudulec, voj maj potvrďalec aje šă vă slagalec ku aje”. * **11,51** Abel are elși om kari are amurăt ăm Stari zavjet (Stv 4,1–16) šă Zaharija posljednji om kari are amurăt ăm Stari zavjet (2 Ljet 24,20–22).

† **11,51** Jedini proroci kari poštivalešci ăs proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pă prorokur ăm Stari zavjet, aša farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije nu askultă pă Isus šă nu askultă pă apostolur kari Isus u măna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunșje su suduli alu Izrael dă kutotu anjilje kănd jej odbacale poruka aluj. ‡ **11,52** Isus svitešci dă istina alu Dimizov ka kum ar fi ăm kasa hundî učitelji odbijalešci să tunji ali nu lasă alu alci să ajvi čejilje să potă tuna ăm nontru. Asta značalešci kă učitelji nu kunošci benji pă Dimizov, a jej maj nu lasă pă alci să ăl upoznulaskă.

12

Isus upozoravalešči pã učenikur

(Mt 10,26–27)

¹ Aša mulc ominj su sakupilit dã mar kãlka una pã alt kic as re pã lãnga Isus. Ali Isus elši u zãs alu učenici aluj: “Loc sama dã kvascu alu farizej! Ala kvas aj licemjerje.*
² Njimika nuj akupirit šje no fi dãskupirit, njiš una tajnã kari no fi šcutã.† ³ Aša dakã ac zãs šjeva ãm tunjerik su šci ãm luminã, šã dakã ac šupunjit šjeva ãm soba avostrã aje isto u fi mužjit pã krovur dã kãš.”‡

Nu vã fijã frikã

(Mt 10,28–33; 12,31–32; Mk 3,28–29)

⁴ Isus u zãs: “Urtašji amej lasãcãmã sã vã zãk, nu vã fijã frikã dã eje kari numa vã poçi amurã tela šã nu poçi njimika sã vã fakã. ⁵ Ju vuj zãšji dã šjinji trãbã sã vã fijã frikã. Fijã vã frikã dã Dimizov kari poçi sã amori, atunšje vã poçi vãrlji ãm pakao. Da anume, dã jãl vã trãbã sã vã fijã frikã.

⁶ Nus šinšj (5) vrãbuj vãndući dã doj banj? Dimizov nu mujtã pã njime. ⁷ A avovã čak šã pãru pã kap vi umãrat.§ Nu vã fijã frikã! Voj šcec maj vredni dã gãrmadã dã vrãbuj.”

* **12,1** Ka kum kvasu krešči ãm alot, aša licemjerje krešči ãm ãntragã zajednica. Ku alčilje vorbi: “Pãzãcãvã dã la licemjerje alu farizej, kari aj ka kvasu” ili “Fijec oprezni sã nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor ãm ponašanje, utjecalešči pã toc, baš ka kum kvasu krešči am alot.” † **12,2** Ku alčilje vorbi: “Ne fijec ka jej, kã Dimizov u duskupira kutotu šje aj askuns. Dimizov u otkrili kutotu šje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju šje toc askundi”. ‡ **12,3** Kãšurlje alor ãm Izrael ave ravni krovur, a ominji sã urkã sus šã šãde. § **12,7** Pučenj sã ãnkridenj alu Dimizov. Jãl šcijã maj mult dã kit noj šcijenj. Nu šcijenj čak njiš kit pãr avenj pã kap, ali Dimizov šcijji asta kutotu.

*Pă pământ trăbujenj să priznalenj pă Isus
(Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)*

⁸ Isus u zăs: “Šjinji gođ pă pământ mu priznali pă minji âm nenće alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pă jăl âm nenće lu andelji alu Dimizov. ⁹ Ala kari pă minji nu mu priznali pă pământ ju muj odreknuli dă jăl la andelji alu Dimizov. ¹⁰ Dakă bilo šjinji svitešći vorba protiv dă minji Fišjoru Omuluj aluje poći fi jirtat; ali dakă šjinjiva svitešći mišjunj dă Duhu Svânt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakă vu adușji la sud âm sinagogur șă la poglavicur șă vladarur, nu vă brigalec kum șă ku șje muj branali, ili șje să zăk. ¹² Kănd u vinji vreme, Duhu Svânt ću ânvăca șje trăbă să zășj.”

Isus svitešći alu ominj să nu fijă pohlepă

¹³ Unu dăm ominj âm gărmaďa u zăs alu Isus: “Učitelju ză alu fračilje amnjov să să âmperci ku minji șje anj kăpătat.”

¹⁴ Isus u odbilit șă zășje: “Omulji, šinji mu pus pă minji dă sudac, să âmpärc ăntri voj doj?” ¹⁵ Atunșje kănd u svătit alu toc kutotu, Isus u zăs: “Băgăc sama șă păzăcăvă dă pulkučală! Dakă šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kă ari kutotu.”

¹⁶ Isus u spus maj una usporedbă: “Are akulo om găzďak făr dă firi kari ave tălek șă tălekula u adus mult plod. ¹⁷ Šă jăl šu zăs sângur aluj: ‘Șje să fak kă nam dăstul lok să puj ănďărăt șje mu kriskut?’ ¹⁸ Atunșje, jăl u zăs: ‘Așa uj fașji: Ju uj răstuna skladišturlje amelji șă uj gradali maj mari, dăstul dă mari să spremălesk kutotu șje mu kriskut.’ ¹⁹ Šă ju muj zășji alu duša ame: ‘Aj mulći bunji stvarur aku, șă dă mulc ej șje ur vinji. Odmoruleșćici, mănănkă șă be, șă ânfulușeșćici!’

²⁰ Ali Dimizov ju zäs aluj: ‘Tu omulje fär dä firi! Mar äm asta nopçi uj šjire * duša ata. Atunšje šjinji u ave korist däm stvarurlje šje caj pus ändärät?’

²¹ Aša päce omu kari äš akulježi gäzdašijilje päntru jäl sängur, a nu su gäzdašjit äm oči alu Dimizov.’

Isus änvacä sä nji räzämäj pä Dimizov

(Mt 6,25–34)

²² Kapu u zäs Isus alu učenici: “Daje vä zäk: voj nu träbä sä vä brigalec, dä kustu avostru, šä sä fijec äm brigur šje vic mänka, ili sä vä brinulec äm šje vic ämbräka. ²³ Daje kä kustu äj maj vrednä dä kit mänkare, šä tela maj mult dä kit colu.† ²⁴ Numa ujtäcävä la gägärašč.‡ Jej njišj nu samänä, njišj nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupä, šä tod daje Dimizov lji ränješçi. Nu šcec voj maj vredni dä vrabujrljelje? ²⁵ Poči šjinjiva däm voj ku brigurlje produžuli kustu? ²⁶ Dakä, nu pučec sä fäšjec niti maj mäkäčelji, adäšje šcec äm brigur dä kutotu ostalo?”

²⁷ Numa ujtäcävä la flor äm telek! Jelji niti sä trudulešçi niti fašji colji ali ju vä zäk, kä njiš Car Salomon äm gäzdašije alor nu are ämbräkat aša mändru ka florurlje äm telek. ²⁸ Ali dakä Dimizov dä dastafel mändremi alu jarbä kari kustä astäs, šä sä bagä äm fok, kit atunšje maj mult u da jäl avovä. O voj avec mikä änkriđalä! ²⁹ Däm ala ränd nu vä gändec šje vic mänka šä šje vic be. Nu vä uznemirilec! ³⁰ Dä kutotu aje sä brinulešçi ominj fär dä Dimizov. Ängändecävä kä Tata avostru däm nor šcijä šje

* **12,20** “Duša” äj kustu alu aje osobä. Ku alčilje vorbi: “Vi muri asta nopçi!”

† **12,23** Daje kä Dimizov vu dat kust, šä telä avosträ, sigurno pučec sä änkriđec kä Isus vu da šje vi potrebno dä kust. ‡ **12,24** Hej kari slušalešçi pä Isus, jej smatralešçi pä gavranur kä äš fär dä korist, daje kä Židovi nu pučec sä mänäšji ešće živadur.

vă trăbă. ³¹ Šă anume tražalec kraljevstva alu Dimizov[§] elši šă kutotu ostalo vu fi dat.

³² O mikă stadă,* nuc fijă frikă, kă Tata avostru să ănfălušešći să vă apușji ăm kraljevstva aluj.

³³ Vindec kutotu šje avec šă dădec alu sărașj. Așa adunăcăvă tășc kari nu su puće rupi, šă găzdășijă să vă fijă ăm nor kari nu propadaleșci, hundi lotri nor puće vinji, niti găndașji să mănășji! ³⁴ Daje kă sufličilje avoștri u fi hundi ăj blago avostru.”

*Trăbă učenici să fijă spremni să așčepci pă Dimizov
(Mt 24,45-51)*

³⁵ Isus u zăs alu učenici: “Fijec spremni dă lukru, la să fijec opremilică† šă ăm mănjlje avoștri lasă fijă luminjlje acăcaći. ³⁶ Așa u fi ka slugurlje kari u așciptat pă gospodaru aluj să să ăntorkă dă pă nuntă, spremni să ăj dăsvăkă kum u kukunji pă ușă. ³⁷ Măndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kănd u vinji gospodaru! Anume ju vă zăk: Domnu šu punji săngur kintrinca să lji služulaskă šă lju punji să šadă la masă šă lju dvoruli. ³⁸ Šă kănd u vinji gospodaru ăm miržuku dă nopci ili dăspru zua šă lju afla așă, măndremi u fi alu ala slugur!

³⁹ Slușulecămă dă asta: ka să șciijă gazda ăm kari șas u vinji lotru, jăl ar păză šă nar lăsa să ăj fijă provalalit ăm

§ 12,31 tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta značaleșci: “ujtăcăvă la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”. * 12,32 mikă stadă Isus čamă pă učenikurlje aluj, stado. Stado ăj grupă dă vașj ili secur dă kari pastiru să brinuleșci. Ka kum pastiru să brinuleșci dă vașjilje alor, așă Dimizov să brinuleșci dă učenikurlje aluj. Ku alčilje vorbi, “Nu vă brinulec. Numa daje kă șčec mișj, slabi, ka stado delj mikă, tata dăm nor ju su văzut dă voj să kustăc ăm kraljevstva aluj.” † 12,35 Ăm original skrijă: “La coljlje avoștri fijă ljugată ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovă să nu lji smetilaskă haljina kănd jej lukra. Ku alčilje vorbi: “Punjec haljina avostră ku kurova sus să fijec spremni să slușulec.”

kasă. ⁴⁰ Voj isto trăbă să fijec spremni, kă ju Fişjoru Omuluj uj vinji ăm vremi kănd nu či nadali.”

⁴¹ Petar atunşje lu ăntribat pă jăl: “Domnu spuj tu asta usporedbă păntru noj učenici, ili ăj păntru toc?”

⁴² Isus u zăs: “Şinji ăj ala vjernă şă kufiri upravitelj kari ăl postavaleşci dă gospodar pă kasa, şă ăm pravă vremi u da măn kari alu toc ăm kasa? ⁴³ Măndremi alu ala sluga kari kănd u vinji gospodaru, u faşji aşa. ⁴⁴ Dă anume, ju vă spuj kă gospodaru u odredilit alu ala sluga să vodulaskă ku kutotu imanje kari ari. ⁴⁵ Ali dakă sluga şar zăşji ăm sufljituş: ‘Gospodaru, nu su ăntorşji aşa păfriş’, şă atunşje să apuşji să bată pă slugur şă să be, mănăşji şă să ambeci? ⁴⁶ Atunşje u vinji gospodaru alu sluga ăm şjas kari nu şćijec. Şă atunşje fărd dă milost lu kaznali, ju da sudbină ku alci una kari nus vjerni.

⁴⁷ Sluga kari şćijă şje găndeşci gospodaru, şă dakă nu faşji şă nu să pripremileşci dă dolasku aluj, jăl u kăpăta mulci luvalur. ⁴⁸ Ali dakă sluga nu şćijă voje alu gospodaru, şă faşji şjeva şje zaslužuleşci kaznă, atunşje u kăpăta pucănji luvalur. Kă alu toc kari mult u fost dat, mult su aşćipta dă la jej, şă alu eje alu kari u fost mult dat ăm povjerenje, dă la eje şă maj mult u fi şjirut.”

Ănvăcala alu Isus u aduşji razdor ăntri ominj

(Mt 10,34-36)

⁴⁹ Isus u zăs: “Ju am vinjit să vărľjesk fok dă sud pă pământ, † şă kum aş găndi să să apuşji să ardă! ⁵⁰ Trăbă majnti să mă bucez ku mukur. Kum mă mučulesk pă şje aje no treşji! ⁵¹ Găndec kă am vinjit să vă aduk putuljală pă pământ ăntri ominj? Nu, ju am adus podjelă! ⁵² Dă

† **12,49** Asta ar puće să fijă: 1) Isus u vinjit să sudulaskă pă ominj, ili 2) Isus u vinjit să čistilaskă pă ominj kari ănkređi, ili 3) Isus u vinjit să adukă razdor ăntri ominj.

aku maj menkulo ăm kasa dă šinšj ominj ur fi ămpărcăc tri u fi pă parče ame šă doj protiv dă tri. ⁵³ Tatusu u fi protiv dă fišjoruš, šă fišjoru u fi protiv dă tatusu, mumăsa protiv dă fataš, a fata protiv dă mumăsa, šă sokra protiv dă njivastaš, šă njivasta protiv dă sokrăsa.”

Isus lji spunji kă trăbă să fiji spremni kănd jăl u vinji napoj (Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Kum svite alu gărmaďă, Isus u zăs: “Kănd viđec njejri oblakur kă să răđika dă pă more pă zapad, voj odma zăšjec: ‘Astăs u fi plojă’, šă voj šćec u pravu. ⁵⁵ Šă kănd să apukă să bată vântu dăm pustinja la jug, odma zăšjec: ‘U fi zuva tari kaldă’, šă ăj aša. ⁵⁶ Licemjerilor!§ Voj šćijec să čitalec znakurlje pă pămănt šă pă nor. Kum dă nu prišjipec šje aku să dogudulešči!*

⁵⁷ Voj ac trăbuji dăm haje avostru să šćijec šje ăj benji. ⁵⁸ Dăkă šjinjiva či optužulešči pănturu dugu kari nac plăčit šă vă găndešči să vă adukă la sud, ănšjarkă inka pă kalji să vij la ligizală majnti dă sud! Ar puće să či adukă la sudac, sudacu să či đe la oficir, šă oficiru či poći băgă ăm čemică. ⁵⁹ Ju vă zăk, kă akulo vi trăbuji să rămăj păn šje no fi plăčit toc banji.”†

13

Isus čamă să nji ănkăjenj ku maj majnti

^{12,53} Mih 7,6 § ^{12,56} Licemjerilor Eje ominj as re kufir să prepoznulaskă znakovur kă vinji ploje ili kă u fi tari kald. Ali jej u odbilit să priznalaskă kă čudurlje alu Isus as re znakovur kari arată kă jăl ăj ala pă kari Dimizov lu mănat să spasalaskă svetu. * ^{12,56} Ku alčilje vorbi: “Anume sigurno ac trăbuji să prišjipec šje značalešči šje Dimizov u făkut pășci minji ăm ešće zălji!” † ^{12,59} Isus u spus alu ominj asta usporedbă să lji đe upozorenje kă toc ar trăbuji să să pomirilaskă ku Dimizov majnti dă šje vinji sud pă jej.

¹ Pă aje vremi orikic dăm regija Galileja ur vinjit la Isus șă jur spus dă Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pă jej sã lji amori kănd jej prinosule žrtvur alu Dimizov ăm Hramu alu Jeruzalem. ² Isus u zăs: “Voj găndec kă Galilejci ăș maj grešni dă bilo kari alci Galilejc, numa dăm ala rănd kă ur păcăt jej asta? ³ Nu, uopće nu! Šă punjec ureći! Dăkă nu vic ănkăji voj toc isto aša vic fi duhovno morc. ⁴ Šă găndec voj kă eje osamnaest lumi kari ur fost amurăc kănd u kăzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ăm Jeruzalem? ⁵ Nu, uopće nu! Dakă nu vic ănkăji, aša toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dă neplodnă smokvă spunji kă avenj pucăn vreme sã nji ănkăjenj

⁶ Isus lji spus asta usporedbă: “Are akulo unu om kari ave sãmănat ăm vinograd ljemn dă smokvă șă jăl tot vinje șă sã ujtă dăkă ăj plod pă ljemn ali nu afla njimika. ⁷ Šă aša u zăs alu omula šje lukră ăm gard: ‘Ujtăci ajišje! Kă mar tri aj mă ujta pă ljemnusta sã aflu plod șă nikad nu am aflat njimik. Tajăl ăndărăt! Adăšje ar čalti pămăntu?’

⁸ Pă aje, omu šje lukra ăm gard u zăs: ‘Domnu, lasă maj unu aj sã fijă. Ju uj kapali pă lăngă jăl șă uj punji gnoj. ⁹ Dar atunšje u ave plod. Dăkă nu, poc sã ăl taj ăndărăt.’”

Isus pă zuva dă sãmbăta iscjelilešči

¹⁰ Pă zua dă sãmbăta, Isus ănvăca ăm una dă sinagogur. ¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov duh ăm je kari izazavale bičišug. Je are apljikată žjos șă nu sã puće uspravali. ¹² Isus u skužulitu, șă ju zăs: “Mujeru, slobodnă ješč dăm bičišugu atov.” ¹³ Atunšje Isus u pus mănjlje aluj pă je, șă je dăm turdată su uspravali șă su apukat sã đe hvală alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dă sinagogă are mirgiš daje kă Isus u ăntrimatu pă zuva dă sãmbăta șă jăl su ăntors la eje ominj

ša u zäs: “Äs šinšj (6) zälji äm una sämptämäna hundi träbä sä lukri! Dakä gändec sä fijec sänätoš hajde pä una däm elje zälji, a nu pä sämbäta.”

¹⁵ A Domnu Isus u zäs: “Licemjerilor! Voj fišjec känd dāzljāgec pä vašjilje šä pä mägari avoštri pä zuva dä sämbäta šä lji dušjec la apä? ¹⁶ Ali asta mujeri, sämänca alu Abraham, kari Sotona u cānutu ljigatā osamnaest ej šä nar ave pravo sä fijä dizljigatā däm ala ränd kă pä zuva dä sämbäta?” ¹⁷ Pä asta, toc eje kari sä protivile as re rušanac. Toc alci äm gärmadä sur änfälušät la toci mändri šä bunji stvarurlje šje Isus fäšje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sämänca kari krešči ka kvasu kari sä širilešči

(Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

¹⁸ Isus u äntribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samänä kraljevstva alu Dimizov? Ku šje sä usporidälenj? ¹⁹ Kă kraljevstvo alu Dimizov aj ka gorušičino sämänca kari äj tari mikä pä kari om u lotu šä u sämänat äm garduš šä u krešči šä u fost mari ljemn šä vräbujilje u fäkut skujbur äm granur.”

²⁰ Jarä u äntribat: “Ku šje sä usporidälenj kraljevstvo alu Dimizov? ²¹ Kraljevstvo alu Dimizov äj ka kum mujere ari kvasac sä misälaskä mari količinä dä fäjnä, * aša kutotu sä sä potä räđika.”

Isus nji änvacä kă äj teško sä tunäj äm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 7,13-14, 22-23; 8,11-12)

²² Isus putuvule äm Jeruzalem, prošule äm mulci varušur šä satur šä pä akulo änväca ²³ Atunšje šjinjiva lu äntribat pä jäl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucänj ominj?”

* **13,21** Äm original skrijä: “tri merur” kari ari 40 kila.

Ša Isus u zäs alor: ²⁴“Uša dä nor äj uskä. Borulecävã tari sä tunäc äm nontru. Ju vä pot zãšji kã mulc ur äñšjirka sä tunji ali nor puće. ²⁵Vreme u vinji kãnd gospodaru dä kasa su riđika šã u äncižji uša atunšje. Voj pä alta parci vic apuka sä kukunjec šã vic aruga: ‘Domnu, dãsvã pãntru noj.’ Šã vorba aluj u fi: ‘Ju nu šćuv dä hundi šćec voj.’

²⁶Voj vic apuka sä zãšjec pä aje: ‘Ali noj anj but šã anj mãnkãt ku činji kãnd änvãcaj pä ulicurlje anoštri.’

²⁷Šã jãl u zãšji maj undatã: ‘Ju vam zäs kã nu šćuv dä hundi šćec.† Fužjec dä la minji, voj ominjilor rej!’

²⁸Da akulo vic plãnzji šã vic kãrcãji ku đinci šã vic fi mirgiš kãnd vic viđe pä Abraham, Izak šã pä Jakov šã pä toc proroci äm kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vãrljic afarã. ²⁹Šã eje kari ur šãđe la masã pä nuntã äm kraljevstva alu Dimizov ur vinji dä pä Istok, Zapad, Sjever, šã dä pä Jug.‡ ³⁰Bãgãc sama kã orikic kari äs aku maj pucãn vãžni ur fi maj mar, a hej kari äs aku maj mar ur fi maj mišj.”§

Isus plãnzji pä Jeruzalem
(Mt 23,37-39)

³¹Orikic farizej ur vinjit la Isus äm aje ista zã, sä äľ ämpurušjaskã. Šã ju zäs: “Herod gãñđešci sä či amori. Dãm ala rãnd lasã lokusta šã dući pä altu lok.”

† **13,27** nu šćuv dä hundi šćec Ku alčilje vorbi: “Njiš urtašji njiš njamu nus čimac pä gozba ame.” ‡ **13,29** Mulc Židovi kari pretpostavale kã jej äs dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are ukljućeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dãm toći lokurlje dãm svet ur fi ukljućeni äm kraljevstva alu Dimizov. § **13,30** äm original skrijã: “Zadnji ur fi elši”. “Elši” predstavljalešci vãžnost šã čãst. Ku alčilje vorbi: “ur fi najvãžniji ... ur fi mišj vãžni”, ili: “Dimizov u počãstali ... Dimizov lju rušuna”.

³² Isus u ăntors vorba: “Dušjecăvă șă zășjec alu liscicurljelje:” * ‘Ju măn pă drașj afară șă ozdravalaskă pă bičež. Ju uj fașji așă astăs, șă mănji șă tek ăm treća zuva uj zavărșali.’ ³³ Ali ju trăbă să fjuv pă kalje astăs, mănji șă treća zuva, izgledaleșci kă nu slobut proroku să mori afară dăm Jeruzalem.

³⁴ O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurăt pă proroc șă aj vărlijit petri pă eje kari Dimizov vu mănāt la činji! Kiči rândur am găndit să branalesk pă kupiji atej ka găjna pă pujiș dăsup haripiljeș, ali voj nu găndec! ³⁵ Ujtăci aku! Kasa ata aj lăsată săngură golă.† Šă nu mic vide păn șje nu vic zășji: ‘Blagoslovulit să fijă kari vinji ăm numilje alu Domnu!’” ‡

14

Isus iscjelile pă zuva dă sămbăta

¹ Undată Isus u mers să večeralaskă la kasa alu vođa dă farizej. Are pă zuva dă sămbăta șă jej să ujta pă jăl tari ku sama.* ² Om ku bičișug dă umflală dăm apă su pojavalit dădănenće aluj. ³ Isus u ăntribat pă učiteljur dă zakonu alu Mojsije șă pă farizeji șje asre akulo: “Ăj zakonito dă pă zakonu alu Mojsije să ozdravalaskă pă zuva dă sămbăta ili nu?” ⁴ Jej tășje, Isus pă aje u pus mănjlje pă omula, șă lu ozdravalit șă lu lăsat să fugă. ⁵ Isus lju ăntribat: “Dăcă șjinjiva dăm voj ari fișjor ili pă vakă kari u kăzut ăm bunar

* **13,32** liscicurljelje ka lisica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali șă kukavică. † **13,35** Ominji dăm Jeruzalem u odbacalit pă Isus kă jăl ăj Mesija. Domnu lju odbacali șă nu lju zaștitali. Dă pă aje kătănj dăm Rim u uniștili Jeruzalem (70. god. dă pă Krist). **13,35** Ps 118,26 ‡ **13,35** Isus u ăntorșji ăm napoj pă pământ. Atunșje ominji dăm Jeruzalem ur prepoznuli kă jăl ăj Mesija. * **14,1** să ujta pă jăl tari ku sama gănde să vadă dakă ăl poči optužili dă șjeva kă ăj duvină.

adănkă nac skoči odma afară, șă pă zuva dă sămbăta?”⁶ Pă aje, jej nu puće să uniștilaskă vorba.

Isus ănvacă dă poniznost

⁷ Isus u băgat sama kum goșci kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj ăm centră la masă. Isus lji ănvacă ku usporedbă pă jej: ⁸ “Kănd ješč čimat dă la šjinjiva pă nuntă nu șădec pă lok dă časni gošč. Domačinu ar puće să vi čimat pă šjinjiva maj važni dă voj pă ala lok. ⁹ Domačinu ar puće să vijă ku omula, șă să ac zăcă: ‘Urtaku amnjov, elși lokusta aj păntru jăl’, șă atunșje tu ješč ăm rușanji. Vi trăbuji să či dușj pă zadnji lok.

¹⁰ Așa kănd ješč čimat, dući șă akulježjic zadnji lok. Atunșje Domačinu ar puće să vijă șă să ac zăcă: ‘Urtaku amnjov, hajd maj ăm sus.’ Atunșje ăm asta slučaj tu vi puće să aj maj mult poștovanje ăm nenće alu urtașji atej șă gošč. ¹¹ A tot omu kari să răđika săngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi răđikac.”

¹² Su ăntors la Domačin șă Isus u zăs: “Kănd pripremilešč večeră nu čima numa pă urtașjic, ili pă fračic, ili pă njamuc ili pă găzdașj susjedur, kă jej sigurno čur čimači pă činji isto șă așa cu fi ăntors. ¹³ Maj benji kănd fașj feștă čamălji pă sărașj să vij șă pă invaliž, șă pă ulož șă pă orb. ¹⁴ Tu vi fi blagoslovulit, kă jej nuc poči ăntorșji ali Dimizov ču nagradali ăm nor pă zuva dă uskrșnuće dă pravedni ominj.”

Isus sviteșci dă mari feștă ăm kraljestva aluj

(Mt 22,1-14)

¹⁵ Kănd unu dăm ominjije la masă u auzăt, jăl u zăs: “Blagoslovulit aj ala kari u mănka pită ăm kraljevstva alu Dimizov!”

¹⁶ Isus u ăntors vorba: “Undată are unu om kari u dat mari večeră. Multă lumi are čimat akulo. ¹⁷ Mar apropi

dă večeřă sluga u fost mănăat la goșc sã lji čemi: ‘Hajdec’, u zãs jãl: ‘kã kutotu aj spremno!’¹⁸ Ali jej toc dãm jej sor apukat sã aș aflji izgovorur. Unu u zãs: ‘Ju am kumpărat telek, șã trãbã sã mã duk sã u vãd. Mã arogã la činji, sã zãșj sãm jerci.’¹⁹ Alci u zãs: ‘Ju am kumpărat šinșj (5) perez dã bikan șã trãbã sã mã dukã sã aňșjerkã. Mã arogã la činji, sã zãșj sãm jerci.’²⁰ Treći om u zãs: ‘Ju baș mam aňsurat șã dãm ala rãnd nu pot vinji.’†

²¹ Sluga u mers aň napoj la gazda aluj șã ju spus kutotu. Asta lu mirgișit pã gazda șã jãl u zãs alu sluga aluj: ‘Aňgribeșćici, dući pã ulicur șã aň centru dã varuș șã adãlji pã sãrașj, ulož, invaliž șã pã orb sã vijã.’²² Kãnd u fãkut aje, gazda u javalit kã u fãkut aje ali inka are maj lok.²³ Atunșje ju zãs gazda alu sluga: ‘Aku dući aň kot pã ulicur șã čamã‡ șã fã sã vijã, așã sã fijã kasa ame umpljitã.²⁴ Kã njișj unu dãm eje elși kari asre čimac nor gusta dãm večeřa ame.’”

Učenići ar trãbuji sã fijã tari predalic la Isus

(Mt 10,37-38; 5,13; Mk 9,50)

²⁵ Mulc ominj aľ sljedile pã jãl. Isus su aňtors aň napoj șã u svãtit alor: ²⁶ “Bilo šinji dãm voj kari plașji maj tari§ pã tatusu pã mumãsa pã bãșãcaș, pã kupijiș pã fracì șã

† **14,20** Eje ominj kari as re čimac pã nuntã jej fișje dã njimik pã kralj. Dã nuntã jej dã mult mar šćije, a kãnd u vinjit vreme sã vijã, jej ur izmislilit mișjunj, șã izgovorur. Adãșje šjinjiva ar trãbuji sã kumpiri telek kari nikad no u vãzut ili sã kumpiri bikan kari nu su ujtat ili ar trãbuji sã rãmãji cjelo vrijeme akasã sã fiji ku mujere aluj? Jej cãnje dã udvaru alor, dã familja alor maj tari dã kit dã gospodaru. Isus u upozorulit kã banji, udvaru șã familija nu slobud sã fijã maj bitni dã kit dã Dimizov (vejs retku 25-33 đos). ‡ **14,23** aň kot pã ulicur aň original skrijã: “pã kalji ili la ogradã” § **14,26** aň original skrijã: “Dakã šjinjiva vinji la minji a nu mrzãleșći pã tata aluj nu poçi fi učniku amnjov”. Ajișje aj “mrzãlalã” preuveličavanje dã pucãn ljubav kari ominji ar trãbuji sã areći numa alu Isusu.

pã sorãlješ šã čak pã kustu aluj maj mult dã kit pã minji, nu poçi sã fijã učeniku amnjov. ²⁷ Dakã šjinjiva gãndešçi sã fijã učeniku amnjov, trãbã sã dukã krušje aluj sã mã sljedilaskã šã sã fijã spremni sã mori pãntu minji.”*

²⁸ “Gãndecãvã aku dakã unu dãm voj gãndešçi sã fakã toranj, nu ac šãde elši žjos šã sã viđec dakã avec dãstul banj sã ãl fãšjec do kraja tornjula? ²⁹ Inače ar puće sã fašj temeljurlje šã hej šje sã ujtã la voj šar puće fašji šufã dãm voj daje kã nu avec dãstul banj sã završãlec. ³⁰ Jej ur zãšji: ‘Asta om su apukat sã gradalaskã ali no putut sã završãlaskã!’

³¹ Ili ka kum kralju su spremili sã mergã ãm bãtajã ku altu kralj. Šã sã nu šadã elši šã sã gãndaskã dakã ku zešji (10) hiljada dã kãtãnj poçi sã ãl savladalaskã ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada? ³² Atunšje dakã nu poçi sã ãl savladalaskã u mãna pã pregovarać kitã ãj inka neprijatelju dã parći sã ãntrebi dã uvjetur dã putuljalã. ³³ Šã aša toc dãm voj dakã nu vic lãsa kutotu šje avec, nu poçi sã fijã učeniku amnjov.”†

*Učenicu alu Isus ãs ka sare
(Mt 5,13; Mk 9,50)*

³⁴ Isus u zãs: “Sari ãj bunã stvar ali dãkã perđi izu, ku šje poc ãntoršji bãlureme? ³⁵ Nuj bunã atunšje njiš dã pãmãnt njiš dã šrot. Lume numa u vãrlješçi ãndãrãt. Punjec ureći voj kari avec ureći sã auzãc!”

* **14,27** Isus nu zãšji kã kršćanu ar trãbuji sã fijã pã krušji. Rimljani stalno mãnã pã ominj sã dukã krušje aluj majnti dã kit as re sus pã krušji sã fijã znak kã su pokorulit la Rim. Asta metaforã znaçalešçi kã jej trãbã sã sã pokorulaskã la Dimizov sã fijã spremni sã patalaskã numa sã fijã učenici alu Isus. † **14,33** Benji ãj sã gãndešç sã fijã učeniku alu Isus, ali dakã šjinjiva gãndešçi sã sljedilaskã pã Isus a sã nu dukã krušje aluj, šã sã nu odbacalaskã kustu, jãl ãj fãr dã korist ka graditelju kari nu putut sã završãlaskã tornju ili ka kralju kari no putut sã pobjedilaskã.

15

*Usporedbă dă birka kari su pirdut**(Mt 18,12-14)*

¹ Pălăngă Isus su okupulit tari mulc poreznici șă tari mari greșnici șă puja ureci la vorba aluj. ² Farizeji șă učitelji dă zakonu alu Mojsije sur apukat șă ăl gumunjaskă, șă jej zășje: “Asta om șă družulești ku greșnici, șă mănănkă ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbă: ⁴ “Dakă šjinjiva dăm voj ari sto birș șă șă perdi una dăm jelji, nac lăsa pă eșce devedeset devet ăm pustulot,† șă ac meržji dă pă aje una su kutăc păn šje nac afla? ⁵ Šă kănd vic afla, aj dușji pă umirilje ku fălușăjă. ⁶ Atunșje ac meržji akasă, vic čima pă urtașjic șă pă susjedi avoștri șă ac zășji: ‘Ănfălușăcāvă ku minji, kă am aflat pă birka ame kari are pirdută!’ ⁷ Ju vă zăk, ku fi maj mari fulușăjă pă nor kănd su ănkăji unu greșnik, nego dă devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală, așă jej gănde.”‡

Usporedbă dă banji pirduc

⁸ Isus maj zășji: “Ili haj șă zăšenj kă una mujeri ari zeșji (10) banj dăm aržjint§ șă atunșje unu dăm jej perdi. Nu acăcă lumina șă mătura podu șă u kuta banj, păn šje

* **15,2** șă mănănkă ku jej Farizeji nu mănka una ku eje ominj kari nu poštivale zakonurlje alor kari as re tari strogă, aje are kum su spăla, desetina, kum u mănka šjeva ka mănka. Alor lji are frikă kă Farizeji păntu aje u fi nečisti a Dimizov nu lju apuka. † **15,4** Aje are pašnjaku dăsvăkut hundi as re birkur. Dă apropi as are alci pastirur kari lji paze. ‡ **15,7** devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală Isus koristilești șodă numa șă zăkă kă farizeji nus u pravo kă jej nu trăbă șă șă ănkăjaskă. Ku alčilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj găndești kă voj ščec pravedni șă kă nu trăbă șă vă ănkăjec.” § **15,8** Ăm original skrijă: “deset drahmi”. Atunșje una drahma are una dnevnica.

nu află? ⁹ Šă kănd u afla banj dăm arzjint părdut, je šu čima pă urtašjilje alji šă pă susjedurlje una, šă u zăšji: ‘Ănfălušăcāvă ku minji, kă ju am aflat banji kari am pirdut!’ ¹⁰ Ju vă pot zăšji kă aj isto aša ăntră anđelji alu Dimizov. Dakă să ănkăješći unu grešnik, jej să ănfălušešći.”

Usporedbă dă fišjoru pirdut

¹¹ Isus u zăs: “Are unu om kari ave doj fišjor. ¹² Hăl maj tănăr u zăs alu tatusu: ‘Tată, dăm dio šje âm pripadalešći.’ Aša tata aluj u ămpărcăt kutotu šje ave ăntri jej.

¹³ Dă pă dovă tri zălji, fišjoru hăl maj tănăr u akuljes kutotu šje ave šă su pus pă kalji să mergă dăparcí šă akulo u čiltit kutotu šje ave, čilte făr dă gănd. ¹⁴ Kănd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pă pământu hundî are jăl, šă su aflat âm sărăšijă. ¹⁵ Aša u mers la unu om âm pământula kari lu mănăt âm telek să aj rănăškă poršji.* ¹⁶ Aluj ji are aša fomi dă šu kivinjit să mănăšji dăm ha šje† mănka poršji, šă njime nuj dăde njimika.

¹⁷ Dă pă aje jăl šu vinjit âm firi. Jăl u zăs: Tata amnjov ari mulći slugur šă jej ari um boglă dă mănkarî a ju ajišje mor dă fomi! ¹⁸ Ju muj skula šă uj meržji la tata amnjov šă ju zăšji: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dă činji, šă alu Dimizov âm nor. ¹⁹ Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fišjoru atov. O lasămă să fjuv radniku atov!’

²⁰ Atunšje su skulat šă u mers la tatusu. Ali mar kănd are inka dăparcí dă la kasa alu tata aluj, tatusu lu văzut šă lu apukat mila dă jăl. Tatusu u aljirgat la jăl, lu ănărgăjet šă ăl surătat tari. ²¹ Fišjoru ju zăs: ‘Tata amnjov, ju am

* **15,15** Zakonu alu Židovur zăšje kă poršj ăs nečistă životinjur. Păngălă asta zakonu, Židovi nu are slobud să mănăšji karnji dă pork. VejsLev 11,7. Židovi mărzale poršj. † **15,16** dăm ha šje Âm original skrijă: “Ijuskur dăm rogač”. As re ljuskă dăm mahunur kari krešći pă ljemnu dă rogač.

zgrešilit protiv dă činji šă alu Dimizovu ăm nor. Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fišjoru atov.'

²² Tatusu u zăs alu slugurlje aluj: 'Dušjec friš šă aflăc maj bunji colji šă punjec pă jăl, dăđecăj virigă[‡] dă măna aluj, šă cipiliš dă pišjorilje aluj.[§] ²³ Šă apukăc pă maj mândru rănjită vakă šă amurăcu, atunšje lasă să mănkanj šă să fijenj făloš. ²⁴ Adăšje? Dăm ala rând kă astăs fišjoru amnjov are mort, a aku kustă ăm napoj! Jăl are pirdut šă aku su aflat!' Aša jej sur apukat să să ănfălušaskă.

²⁵ Maj bătărn fišjor are ăm telek. Jăl vinje akasă šă kum vinje maj apropi dă udvar, jăl puće să audă muzikă šă žok. ²⁶ Aša u čimat pă unu dăm slugur šă u ăntribat šje ăj aje. ²⁷ Šă ju spus: 'Fračitu atov su ăntors akasă šă tatusu u amurăt maj mândră rănjită vakă dăm ala rând kă su ăntors sănătos!'

²⁸ Ali jăl are mirgiš šă nu gănde să tunji ăm nontru. Šă aša u mers afară, a tatusu să aruga la jăl să vijă ăm nontru. ²⁹ Ali jăl u ăntors vorba alu tatusu: 'Numa găndešćici kă mulc ej šje am lukrat dă činji ka robu, šă uvek am făkut šje maj zăs šă tot nu maj dat njiš mikă kecă să pot ave slavalala ku urtašji amej. ³⁰ Ali kănd astăs fišjoru atov u vinjit akasă kari u mănkat kutotu šje aj dat găzđăšije, ku bludnicur, atunšje tu či dušj šă amor rănjită vakă păntru jăl!'

³¹ Tatusu u zăs aluj: 'Fišjoru amnjov, tu ješć uvjek ku minji, šă kutotu šje am ju ăj atov. ³² Isto aša benji ăj aku să slavalenj šă să nji ănfălušanj kă astăs fračilje atov are mort šă su ăntors ăm kust ăm napoj, šă jăl are pirdut šă aku su aflat!' "

[‡] 15,22 virigă Viriga ăj znak dă čast šă dă autoritet. [§] 15,22 šă cipiliš dă pišjorilje aluj. Kănd porc sandalur aje arată kă ala om ăj slobodan a nuj rob.

16

Isus nji ănvacă kum să koristilenj găzdăšije mudro šă đirept

¹ Asta usporedbă isto Isus u spus alu učenici: “Are om găzđak kari u dat lukru alu unu upravitelj, šă ju fost spus aluj kă upravitelju čaltešći šă răsăpă găzdăšije alu gazda aluj. ² Aša lu čimat pă jăl šă ju zăs: ‘Šje aj asta šje audă đă činji? Dăm računu đă kutotu šje aj făkut, kă tu maj mult nu poc fi upravitelj!’

³ Upravitelju u zăs atunšje aluj sângur: ‘Šje să fak, aku kănd gazda je ăndărăt lukru đă la minji? Nu am pučeri să kapalesk? U fi rušănji să mă duk să kuldujesk. ⁴ Ščuv šje uj fašji! Ju uj đirežji aša đă kănd mur măna dăm lukrusta tot uj fi apukat ăm benji la kăšălje ominjistora.’*

⁵ Aša jăl u mănat đă pă ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pă kići unu. Jăl u ăntribat pă elši om: ‘Kit ješč đător alu gazda amnjov?’ ⁶ Jăl u ăntors vorba: ‘Sto bačvur† đă uloj dăm maslinur.’ Upravitelju u zăs: ‘Šăz žjos, jec računu šă pă friš skrijă pedeset.’

⁷ Šă jăl u ăntribat pă altu om: ‘Kit ješč tu đător?’ ‘Sto merur‡ đă pšenică.’ Šă jăl ju zăs aluj: ‘Jec računu šă skrijă osamdeset.’

⁸ Atunšje gospodaru u ămărit pă nu đirept upravitelj kari ăm oči aluj nu are bun upravitelj, kă u arătat đăstafelă mărduljijă kari nuj bună. Asta arată, kă ominji đă asta svet§ ăs maj mudri ăm stvarurlje alor đă kit đă ominji đă

* **16,4** uj fi apukat ăm benji la kăšălje ominjistora Asta značalešći kă alci ominj cu đă lukru, šă alčilje stvarur šje ac trăbă đă kust. † **16,6** Sto bačvur Ăm original skrijă: “Sto bata”. Aje are oko 3.000 litara. ‡ **16,7** Sto merur Ăm original skrijă: “Sto kôrova”. Aje are oko 20.000 kilograma. § **16,8** ominji đă asta svet Asta ăj đă ominj kari ăs ka nu đirept upravitelj kari nu kunošći pă Dimizov. Ku alčilje vorbi: “Ominji đă asta svet ili svjetovni”.

lumină.* ⁹ Šă ju vă zăk: ‘Koristilec găzdăšije šje fužji daje kă ăj nepravednă ku aje vă făšjec urtašj pă lăngă voj, aša kănd nu maj u fi găzdăšijă, atunšje voj vic fi apukac ăm nor dă erikeš.†

¹⁰ Ala kari ăj vjeran ăm maj mišj stvarur, ăj isto aša vjeran ăm stvarurlje mar; šă ala kari nuj vjeran ăm stvarurlje mišj ăj isto nu vjeran ăm stvarurlje mar. ¹¹ Šă aša dakă nac fost vjerni ăm svetovno găzdăšijă šjinji vu ănkredi ku pravă găzdăšijă să upravljalec? ¹² Šă dakă nu šcijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešći avovă?

¹³ Njiš una sluga nu poči să sluzulaskă pă doj gazdur dăm turdată, kă pă unu u zamrzăli a pă altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pă halalănt nu u puće vide ăm oč. Nu pućec sluzuli šă alu găzdăšijă šă alu Dimizov istovremeno.”

¹⁴ Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dă banj, šă jej su apukat să ăš fakă šjuf. ¹⁵ Atunšje Isus u zăs: “Voj vă fišjec pravedni ăm oči alu lume, ali Dimizov šcijă sufljičilje avoštri. Šje lume tari cenilešći, skărbă ăj ăm nenće alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije šă kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 11,12-13; 5,18, 31-32)

¹⁶ Isus zăšji: “Zakonu alu Mojsije šă kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile păn šje no vinjit Ivan kari bučuza šă dă atunšje spunje Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov a noj trăbujenj să nagovurelenj să mergă ăm kraljevstva alu Dimizov. ¹⁷ Nu značalešći kă zakonu alu

* **16,8** ominji dă lumină “Lumina” asta svitešći dă Dimizov ili dă dirept ponašalală. Ku alčilje vorbi “Ominji alu Dimizov” ili “ominji kari kustă ăm svetlă”. † **16,9** voj vic fi apukac ăm nor dă erikeš. Asta značalešći kă Dimizov ăj zadovoljan kă koristilec banji să ažutăc alu ominj ili alu urtašj kari ažutăc. Dimizov šă ađelji vu aščipta ăm domu alor ăm nor.

Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šă pămăntu, kită să propadalaskă zakonu ili să kadă una slovă dăm zakon.

¹⁸ Kari să lașă dă la bășăcaș să să ănsori ku alta bășăca fașji preljub. Să tot omu kari u ănsura pă mujeri kari ăj lăsată dă la bărbat isto fașji preljub.”

Usporedbă dă om găzdak šă dă Lazar

¹⁹ Isus zășji: “Are om găzdak kari să ămbrăka ăm colji skumpi† šă ăm totă ză mănka skumpă mănkar. ²⁰ Akulo are isto așă om sarak kari să čima Lazar kari are astupat ku čirevur pă jăl šă are pă košći la ușa la ala găzdak. ²¹ Jăl aș kivinje să fijă rănjit ku mrvicurlje šje kăde dă pă masa alu omuluje găzdak. Kănji delj divljă čak vinje la jăl šă ăj ljinže čirevur. ²² U vinjit vreme kănd u murit kuldužu, šă ăndeji lor dus ăm bracă la Abraham. § Omu găzdak isto u murit šă u fost ăngrupat. ²³ Ăm mari mukă ăm podzemlje,* găzdaku su ujtat sus šă u văzut pă Abraham dă dăparci šă pă Lazar kari are lăngă Abraham.

²⁴ Šă jăl u plăns ăm mužjală: ‘Tata, Abraham fijăc milă dă minji! Mănăl pă Lazar la minji lasăl să ăntupaskă žježjitu ăm apă šă săm rășjaskă ljimba, kă mari mukur ăs pă minji ăm fokusta.’

²⁵ Abraham u ăntors vorba: ‘Fișjoru amnjov, tu trăbă să či ăngăndešć dă aje kănd arej pă pămănt tu avej mulci bunji stvarur, kănd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jăl ăj

† **16,19** Ăm original skrijă: “kari să ămbrăka ăm ljubičastă mândri colji”. Ljubičastă farbă šă tkanină dăm mândru lan as re tari skumpi. § **16,22** ăm bracă la Abraham Ăm original skrijă: “pă čeptu alu Abraham” ili “ăm bracă alu Abraham”. Asta svitešći kă Abraham šă Lazar as re una lăngă alt pă aje feștă, pă grčki stil kănd mănka pă feștă. Fălușăjă ăm nor are mulci răndur ka vorba alu Dimizov ka slika kum ăj feștă. * **16,23** podzemlje Ăm original skrijă: “Had”. Numurlje “Had” šă “Šeol” k koristile ăm Biblijă kum ăj morče šă lok hunđi dușă alu ominj fužji kănd jej mori.

aku ăm utjehă, kănd ješć tu ăm mukă. ²⁶ Šă dă kutotu asta, ăntri noj šă ăntri voj ăj mari gropă făr dă kraj. Eje kari ar găndi să mergă dă ajišje la voj nu poći, šă njiš njime nu poći dă la voj să vijă la noj.’

²⁷ Atunšje omu šje are găzduk u zăs: ‘Mă arog la činji să ăl măj pă Lazar la kasa alu tata amnjov. ²⁸ Ju am šinšj frac kari akulo kustă. Lasă să lji upozurulaskă să nu vijă pă ista lok pljin dă mukă!’

²⁹ Abraham u ăntors vorba: ‘Jej ari kenvijur kari Mojsije šă proroci ari skris dă jej să lji opozurulaskă! Lasălji să puğă ureći la jej!’

³⁰ A jăl u zăs: ‘O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trăbă să lji vijă šjinjiva dăm morc, šă jej sur ănkăji.’

³¹ Abraham u ăntors vorba: ‘Dakă no punji ureče la Mojsije šă la prorokur, nur ănkredi njiš să să skolji šjinjiva dăm morc.’”

17

*Kum să jărtenj šă să fijenj vjerni sluga
(Mt 18,6-7; 15; 21-22; Mk 9,42)*

¹ Isus u zăs alu učenici aluj: “Napadajur dă relji trăbă să vijă ali jao alu ala om pă kari vinji. ² Aluj jar fi maj benji să ajvi petră dăm mlin ljigată la găt šă să să vărļaskă ăm apă, dă kit să puji pă grehur pă hej mišj. ³ Fijec ăm samă! Dakă fraćitu ac vitešći ămpurišešćil; atunšje dakă su ănkăji, jartăj. ⁴ Makar să zgrešilaskă protiv dă činji šapći (7) răndur ăm una ză, dakă vinji la činji šapći (7) răndur să priznalaskă dă aje šje u făkut, jartăj.”

⁵ Apostolu u zăs alu Domnu: “Dănji maj mult ănkridală!”

⁶ Domnu anostru u ăntors vorba: “Să vi avut ănkridală makar aša dă mikă ka sămănca dă gorušičino zrno voj ac

puće zășji alu ljemnusta: ‘Skočici dăm vãnj šă sãmănăci ăm more!’, šă voj vic punji ureci.

⁷ Šjinji dăm voj zășji alu sluga aluj, dă pă šje u lukra ăm telek ili păze pă biršj, să ac zăkă kănd vinji dăm lukru: ‘Hajd jec lok?’ ⁸ Mar ju zășji am lok dă aje: ‘Dući šă fă šjeva dă mănkat, ščimbăc coljilje, šă aščaptămă să mănănk šă să bjov, dă pă aje poc tu să šăs šă să mănășj!’ ⁹ Šă ar kăpăta sluga šjeva ka posebnă zaslugă dă aje dă šje u făkut? Ju găndesk kă nu. ¹⁰ Šă voj isto fășjec kutotu šje am zapovjedalit, trăbă să zășjec: ‘Noj šćenj numa obični slugur. Noj numa anj făkut lukru anostru!’”

Ozdravalic ăs zešji (10) ominj ku gubă, a numa Samaritanac su zahvalalit

¹¹ Aša pă kalje dă Jeruzalem, Isus u mers pă kalje kari sljedile granicurlje ăntri Samarija šă Galileja. ¹² Are aje să tunji ăm unu dăm saturljelje šă jăl u aflat pă drik zešji (10) ominj ku gubă. Jej ur stat pă dăparči ¹³ šă ur mužjit la jăl: “O Isuse Domnu! Fijăc milă dă noj!”

¹⁴ Kănd u văzut pă jej, Isus u zăs: “Dušjec šă arătăcăvă la pop să vadă dakă ščec sănătoš.” Jej lur pus ureci, šă pă kalji jej ur fost čistilic.

¹⁵ Atunșje unu dăm jej kănd u văzut kă u fost čistilit su ăntors ăm napoj šă dăm tot graju slavale pă Dimizov. ¹⁶ Jăl u kăzut žjos pă ubrazu la pișjorilje alu Isus šă ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

¹⁷ Isus u ăntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundi ăs heščelanc novă (9) ominj? ¹⁸ Nu su ăntors njime ăm napoj să đe slavalala alu Dimizov, čar strancusta?” ¹⁹ Atunșje jăl u zăs: “Skolăci šă dući pă kaljec. Ănkriđala ata ću spasalit!”

*Kraljevstvo alu Dimizov ăj dapropi
(Mt 24,23–28, 37–41)*

²⁰ Kum u fost ăntribat dă la farizeji kănd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u ăntors vorba:

“Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša să potă ominji să promatralaskă dă pă znakovur. ²¹ Aša lume să nu potă să zăkă: ‘Ujtăci! Ajiše ăj.’ Ili: ‘Akulo ăj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov ăj ăntri voj!”

Isus spunji kă u vinji ăm napoj

²² Jăl u zăs lu učenici aluj: “U vinji vremi kănd vic kivinji să viđec una dăm zăljljelje kănd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostră no fi ispunulită. ²³ Orikic ur zăšji: ‘Ujtăci akulo ăj! Ajiše ăj!’ Nu fužjec ăm njikere nu vă maknalec! ²⁴ Kănd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dă svetlă svitlăzănt dăm unu kap dă nor păn la altu kap dă nor. Aša u fi šă ku Fišjoru Omuluj ăm zua aluj. ²⁵ Ali majnti dă aje, ju trăbujesk să patalaskă mult šă ju uj fi odbacalit dă la asta generacijă.

²⁶ Kum are ăm zăljlje kănd Noa kusta, aša u fi ăm zăljlje kănd ju Fišjoru Omuluj uj vinji. ²⁷ Atunšje jej mănka šă bje, să ănsura šă să ămirita pănă ăm zuve kănd Noa u tunat ăm arkă. Šă poplava u vinjit šă u uništilit pă toc kari nas re ăm arkă.

²⁸ Isto aša are ăm zăljlje kănd Lot kusta. Jej mănka šă bje, kumpăra šă vinđe, šă sămăna šă gradale. ²⁹ Ali pă zuva šje Lot u fužjit dăm Sodoma u kăzut fok šă sumpor dăm nor šă u uništilit pă jej toc. ³⁰ Isto aša u fi dăm turdată pă zuve kănd ju, Fišjoru alu Omuluj muj ăntoršji. ³¹ Dakă ăj ăm aje zuva omu pă krovuš dă kasa* a stvarurlje aluj ăs ăm kasa, nu mergă žjos dă pă jelji să ăs je ku jăl. Isto aša dakă ăj om ăm telek, nu mergă akasă. ³² Ăngăndecavă dă

^{17,26} Stv 19,1–29 ^{17,28} Stv 19,1–29 * ^{17,31} Krovurlje alor as re ravnă a ominji puče să umblji sus ili să šadă.

bășăca alu Lot șje ju su dogodulit![†] ³³ Šinji gođe ăňšjarkă să ăš spasalaskă kustuș ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust. ³⁴ Ăm aje nopci ju vă spuj ur fi doj ominj ăm ista pat șă unu dăm jej u fi lot, halalănt u fi lăsat. ³⁵ Dovă mujer una ur meljali făn, șă una u fi lotă, hajelantă u rământje.”

³⁶ ‡

³⁷ Učenici ur ăňtribat pă Isus: “Hunđi u fi aje Domnu.”

Jăl u odgovorulit: “Hunđi ăș ominj morc akulo u vinji leșinari.”[§]

18

Usporedba dă sudacu hamiș

¹ Isus u spus usporedba să areci alu učenikur kă om ar trăbuji uvijek să să aroži șă nikad să nu odustulaskă. ² Jăl u zăs: “Ăm unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikă dă Dimizov, njiș nu să brigale dă njime șje jej zăšji. ³ Šă akulo are una vădojă ăm varușula kari stalno vinje akulo la jăl, șă să aruga: ‘Apără mă dă dužmanu amnjov.’ ⁴ Una vremi nuj ažuta. Dă pă aje su apukat să să ăngăndaskă:

‘Nu am njiș șefălji frikă dă Dimizov, ili brigă pă lăngă ominj. ⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovică kă mult mă dosadalešci. Uj apăra, inace mu dosadali ku vinjala șă ku ăňtribalurlje alji.’”

⁶ Atunșje Domnu Isus u zăs: “Ac băgat sama șje šu zăs săngur aluj sudacu hamiș?” ⁷ Šă atunșje nu da Dimizov điriptaci șă zaștită alu lume akuljesă aluj kari plănži la

[†] 17,32 Je su ujtat ăm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji dăm Sodoma. 17,32 Stv 19,16 ‡ 17,36 Orikic rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra ăm telek șă unu u fi lot, halalănt u rământje.” 17,36

Mt 24,40 § 17,37 Kănd ominji veđi pă leșinarur kum ăș una, jej șcijă kă akulo ăș ominj morc. Așa toc u šci kănd u vinji sudu alu Dimizov. 17,37

Job 39,30 * 18,6 Ku alčilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtăcăvă șje jăl u odlučiit!”

jäl zuva ša nopce ša jäl are strpljiv ku jej. ⁸ Ju vā zāk kã jäl u ažuta ku điriptači ša ku zaštitã pã friš. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dãstafelã änkriđalã äm ominj kãnd ju muj äntoršji pã pãmãnt?”

Usporedba dã farizej ša dã poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešci, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilicã äm pravednostu alor, a jej pã alci sã ujtã ku mãržnjã. ¹⁰ Jäl u zãs: “Doj ominj ur mers sus äm Hram sã sã aroži. Unu dãm jej are farizej, ša altu om are poreznik. ¹¹ Farizeju su skulat sus ša u zãs asta aruguminći pãntu dã jäl: ‘O Dimizolje, ju dov hvalã cijã kã nu mes ju ka hešćelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta poreznik. ¹² Ju postulesk dovã rãndur pã sãptãmãnä; dov desetina cijã dã kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Porezniku pã haje parći, u rãmas dã parći, ša nu su ändura sã rãđiši očiš äm nor, numa äš bãce čeptu dã žalji ša zãšje: ‘Dimizolje aj milã dã minji grešnik!’ ¹⁴ Ju äc zāk kã ala poreznik u mers akasã opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sã rãđika sãngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rãđikac.”

Isus blagoslovulešci pã kupij (Mt 19,13–15; Mk 10,13–16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša ša pã mišj kupijiš, sã puja Isus mãnjilje pã jej sã lji blagoslovulaskã. Ali kãnd ur vãzut aje ućenici jej ljur svätit sã äj ðe uđinã. ¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jäl ša u zãs: “Lasãlji pã kupiji sã vijã la minji ša nu lji branalec, kã kraljevstva alu Dimizov pripadalešci alu dastafel ka jej. ¹⁷ Anume, ju vã zāk: ‘Kã kari goðe no fi ka

kupiji mišj ponizni nor puće sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.’ ”†

*Teško aj alu gãzdašj sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov
(Mt 19,1-30; Mk 10,17-31)*

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u ăntribat pã Isus: “Bun Učitelju, šje trãbã sã fak sã kapãt kust dã erikeš?”

¹⁹ Ju zãs Isus aluj: “Adãšje mã čem pã minji bun?‡ Njime nuj bun čar unu Dimizov. ²⁰ Zapovjedurlje alu Dimizov šćijã: ‘Nu fã preljub’, ‘Nu amurã’, ‘Nu fura’, ‘Nu svedočuli ăm mišjunã’, ‘Poštivãleščic pã tatusu šã pã mumãta.”

²¹ Jãl zãs: “Da šã asta am pãzãt dãm tãnjireme ame.”

²² Kãnd u auzãt Isus aje, jãl ju zãs: “Ali ac ibizešći una stvarã: dući šã vindic kutotu šje aj, ămparcã banji alu sãrašj, šã tu vi ave gãzdãšijã ăm nor. Atunšje hajd šã sljedilešćimã pã minji.” ²³ Ali kãnd u auzãt aje, tari su ăntristat kã jãl are gãzduk šã nu gãnde kutotu sã vãndã.

²⁴ Kãnd u vãzut Isus kitã dã tari su razočaralit, jãl u zãs: “Kitã dã grov aj dã eje kari ăs gãzdašj sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov! ²⁵ Maj ušuri aj alu devi sã tunji pãm urečilje dã ak, dã kitã alu gãzduk sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.”

† **18,17** Dimizov zahtijevalešći dã la ominj sã apušji vlast dã la Dimizov ku pouzdanje šã ku poniznost. Ku alčilje vorbi: “šjinji god gãndešći sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov trãbã sã apušji ku pouzdanje šã ku poniznost ka kupilu.” ‡ **18,19** bun Isus postavale vorba sã vadã dakã omu are bunã razumijevanje dã identitetu alu Isus, dakã Isus aj Dimizov. Dakã omu ăl prihvatalešći ka pã Dimizov atunšje jãl u prihvatali pozivu alu Isus sã vãndã kutotu šje ari šã sã ăl sljedilaskã. **18,20** Izl 20,12-16; Pnz 5,16-20

²⁶ Hej šje punje ureći ur zäs pä aje: “Šinji atunšje poći fi spasalit?”[§]

²⁷ Isus u äntors vorba: “Šje äj nemoguće alu om, äj moguće alu Dimizov.”

²⁸ Atunšje Petar u zäs: “Benji noj anj läsat kutotu, šä čanj sljedilit pä činji.”

²⁹ Isus u äntors u alor vorba: “Anume, ju vë zäk, kä šinji gođe äš lasä kasaš, ili pä bäšäcaš, ili pä fraciš, ili pä mumäsa šä pä tatusu, ili kupijiš päntu kraljevstva alu Dimizov, ³⁰ a sä nu kapići dä aje maj mult äm asta kust dä kit ave, a u kăpäta pä altu svet kari vinji kustu dä erikeš.”

Isus jarä spunje dä morče aluj

³¹ Isus u čimat pä dvanaest apostolur la jäl, šä u zäs: “Punjec ureći, noj märženj äm Jeruzalem šä kutotu akulo šje u fost skris dä la proroš äm kenvija sväntä dä minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli: ³² Jej mu predali äm mänjilje alu ominj kari nus Židovi šä dä m minji šor fašji šuf, uj fi bätut, jej mu skipa, ³³ šä dä pä šje uj fi bičevälit šä uj fi amurät, ali dä pä aje ju uj uskrsnuli treća zuva.”

³⁴ Učenicu nu ščije njimik dä asta. Elje vorbi ljur fost askunšä, šä jej nor prišjiput njimika šje sä ängände Isus.

Isus ozdravalit pä orb om dä apropi äm Jerihon

³⁵ Kum äs re apropi äm Jerihon, šjeva ka omu orb šäde pä drik šä kulduže. ³⁶ Känd omu orb u auzät kä gärmadä trešji pä akulo, jäl su äntribat šje äj aje. ³⁷ Aša jur spus kä Isus dä m Nazaret u trikut pä akulo. ³⁸ Pä aje u mužjit:

§ **18,26** Židovi gände kä ala om are gäz dak daje kä Dimizov lu blagoslovlit daje kä ala om are pravedan. Jej gände kä ominj särašj nus pravedni. Atunšje känd ominji punje ureći la Isus, jej ur zäs kä äj nemoguće omu gäz dak sä tunji äm kraljevstvo alu Dimizov, jej gände kä ominji särašj nu poći sä sä nadalaskä kä Dimizov lju spasali känd u fi sudu.

“Isuse Fišjoru alu David,* mă arog la činji aj milă dă minji!”
³⁹ Lume kari umblă ăm nenci aj zăšje să takă, ali jăl su apukat šă maj tari să mužjaskă la jăl: “O Fišjoru alu David aj milă dă minji!”

⁴⁰ Atunšje Isus u stat šă u dat zapovjed să ăl adukă la jăl. Jăl lu ăntribat: ⁴¹ “Šje găndešc să fak păntu činji?”

Šă jăl u ăntors vorba: “O Domnu, ju găndesk să văd!”

⁴² Isus ju zăs: “Ujtăci! Ănkriđala ata ću ozdravalită.”

⁴³ Šă jăl odma u kăpătat să vadă. Šă lu sljedilit pă Isus, šă slavale pă Dimizov. Šă totă lume kari ur văzut dăde slavă alu Dimizov.

19

Zakej să ănkăješči

¹ Isus u vinjit ăm Jerihon šă u trikut ăm ala varuš. ² Šă akulo are om šje să čima Zakej. Jăl are glavni poreznik, šă are găzđak. ³ Jăl ănšjarka să vadă pă Isus šă să saznalaskă šjinji aj jăl. Ali nu ăl puće să ăl vadă akulo asre mulc ominj daje kă jăl are niskă om. ⁴ Dăm ala rănd jăl u aljărgat ăm nenci šă su urkat pă ljemn dă divlja smokvă ăm nadă kă lu vide daje kă Isus vinje pă aje kalje.

⁵ Kănd u vinjit Isus pă lokula, jăl su ujtat sus šă lu văzut pă jăl, šă ju zăs: “Zakej, păfriš haj žjos, kă ju trăbă astăs să vju la činji akasă.”

⁶ Šă jăl su ăngribit să vijă žjos šă lu apukat ku fălušăjă. ⁷ Kănd ur văzut lume aje, jej toc gumunje: “Jăl u meržji la om kari aj grešnik!”*

* **18,38** Ili “Isus are potomku alu David, kralju dă Izrael. Fišjoru alu David are numilje dă Mesija.” * **19,7** Židovi mrzăle pă poreznici šă jej gănde kă njiš una osobă nu trăbă să să družulaskă una.

⁸ Zakej su skulat ša u zäs: “Domnu, ujtáci! Ju dov žamätaçi däm gäzdäšije ame alu särašj. Ša dakä am äňšjäljit pä šjinjiva, äntork patru rändur majmult.”

⁹ Isus ju zäs aluj: “Astäs spasenje u vinjit la asta kasa,† kã ša asta äj fišjoru alu Abraham.‡ ¹⁰ Kã ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sä kotã ša sä spasalaskã pä ominj kari u fost pirdut.”§

Slugurlje alu Dimizov ar träbuji sä rämjäji vjerni

(Mt 25,14-30)

¹¹ Mulc ominj ur auzät elje vorbi, kum are dapropi dä Jeruzalem, ša ominji sä gände kã kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sä lji spuji maj una usporedbã. ¹² Jäl u zäs: “Unu gäz dak om su gätat sä mergã äm däparçi pämänt sä kapiçi kraljevstva ša atunšje sä sä äntorkã. ¹³ Jäl u čimat pä zešji (10) slugur, ša lju dat pola kila dä aržjint†,‡ ša u zäs: ‘Fäšjec korist aje pän šje nu mä äntork.’ ¹⁴ Ali ominji däm lokula aluj äľ märzäle, ša u mänat pä predstavnišj dä pä jäl sä zäkã: ‘Noj nu gändenj asta om sä nji fijã kralj.’

¹⁵ Ali jäl su äntors ku autoritet dä kralj ša u dat zapovjed sä äj adukã pä slugurljelje alu kari u dat banj sä vijã dädanenci sä äe izvještaj šje ur fäkut ku banji. ¹⁶ Elši sluga

† **19,9** spasenje u vinjit la asta kasa Ku alčilje vorbi: “Dimizov u spasalit pä ominj kari kustã äm asta kasã.” ‡ **19,9** asta äj fišjoru alu Abraham Ku alčilje vorbi: “om kari ari vjerã ka kum ave Abraham.” § **19,10** kari u fost pirdut Asta značalešči: “ominj kari u fužjit dä la Dimizov daje kã ur grešilit.”

* **19,11** kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi änkride kã Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah känd u vinji äm Jeruzalem. Ku alčilje vorbi: “Isus odmah su apuka sä vladalaskã äm kraljevstva alu Dimizov.” † **19,13**

‡ **19,13** pola kila dä aržjint “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata dä 100 zälji, aje šje ominji as re päčic dä patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dä platã.

kari u vinjit, u zäs: ‘Domnu, banji atej mu adus dä zešji (10) majmult.’¹⁷ Šä jäl u zäs aluj: ‘Mändru! Tu ješč bun sluga. Daje kä are vjeran ku mik, aku aj autoritet pä zešji (10) varušur.’

¹⁸ Altu om u vinjit, šä u zäs: ‘Domnu, banji atej su räđikat dä šinšj (5) rändur.’¹⁹ Šä jäl u zäs isto astuje: ‘Ju kuj da autoritet pä šinšj (5) varušur.’

²⁰ Šä treći (3) u zäs: ‘Domnu, ajišje aj banji atej, ju am pžät päntru činji, am pus äm maramičä.’²¹ Mijä mi are frikä dä činji daje ka ješč strog om: Tu jej šje naj ulagalit šä akuljež šje naj sämänat.’

²² Šä u zäs kralju äm änturšjalä dä vorba: ‘Däm gura ata kuj suduli, njiš korist sluga! Tu šćijej kä mes om strog, šä jov šje nuj amnjov, šä akuljeg šje nam sämänat.’²³ Atunšje adišje naj pus banji äm bankä? Sä vi putut šjeri banji ku kamaturlje känd maš äntoršji.’²⁴ Atunšje kralju u zäs alu hej šje stäce akulo: ‘Loc banji dä la jäl šä däđecäl alu ala kari ari zešji (10).’

²⁵ Jej ur zäs: ‘Ali Domnu, jäl mar ari šinšj (5) kilä dä aržjint!’

²⁶ Ju vä zäk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šä haj pucän šje ari u fi lot dä la jäl.*²⁷ A alu dužmanji amej kari nu gände sä fjuv kralju alor, adušjecälji ajišje šä amuräcälji äm oči amej!”

*Isus tunä äm Jeruzalem ka Kralju
(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)*

§ 19,22 šä jov šje nuj amnjov, šä akuljeg šje nam sämänat. Asta are numa izrekä. Osoba kari je dä m bankä kutotu ili akulježji šje alci samänä äj metafora dä alci kari sä koristilešči ku benjilje alor šje alci tari u lukrat. * 19,26 Ku alčilje vorbi: “Toc kari koristilešči benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, šä dä la om kari nu koristilešči benjilje šje ari alor ju su lo šje ari”.

²⁸ Känd Isus u spus usporedbe, u mers maj pä däparáci pä kalje dä Jeruzalem. ²⁹ Känd Isus vinje mar apropi dä lok äm Betfaga šă Betanija la planina dä maslinur, jăl u mänät pä doj učenikur aluj äm nenči. ³⁰ Jăl u zäs: “Dušjec äm sat äm nenči. Kum vinjec äm lok, voj vic afla pä magar pä kari njime no šăzut.† Dăzljigăcäl šă adušjecäl la minji. ³¹ Dakă vu äntriba šjinjiva: ‘Adišje äł dăzljjež?’, numa zäj: ‘Alu Domnu äj trăbă.’”

³² Šă kari u fost mănata ur aflat točno kum jăl u zäs. ³³ Čak šă känd dăzljiga pä magar, gazdurlje u äntribat: “Adišje dăzljigăc?”

³⁴ Šă änturšjala dä vorba are: “Alu Domnu äj trăbă.” ³⁵ Šă lu dus la Isus šă ur pus haljinurlje alor pä magar šă u pus pä Isus sus pä jăl sä šadă.

³⁶ Kum măržje jăl äm nenči, lume punje haljinurlje alor pä driku hundî prušule sä đe čast alu Isus. ³⁷ Šă baš kum vinje jăl apropi dä varuš hundî planina dä maslinur sä slăbođi žjos, toc učenici aluj sur apukat sä kănci äm mari fălušăjă, šă dăm tot graju slavale pä Dimizov dä kutotu mari čudur šje ur văzut. ³⁸ Jej mužje: “Blagoslovulit sä fijă

kralj kari vinji äm numilje alu Domnu!
Putuljală äm nor,
šă slava alu Dimizov!”

³⁹ Orikic dä farizej äm gărmadă jur zäs: “Učitelju, zălji alu učenici atej sä nu svitaskă aje.”

⁴⁰ A Isus lju zäs: “Dakă jej ur tăšje, petrilje sur apuka sä mužjaskă äm slavă.”

Isus plănži pä Jeruzalem

† **19,30** pä kari njime no šăzut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenă dä lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7). **19,38** Ps 118,25–26; 148,1

⁴¹ Känd u vinjit Isus maj apropi la varuš su apukat să plängă pă jej dasupra. ⁴² Atunșje jăl u zäs: “Să vi șcut numa äštäs šje adușji putuljala ata!‡ Aku äj askunsă dä la oči atej. ⁴³ Daje kă vinji vreme känd dužmanji atej ur riđika falur pälängă činji, jej čur opkululi šă čur äнкуje dăm totă parće. ⁴⁴ Šă jej čur uništili pä činji do kraja šă kutotu šje kustă akulo šă no maj rämänje äm činji njiš una petră pä alta petră, kutotu päntru aje kă nu aj prepoznulit vreme känd Dimizov u vinjit la činji.”§

*Isus mănă afară dăm Hram pă ominj kari vinđi
(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; Iv 2,13-22)*

⁴⁵ Isus u mers äm Hram, šă su apukat să lji măji afară pä eje kari vinđe šă kumpära äm nontru. ⁴⁶ Jăl u zäs alor: “Skris äj äm svântă kenvija: ‘Kasa ame u fi kasa dä aruguminći’ ali voj ac făkut ‘špiljä dä pljačkaš!’”*

⁴⁷ Dă zuva Isus änvăca äm Hram, a mar popur šă učitelji dä zakonu alu Mojsije šă alci vođur kari as re židovur planărze să äł amori pä jăl. ⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kă lume să cänje apropi dä jăl, šă punje tari ureći la vorbilje aluj.

‡ **19,42** Isus aratä tuga aluj daje kă ominji äm Jeruzalem ur propustilit prilika alor să fijä pomireni ku Dimizov. § **19,44** Ešće stihovur opisilešči opsadä hundi kätänjilje u opkolulit varušu kari ari falur. Känd kätänjilje u opkoluli, ominji nu poči să mergă afară šă njime nu poči să lji ažuči. Isus ščije aje kă su dogoduli alu Jeruzalem äm budućnost. 70. god. dä pä Krist, kätänjilje dä Rim u opkolulit Jeruzalem šă akulo u amurät pä mulc ominj

19,46 Iz 56,7 **19,46** Jr 7,11 * **19,46** Isus u făkut dä njimik pä prodavač daje kă jej ur uništavalit svrha dä Hramu alu Dimizov. Dimizov gände ominji să să arogä äm Hramu aluj, ali prodavači aje koristile ka pä plac. Jej varale pä ominj daje kă lji naplatale maj mult dä ränd dä žrtvä

20

*Isus ari vlast dă la Dimizov
(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)*

¹ Mar popur, učitelji dă zakonu alu Mojsije șă alci voður kari as re židovur ur vinjit la Isus ăm una ză kănd ănvăca pă lumi ăm Hram șă propovjedale Hir fălos. ² Jej lor ăntribat pă jăl: “Pă alu šinji autoritet fașj stvarurljeșće? Šinji cu dat asta autoritet?”

³ Jăl u zăs: “Lasăcămă pă minji să vă ăntreb una stvar șă ăj dă voj să ăm ănturșjec vorba: ⁴ Anume Dimizov u zăs alu Ivan să bučuzaskă pă ominj, ili ominji u zăs aje să fakă?”

⁵ Jej ur svătit una ku alt șă zășje: “Dăkă anj zășji ‘dă la Dimizov’, u ăntriba: ‘Adășje atunșje nu ănkriđec?’ ⁶ Ali dăkă anj zășji noj: ‘Dă la ominj’, totă lume u vărli petri pă noj să nji amori. Kă jej ăs uvjerilic kă Ivan are prorok.” ⁷ Așa jej u ăntors vorba kă jej nu șćije dă hundi u vinjit autoritet să bučuzaskă.

⁸ Šă Isus u zăs: “Njiș ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurljeșće.”

*Isus fașji usporedbă ku židovski voður ku rej vinogradarur
(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)*

⁹ Isus su apukat să spujă usporedbă alu lume: “Are unu om kari u sămănat vinograd șă u lăsat ăm najam vinogradu alu șjeva ka ominji, șă jăl atunșje u fužjit dăm pămăntula pă maj lungă vreme. ¹⁰ Kănd u vinjit vreme, jăl u mănat pă sluga la ominj ăm vinograd să ăj đe parće aluj dăm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bătut șă lor mănat ku mănjlje golji. ¹¹ Atunșje u mănat pă altu sluga ali șă pă jăl lor bătut, vredălit șă lor mănat ku mănjlje golji. ¹² Jăl u ănșjirkat să măji pă treći sluga, ali șă pă jăl lor ranalit șă lor arukănt.

¹³ Gazda dă vinograd u zăs pã aje: ‘Šje sã fak? Ju uj mãna pã fišjoru amnjov plăkut. Dar kãnd lu vide pã jãl, pãlãngã jãl ur ave respekt.’

¹⁴ Ali ominjije kãnd lor vãzut sur ligizit ăntri jej: ‘Jãl aj nasljednik. Hajc sã ãl amurãnj aša nasljedstva aluj sã nji rãmãji anovã.’ ¹⁵ Atunšje lor dus afarã dãm vinograd šã lor amurãt.

Aku šje u fašji gazda dă vinograd? ¹⁶ Jãl u vinji šã u uništiti pã ominjije. Šã u da ãm najam vinogradu alu alci.”

Kãnd u auzãt jej aje kum ominji urãt sã ponašalešçi, jej ur zãs: “Nu ãe Dimizov!”

¹⁷ Jãl su ujtat pã jej, šã u zãs: “Skris aj svãntã kenvija: ‘Petrã kari graditelji u vãrljit ănãrãt u fost aku petrã zaglavnã?’

Šje znaçalešçi asta? ¹⁸ Toc kari kaði pã petre u fi zdrubit pã dãrãbelji, šã toc pã kari kaði u fi zdrubic.”

¹⁹ Uçitelji dă zakonu alu Mojsije šã mar popur ur ănšjirkat sã pujã mãnjlje pã jãl ãm ala šas ali alor lji frikã dă lumi. Jej ur prišjiput kã jãl u spus dă asta usporedbã protiv dă jej.

Popi ănšjarkã sã prevaralaskã pã Isus kãnd ãl ăntriba dă porez

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰ Popi šã alci voður ãl pratale pã Isus šã or mãnat pã špijunj, ominj kari trišje ka ominj ãirepc kari ar trãbuji sã ãl optužulaskã pã Isus ãm šjeva šje ar zãšji krivo aša sã ãl adukã pã Isus ãm mãnjlje dă upravitelj alu Rim. ²¹ Aša lor ăntribat pã jãl: “Uçitelju, noj šçijenj kã aje šje zãšj šã ănvec aj toçno, šã kã nu arec njiš šefãlj parçi, ali tu ănvacã

anume kalje lu Dimizov. ²² Aku aj benji dă noj židovur sã plãčenj porez lu car ili nu?”*

²³ Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šã lju zãs alor:
²⁴ “Arãtam banji ku kari plãčešc porezu.† Aku alu šjinji aj ubrazu šã numilje sus?”

Jej ur zãs: “Alu car.”

²⁵ “Atunšje plãčec alu car šje aj pripadalešci lu car šã dãđec lu Dimizov šje pripadalešci alu Dimizov!” ²⁶ Jej nu puće sã aflji njimika rov ãm svatu aluj ãntri toc lumi, šã jej asre ãmirac la ãnturšjala dã vorba aluj, šã u tãkut.

Saduceji ãntrabã pã Isus dã uskrnuće

(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷ Aku orikic saduceji‡ kari zãšji kã njime nu su skula dãm morc ur vinjit la jãl, ku trik ãntribalã: ²⁸ Jej ur zãs: “Učitelju, Mojsije u pus žos zakon pãntru noj kã dakã fračisu omuluj ar muri šã lasã pã bãšãcaš fãr dã kupij, atunšje fračisu aluj trãbã sã u ãmiriçi šã sã rãđišji familija pãntru fračisu mort.§ ²⁹ Undatã asre šapçi frac. Elši u lot bãšãcã šã u murit fãr dã kupij. ³⁰ Šã drugi u lotu pã je, šã jãl u murit fãr dã kupij. ³¹ Šã treçi u lotu pã je. Maj toc šapçi ur lotu šã ur murit, šã njiš unu no avut kupij ku je. ³² Pã zadnji šã mujere u murit. ³³ Aku lu šjinji u fi bãšãce kãnd or uskrsnuli morci? ãngãndešçiçi kã toc šapçi ur avutu dã bãšãcã.”

* **20,22** Jej sã nadale kã Isus u zãšje “da ili nu”. Dakã u zãšji “da”, atunšje Židovi ar fi mirgiš pã jãl kã lji zãšji sã plãčãškã porez la alci kari ãs pã vlast. Dakã zãšji “nu” atunšje vjerski vođur ar puće sã zãkã alu Rimljani kã Isus ãnvacã sã kršãlãškã zakonu alu Rim. † **20,24** ãm original skrijã: “denar”.

‡ **20,27** saduceji grupa dã židov kari ãs vjernici šã politiçari jej numa prihvatalešci elši šinšj kenvijur dãm stari zavjet šã jej nur ãnkrizut ãm kust dã pã morçi. **20,28** Pnz 25,5-6 § **20,28** ãm original skrijã: “rãđika familijã pãntru fračisu aluj.”

³⁴ Isus u ăntors vorba alor: “Ăm asta svet lume sã ămiritã șã sã ănsorã. ³⁵ Ali eje kari ur fost smatralic vredni sã uskrnulaskã dãm morc njiș nu su ănsura, njiș nu sã ămiritã. ³⁶ Șã jej nu poçi maj mult nikad sã mori, kã jej ăs kupiji alu Dimizov daje kã ăs ridikac dãm morc. Jej ăs ka andeji. ³⁷ Atunșje dă uskrnuce șã Mojsije u arătat aje ăm svedočulala aluj dă grmu șje arđe. Akulo jăl čamã pã Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, șã Dimizovu lu Jakov, multã dobã dă pã șje jej ur murit. ³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustã, kănd toc kustã pãntru jăl.”*

³⁹ Șjeva ka učitelji dă zakonu alu Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj svitit benji!” ⁴⁰ Dă pã aje jej nu sor maj ăndurat sã ăl ănșjerșji ku ăntribalur.

*Mesija ăj maj mari dă kit Car David
(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)*

⁴¹ Isus u ăntribat: “Șje găndeșci jej kum sviteșci dă Mesija kã ăj numa Fișjoru lu Car David? ⁴² David dă jăl sãngur ăm kenvije dă Psalmur zășji:

‘Domnu u zăs alu Domnu amnjov:

Șaz pã desna parće ame.

⁴³ Șã ju uj vărli pã dužmanji atej dăsup pișjorilje atelji.’

⁴⁴ David jasno ăl čamã: ‘Domnu’, atunșje kum poçi jăl sã ăj fijã fișjor?’†

^{20,37} Izl 3,6 * ^{20,38} Daje kã eșce ominj ur murit fizički, jej trãbã sã fijã duhovno ăm kust. Ku alčilje vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustã, makar kã tela alor ur murit daje kã duhu alor kustã ăm prisutnostu alu Dimizov.” ^{20,43} Ps 110,1 † ^{20,44} Daje kã David u čimat pã Mesija kã ăj Domnu aluj, aje značaleșci kã Krist ăj maj mari dă kit David șã nuj numa potomku alu David.

Isus upozoravalešci pã učenici aluj sã sã pãzaskã dã učitelji dã zakonu alu Mojsije

(Mt 23,1–36; Mk 12,38–40; Lk 11,37–54)

⁴⁵ Isus svite lu učenici aluj a totã lume punje ureci.
⁴⁶ Jãl u zãs: “Je sama dã učitelji dã zakon alu Mojsije. Jej užívalešci sã sã šetalaskã ãm haljinur lunž šã sã fiãã pozdravalic ku poštovanje ãm varuř pã trgur šã jej plařji sã šadã lokurlje časni ãm sinagogur šã pã nuntur. ⁴⁷ Jej pljačkalešci pã udovicur ãm kãřãlje alor, kãnd fařji lunž aruguminici dã predstavã. Ali jej ur kãpãta maj gre kaznã.”

21

Udovica dã kutotu řje ari alu Dimizov

(Mk 12,41–44)

¹ Kum su ujtat ãm sus Isus u vãzut pã ominj gãzdařj kum bagã banj ãm řkatulã kari are ãm Hram. ² Jãl u vãzutu isto ařã pã mujere vãdojã kum u pus ãm nontru doj miřj banj dãm aržjint. ³ Isus u zãs: “Ju vã zãk anume, kã asta sãrakã vãdojã anume u dat maj mult dãm toc jej. ⁴ Adiřje? Daje kã toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dãm aje řje ave mult kãnd mujere u dat dãm sãrãřijã řã kutotu řje ave dã kust.”

Znakur dã ãnturřjala lu Krist

(Mt 24,1–22; Mk 13,1–20)

⁵ Kãnd učenici svite dã Hram, řã zãřje kã ave mãndri mar petri, řã are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zãs: ⁶ “A dã eřce stvarur la řje vã ujtãc aku, zuva u vinji, kãnd njiř una petrã no rãmãnje ajiře una pã alta. Jelji ur fi toci vãrljiçi řos.”

⁷ Jej lor ãntribat pã jãl: “Učitelju kãnd u fi aje? řã řefãlj znakovur ur fi kari ur zãřji kãnd u fi?”

⁸ Jäl u zäs: “Ujtăcävă sã nu fijec zãbunjic. Multã lumi ur vinji âm numilje amnjov šã ur zãšji: ‘Ju mes Mesija’, šã ‘Vreme aj apropi.’ Ali nu bågãc sama la jej. ⁹ Šã kãnd auzãc dã tabãrur šã dã nemirur nu fijec frikoš, kã ešće dogadajur trãbã sã fijã elši ali kraj no vinji aša pã friš.” ¹⁰ Jäl isto aša lju zäs: “Nacija sur boruli protiv dã nacija, šã kraljevstva protiv dã kraljevstva. ¹¹ Šã u fi potresur pã različitã lokur isto ka šã fome šã kugur. Šã pã nor ur fi frikoši stvarur dã vãzut šã urãci znakur.

¹² Ali majnti dã šje u fi kutotu asta, šã vor apuka. Jej vur adušji âm sinagogur la sud šã vor bãga âm čemicur. Jej vur trãje la kraljur šã la alci vladar daje kã šćec učenici amej. ¹³ Kutotu asta vu da šansã sã svedočulec. ¹⁴ Ali nu vã brigalec šje ac zãšji âm nenći dã obranã. ¹⁵ Kã ju voj da âm vreme firi šã mãrđuljijã âm aje merã dã njime no puće sã sã obranalaskã dã aje, ili sã sã batã protiv dã aje. ¹⁶ Šã voj vic fi izdalic, da čak šã dã la roditelji avoštři šã dã la frac šã dã la njam, urtašj, šã orikic dãm voj ur fi amurãc. ¹⁷ Toc vor mãrzãli daje kã šćec učenici amej. ¹⁸ Tot njiš unu pãr* dã pã kapičilje avoštři nu vu piri. ¹⁹ Šã dãkã nu odustanalec vic kãpãta kust dã erikeš.”

Proroštvo dã uništenje dã Jeruzalem

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

²⁰ Isus spunje: “Voj vic vide Jeruzalem opkolulit dã kãtãnj, atunšje voj ac šći kã u fi uništen. ²¹ Atunšje eje âm regija Judeja trãbã sã skepi âm planinur, eje kari kustã âm varuš trãbã sã fugã dã akulo šã heje pãm satur sã nu mergã âm varuš. ²² Kã âm elje zãlji dã osveta kutotu stvarurlje dãm Kenvija svãntã sur umplje. ²³ Jao alu elje kari às

* **21,18** unu pãr Isus svitešći dã maj mik dio la aje osobã. Jäl svitešći kã ăntragã osoba nu u propadali. Isus mar spunje kã orikic ur fi amurãc, a šjinjiva prišjepi kã duhovno alor nu lju fi njimika.

gärjonji ili rănješci pã cãcã kupij ãm zãljilje kã bjeda šã mirgu protiv dã eje ominj u fi mari! ²⁴ Orikic ur muri pã špica dã mač šã ostali ur fi zarobulic ãntrã mulci nacijur. Jeruzalem u fi kãlkat dã la ominji kari nus židovi pãn šje nu lji trešji vreme dã vladalalã.”

*Isus svitešci kum su ãntoršji napoj pã pãmãnt
(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)*

²⁵ Isus spunje: “Akulo ur fi znakur, pã sori, lunã šã pã šcevilje, šã ominji pã pãmãnt ur fi ãm mari nevoljur, dã graju mari dã valovur. ²⁶ Sufličilje ominjilor lu lãsa dã frikã dã ha šje tek u vinji pã svet kã silurlje dãm nor sur zdrãnjina. ²⁷ Šã atunšje jej ur svedočuli kã ju am vinjit Fišjoru Omuluj pã oblak ku mari pučeri šã ku slavã. ²⁸ Kãnd u fi asta ujtãcãvã sus šã rãdikac kapičilje kã Dimizov vinji sã vã oslobudulaskã.”

*Usporedbã dã ljemnu dã smokvã
(Mt 24,32; Mk 13,28)*

²⁹ Isus lju spus usporedbã: “Bãgãc sama la ljemnu dã smokvã, šã alčilje ljemnji! ³⁰ Kit sã punji listur, voj viđec kã vara ãj apropi. ³¹ Isto aša kãnd vi viđe asta kã u fi voj ac šci kã kraljevstva lu Dimizov ãj apropi. ³² Anume, ju pot zãšji: asta ominj kari kustã no fužji ãndãrãt majnti dã šje

kutotu asta no fi. † ³³ Norurlje ša pământu u trešji ändărăt, ali vorbilje amelji nikad nor trešji.”

Fijec spremni dă Isusov dolazak

(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)

³⁴ Isus u zäs: “Nu läsa brigur äm sufljituc dă mänkari, buturä ša brigur dă asta kust, sä nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poči sä vijä ³⁵ däm turdată. Kă u vinji pă toc bez obzira hundî kustăc pă pământ. ³⁶ Păzăc dăm ala ränd pă toči vremilje. Šă arugăcävă sä fijec spremni sä skăpăc dă kutotu asta šje u fi, šă sä pučec sä fijec äm nenče ame la Fišjoru Omuluj făr dă frikă.”

³⁷ Äm totă ză Isus änvăca äm Hram, ali nopče jăl fužje afară šă äš fășje lok la planina dă maslinur. ³⁸ Ali dă điminjaca răkori, totă lume vinje sä pujă ureci la jăl äm Hram.

22

Juda su ligizit sä izdălaskă pă Isus

(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Iv 11,45-53)

¹ Are apropi Pasha, kari are elši ză dă blagdan dă pita făr dă kvas. ² Mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije

† **21,32** asta ominj kari kustăÄm original skrijă: “asta generacijă”. Postojulešči različitur načinur kum sä prišjipenj asta redak: 1. asta generacija značalešči pă heje kari kusta äm vreme känd Isus svite a aje značalešči kă u fi uništenje dă Jeruzalem šă alči znakovur kari u adušji la povratku alu Krist su apukat känd jej u kusta; 2. asta generacijă značalešči alta vrstă dă ominj kari äs rej šă sä suprotstavljašči lu Isus, a aje značalešči kă uvijek u fi nevjernici kari sä suprotstavljašči lu Isus pän la trenutak känd jăl su vratali pă pământ; 3. asta generacijă značalešči “asta rasă” odnosuleši pă židovur, šje značalašči kă židovska rasa nu u prošuli majnti dă šje Isus su äntoršji pă pământ, ili 4. asta generacija značalešči kă ominji u kusta pän do kraja a aje značalešči känd su dogoduli događajur su spomenuli äm stihovur 25-26, Isus su äntoršji pă pământ känd aje generacijă u kusta.

planărze kum ar puće să amori pă Isus ali alor lji are frikā dă lumi.

³ Atunșje Sotona u tunat ăm Juda Iskariot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola. ⁴ Jăl u mers șă su ligizit ku mar popur șă ku stražari dă Hram kum ar puće să ăl izdalaskă pă Isus. ⁵ Jej asre făloș dă aje șă sor ligizit ku Juda să ăj đe banj. ⁶ Juda su ligizit șă atunșje su ujtat dă prilikă să ăl izdalaskă pă jăl afară pă askuns făr dă lumi.

Priprema dă Pasha

(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Zuva dă Pita făr dă kvas, u vinjit pă kalji birkuca pă Pashă a aje trăbuje să fijă žrtvovalită. ⁸ Așa Isus u mănate pă Petar șă pă Ivan șă lju zăs: “Dușjec șă pripremilec večera dă Pashă pântru noj să mănkanj.”

⁹ Jej lor ăntribat pă jăl: “Hundi găndeșc să pripremilenj?”

¹⁰ Jăl lju zăs alor: “Punjec ureci, kum vinjec ăm varuș, voj ac afla pă om kari dușji mari bukal dă apă. Sljedilecăl pân la kasa hundi meržji. ¹¹ Atunșje zășjec lu kapu dă kasă: ‘Učitelju ăntrebă, Hundi ăj soba ăm kari pot mánka večera dă Pashă ku učenici amej?’ ¹² Jăl cu arăta atunșje soba sus pă kat mari șă opremilită ku kutotu. Fășjec pripremlje akulo.” ¹³ Așa jej ur mers șă ur aflat stvarlje kum Isus lJOR zăs, șă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă.

Zadnja večera lu Domn

(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Iv 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

¹⁴ Kănd u vinjit vreme să mănășji una, Isus šu lot lok la masă, șă ku jăl asre dvanaest (12) apostolur. ¹⁵ Jăl u zăs: “Ju am avut mari vojă să am večera dă Pashă ku voj majnti dă šje uj patali ku morče. ¹⁶ Ju vă zăk kă nikad maj mult

nu uj mǎnka večera dǎ Pasha majnti dǎ šje nu su ispunuli ǎm kraljevstva lu Dimizov.”*

¹⁷ Atunšje u lot kljištaru ku vin šǎ u dat hvalǎ alu Dimizov, šǎ u zǎs: “Loc asta šǎ ǎmpǎrcǎc ǎntri voj. ¹⁸ ǎm napoj, ju vǎ zǎk, ju noj be dǎ plodu dǎ strugur pǎn šje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

¹⁹ Isus u lot pita, šǎ u dat hvalǎ alu Dimizov, u rupt ǎm dovǎ šǎ u dat la učenici aluj šǎ u zǎs: “Asta ǎj tela ame, kari u fost datǎ pǎntru voj. Fǎšjec asta ǎm ǎngǎndalǎ dǎ minji.”

²⁰ Šǎ isto aša dǎ pǎ mǎnkari, jǎl u lot kljištaru dǎm kari toc ur be šǎ u zǎs: “Asta kljištar ǎj novi zavjet ǎm sǎnžilje amnjov, kari ǎj vǎrsat pǎntru voj.

²¹ Ujtǎcǎvǎ kǎ izdajica ame ǎj la masǎ apropi dǎ minji!

²² Ju Fišjoru Omuluj uj muri kǎ aša are skris ǎm nenci ali jao lu omula kari mu izdalit!” ²³ Pǎ aje jej sor apukat sǎ sǎ ǎntrebi una pǎ alt kari ar fašji aje.

Ponizni ǎs maj mari ǎm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25-28; 19,28; Mk 10,42-45)

²⁴ Isto aša su apukat apostoli unu svat ǎntri jej, ka šjinji ar trǎbuji sǎ fijǎ maj mari ǎntrǎ jej. ²⁵ Aša Isus u zǎs: “Kraljevi dǎ asta svet vladalešći ku narodu pǎ koristu alor šǎ ari pučeri pǎ jej, šǎ jej sǎngur zǎšji kǎ fašji benji. ²⁶ Ali nu ǎj aša ku voj! Lasǎc pǎ maj mari dǎm voj sǎ fijǎ hǎl maj ponizni, a hǎl maj bǎtǎrn ka sluga. ²⁷ Aku šjinji ǎj maj mari, gostu la masǎ ili poslužitelju kari ǎj sluga? Hǎl kari ǎj la masǎ da nu? Ali ujtǎci, ju mes ajišje ku voj ali ka

* **22,16** Pasha u podsjetilit pǎ izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dǎm ropstvo dǎm Egipat kǎnd u žrtvovalit birkǎ a jej u pus sǎnžji pǎ uša alu kasa alor. Pǎ sličan način, Isus u mǎnat pǎ birka alu Dimizov šǎ ku sǎnžilje alu Isus sǎ oslobodulaskǎ pǎ narodu alor dǎm grehurlje alor. Isus ǎm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunšje vjernici ur ave mari feštǎ, jej ur slavali kǎ Dimizov lju izbavali.

sluga avostru. ²⁸ Voj ac rămas ku minji păm ănjirkalurlje amelji. ²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijă, aša isto, ju voj da avovă, ³⁰ pravo să mănăc să să bijec la masa ame ăm kraljevstva ame, să să șădec pă prijestolje, să sudulec pă dvanaest plemurlje dă Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dă kušnjur să dă pretnjur șje vinji (Mt 26,31–35; Mk 14,27–31; Iv 13,36–38)

³¹ Isus u zăs: “Șă tu Șimun, Șimun, punji ureci! Sotona u șjirut dopuștenje să vă iskușulaskă ka pă pșenică ăm sito. †
³² Ali ju mam arugat păntu činji, dă ănkriđala ata să nu kadă. Șă tu trăbă să ămbălurec ăm vjeră pă fracı atej kănd vij ăm napoj la minji.”

³³ Petar u zăs: “Domnje ju mes spreman să mă duk ăm čemică să să mor ku činji!”

³⁴ Isus u ăntors vorba: “Lasă mă să ac zăk kă kukoșu no kukuruзу astăs majnti dă șje tu mi tăgădi ăm tri răndur kă nu mă kunoșć.”

³⁵ Isus jară lju ăntribat: “Kănd vam mănat afară făr dă đibularuș să făr dă tăšč, ili cipiliș, arec ăm șjeva ka potreba?”

Jej u zăs: “Nu.”

³⁶ Ali jăl u svătıt: “Maj mejnkulo, dakă avec đibularuș jec ku voj, să isto aša să taška să dakă nu aj mač vinđi șubac să kumpără mač. ‡ ³⁷ Kă sigurno trăbă să să ispunulaskă șje are skris dă minji, anume: ‘Jăl are smatralit dă zločinac’ – isto șje u zăs proroci dă minji trăbă să să ispunulaskă.”

† 22,31 Đavao gănde să lji odvojulaskă dă la Isus ka kum seljak odvajaleșci pșenică dă la ljușkă. ‡ 22,36 Kănd učenici majnti ur krenulit să propovjedălaskă, Isus are tari popularan a ominji ur arătat gostoprıstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje să promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a učenici trăbă să să pázaskă să fijă spremni să să osigurulaskă să să zaștitilaskă. 22,37 Iz 53,12

³⁸ Atunšje jej ur zās: “Ujtāci Domnje, noj avenj doj mačur.”

Jāl u āntors vorba: “Aku āj dāstul ku asta svat.”[§]

Muka alu Isus ām gardu dā Getsemanija

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dā maslinur, kum ave jāl običaj sā fakā, šā učenici aluj ur vinjit ku jāl. ⁴⁰ Kānd u vinjit jāl pā lok, jāl u zās alor: “Arugācāvā dā aje sā nu kādec ām kušnjā!”

⁴¹ Jāl su maknulit āndārāt dā la jej aša dā parči ka kum aj vārļi petrā, šā u kāzut pā đinuc, šā sā aruga. ⁴² Jāl u zās: “Tata, dakā tu gāndešc je kljištarusta dā patnjā dā la minji! Jarā nu fijā ame vojā mar ata fijā fākutā!” ⁴³ Atunšje andalu dām nor u vinjit šā lu āmbālurit pā jāl. ⁴⁴ Kum are ām mari mukur jāl šā maj tari sā aruga. Šā znoju aluj su fākut ām kapljicur, dā sānži kura pā pāmānt.* ⁴⁵ Atunšje Isus su skulat dām aruguminči šā u mers ām napoj la apostoli aluj. Jāl lju aflat kum sā kulka činjic dā žalji. ⁴⁶ Aša jāl lju zās: “Adāšje vā kulkāc? Skulācāvā šā arugācāvā sā nu kādec ām kušnjā!”

Isus āj apukat

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Iv 18,3-11)

⁴⁷ Isus inka svite kānd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dā pā jāl. Unu dām jej are šā Juda unu dām dvanaest (12) apostolur. Jāl u vinjit dā apropi la Isus šā lu surutat ām

§ 22,38 Aku āj dāstul ku asta svat Asta ar puče sā fijā: 1. jej ari dovoljno mačur, ku alčilje vorbi: “aku avenj dovoljno mačur” ili 2. Isus gāndešči jej sā šče sā svitaskā dā aje kā ari mačevur: “Dāstul āj asta svat dā mačevur”. Kānd Isus svite kā ar trbuji sā kumpiri mačevur, jāl lji svite dā opasnost ku kari su afla. Jāl anume nu gānde sā kumpiri jej mačevur šā sā borulaskā. * 22,44 Ām orikic starogrčki rukopisur nu ari 43. i 44. redak.

ubraz. ⁴⁸ Ali Isus ju zäs aluj: “Juda, izdalešć pä minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutala?”

⁴⁹ Apostoli känd u väzut šje su dogodulit jej ur äntribat: “Domnu, sä nji bäčenj ku mačurlje?” ⁵⁰ Šä unu däm jej u luvit ku maču pä sluga lu popa mari, šä ju tijet ureče.

⁵¹ Isus u zäs: “Dästul, nu maj vä bäčec!” Jäl u pus mäna pä ureci šä lu iscjelilit.

⁵² Atunšje Isus u zäs lu mar popur šä lu straža dä Hram, šä lu bätärnji kari ur vinjit afarä protiv dä jäl: “Ac vinjit ku mačur šä ku palicur ka pä buntovnik? ⁵³ Nikad nac räđikat njiš zježijtu protiv dä minji känd arem ku voj äm totä zä äm Hram. Ali aku äj vreme avosträ šä sä vladalaskä tama.”†

Petar tägädešći pä Isus

(Mt 26,67-75; Mk 14,66-72; Iv 18,15-18, 25-27)

⁵⁴ Atunšje jej lor apukat pä Isus, lor dus ändärät šä lor dus la kasa la maj mari popä. Petar sljedile pä däparči. ⁵⁵ Fok ur fäkut äm sredina dä udvar, šä kum šäde lume akulo, Petar u vinjit äntri jej. ⁵⁶ Una tänärä sluškinja lu väzut kä šađi äm lumina dä fok, u mucät pä jäl tari šä u zäs dä pä aje: “Omusta are ku jäl isto.”

⁵⁷ Ali jäl u tägädit šä u zäs: “Nu, ju nu mes. Ju nu äl kunosk pä jäl!”

⁵⁸ Nu mult dä pä aje altu om lu väzut šä u zäs: “Spunjil! Tu ješć unu däm jej!”

Ali Petar u äntors vorba: “Ju nu mes!”

⁵⁹ Hundiva unu šas dä pä aje altu om uporno tvrdäle: “Sigurno, asta om are ku jäl, kä jäl äj Galilejac!”

⁶⁰ Ali Petar u zäs: “Ju nu šćuv dä šje svitešć!” Šä točno atunšje känd inka svite, kukošu u kukuruzät. ⁶¹ Domnu su äntors šä su ujtat pä Petar. Šä vorbilje lu Domnuluj

† 22,53 vladalaskä tamaAje äj vreme känd Sotona lukrä.

ur vinjit ăm napoj la Petar, kum u zăs jăl: “Majnti dă šje kukošu u kukuruză astăs tu mi tăgădi pă minji ăm tri rändur.”⁶² Šă Petar u mers afară šă plăngănt tari.

⁶³ Ominji kari ăl păze pă Isus aš fășje šjuf dăm jăl šă ăl băče. ⁶⁴ Jej ur pus fljancă pă oč, ăl luve ăm ubraz šă să akăca dă jăl: “Ajde prorokulešći! Spunji nji šjinji ču luvit ăm ubraz?”⁶⁵ Šă jej alu Isus ur zăs maj mulci urăci vorbi.

Isus aj la maj mari sud

(Mt 26,59–66; Mk 14,55–64; Iv 18,19–24)

⁶⁶ Dă răkori ăm alta ză, bătărnji, una ku mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije, ur adus pă Isus ăm nenče dă sudu alor. ⁶⁷ Jej ur zăs: “Spunjinji dakă ješč tu Krist.”

Jăl u ăntors vorba: “Să vă spuj nu mac ănkređi, ⁶⁸ šă să vă ăntreb pă voj dă Krist, voj nu ac ăntoršji vorba. ⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi ăm pučeri pă desna parci dă măna lu Dimizov.”

⁷⁰ Šă jej toc ur zăs, “Atunšje tu ješč Fišjoru alu Dimizov?”

Šă jăl u ăntors vorba: “Da baš kum zăšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zăs: “Šefălj dokazur maj mult nji trăbujă? Noj săngur anj auzăt dăm gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šă rimljanin

(Mt 27,11–14; Mk 15,1–5; Iv 18,28–37)

¹ Toc kari as re dio dă sud sor skulat šă lor adus pă Isus la Pilat. ² Šă jej sor apukat să adukă optužbur protiv dă jăl: “Noj anj aflat kum strikă pă lumi. Jăl u zabranalit să să plăčaskă porezu lu Caru dă Rim. Jăl tvrdălešći kă jăl aj Krist Car.”

³ Pilat lu ăntribat: “Ješč tu Car dă Židov?”

Isus u ăntors vorba: “Da kum aj zăs tu.”

⁴ Pilat u zäs atunšje lu mar popur šä lu gärmadä dä lumi, “Ju nam aflat njimika dä šje laš optužuli šä suduli.”

⁵ Ali jej šä maj tari navalale: “Jäl bunulešći pä toc pä pämäntu anostru.* Su apukat sä äñveci äm Galileja šä u vinjit äm Jeruzalem.”

Isus äm nenće lu Car Herod

⁶ Känd u auzät Pilat kä sä svitešći dä Galileja, jälu äm ämtribat: “Äj omusta däm loku Galileja?” ⁷ Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mänat la Herod kari are äm Jeruzalem atunšje.

⁸ Herod are fälos kä veđi pä Isus. Kä dä mult gände sä älu vadä pä Jäl daje kä u auzät mult dä jälu, šä Herod sä nadale kä lu vide sä fakä čudur. ⁹ Herod svite mult, ämtriba mulći, ali nu ju fost äntorsä njiš una vorba. ¹⁰ Mar popur šä učitelji dä zakonu alu Mojsije asre isto akulo šä jej ur zäs tari mar optužbur protiv dä Isus. ¹¹ Atunšje Herod šä stražurlje aluj äš fäšje šodä däm Isus šä älu fäšje buländ. Jej lor ämbräkat pä jälu äm haljinur dä Car šä lor mänat la Pilat. ¹² Šä äm aje zä Pilat šä Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš.

Isus äm napoj la Pilat

(Mt 27,15–26; Mk 15,6–15; Iv 18,39–19,16)

¹³ Atunšje Pilat u čimat una pä mar popur šä pä alci voður kari as re židovi šä pä gärmadä dä lumi. ¹⁴ Jäl lju zäs: “Voj ac adus pä omusta kä bunule pä lumi ali ju vä uvjerälesk kä känd älu ispičem nam aflat njiš šefälj krivicä am jälu. Jäl nu äj duvinä njiš dä una krivicä dä šje ac optužulit. ¹⁵ Njiš Herod nu aflat njimik äm jälu, kapu lu mänat äm napoj la noj. Jäl no fäkut njimika sä

* **23,5** toc pä pämäntu anostru Äm original skrijä: “pä ämtragä Judeja”. Ali ajišje sä odnosulešći pä rimska provincija “Judeja”, pä cijela domovina alu Židov.

zavredilaskă kaznă dă morči. ¹⁶ Ju uj da sã ăl bičalaskă benji benj șã luj slăbuză.”

Da li Pilat u slăbuză pã Isus ili pã Baraba?

¹⁷ † ¹⁸ Ali jej ur mužjit ăm grupur tari, “Ăndărăt ku omusta! Noj gândenj sã ăl slăbož pã Baraba!” ¹⁹ (Baraba are ăm čemică kă bunule pã lumi ăm Jeruzalem șã u amurăt.) ²⁰ Pilat daje gânde sã slăbodă pã Isus șã aša lju svătıt alor ăm napoj, ²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecăl pã krușji! Punjecăl pã krușji!”

²² Atunșje po treći rãnd, jăl lju svătıt alor: “Adișje? Spunjecăm șje rov u fãkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov sã zaslužulaskă morči. Aša luj dă sã ăl bičalaskă șã atunșje lãsa sã fugă.”

²³ Ali jej mužje șã maj tari, șã zahtjevale sã ăl pujă pã krușji. Șã napokon jej ur kãpãtat șje gânde. ²⁴ Pilat u dat zapovjed sã sã fakă kazna șje ur zahtjevalit jej. ²⁵ Aša ăm tokmă ku zahtjevula, jăl u slăbuzăt dãm čemică pã om șje u rãdikat bună șã u amurăt ali jăl u ăntors pã Isus la jej sã ăl pujă pã krușji.

Pã Isus ăl punji pã krușji

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Iv 19,17-27)

²⁶ Șã kum lor dus ăndărăt pã Isus, jej ur apukat pã om șje sã čima Šimun, dãm varușu Cirena, kari vinje akasă dãm sat. Jej ur pus krușje pã jăl sã dukă ăm loku lu Isus. ²⁷ Multă lumi ăl sljedile pã Isus șã mujer kari plănžje șã žalale pã jăl. ²⁸ Isus su ăntors la jej șã lju zãs: “Mujerilje dãm Jeruzalem, nu plănžjec pãntru minji, mar plănžjec pãntru

† ^{23,17} Ăm bătãrnji grčki rukopisur ăj: ¹⁷ “Jej ave običaj pã festival kă are obavezalit pã unu dãm zatvoreniș sã slăbodă afară.” Vejs Mt 27,15; Mk 15,6.

voj ša pãntru kupiji avoštři. ²⁹ Kã anume u vinji vremi† kãnd ur zãšji lume, ‘Blagoslovuliçi aš elje kari nikad no ar avut ša injmilje kari nikad nor purtat kupij ša cãcãlje kari nikad nor avut lapçi ãm jelji!’[§] ³⁰ Lume sor apuka atunšje sã zãkã lu planinur: ‘Kãđec žos pã noj!’ ša lu đalur: ‘Astupãcãnji!’ ³¹ Kã dakã fašji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, šje nar puçe sã peci uskat?”*

³² Akulo asre isto doj alci, amãndoj kriminalci kari trãbã sã fijã pus pã krušji sã mori ku Isus una. ³³ Kãnd ur vinjit pã loku šje sã čima osu dã kap, jej lor apukat ša lor pus pã krušji, una ku doj kriminalci, unu pã desna, unu pã ljeva parçe aluj.

³⁴ Ša Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šćijã šje fašji.”† Ša vojnici ur skos kockã sã sã ãmperci dãm coljilje aluj ãntri jej.

³⁵ Lume stãće ša sã ujta; ša vladarur asre akulo ša ãl rãđe: “Jãl u spasalit pã alci. Aku dakã ãj Krist, akuljes dã la Dimizov, lasã sã sã spasalaskã sãngur!” ³⁶ Kãtãnjilje isto aš fãšje šjuf dãm jãl. Ša jej ur vinjit ša u ãmbijet aluj ucãt.‡

³⁷ Jej ur zãs: “Dakã ješć tu Caru dã Židov, spasalešćići

† **23,29** Asta vremi u vinjit 70 aj dã pã Krist. Kãtãnjilje dã Rim u opkolulit ša uništilit Jeruzalem ša u murit pã mulc židovur. § **23,29** ãm aje vremi kupiji ãm Jeruzalem ur trpãli tari urãt. Atunšje ominji ur gãndi kã ãj maj benji dã ominj sã nu ajvi kupij. Nuj tugã maj mari kãnd vejs kum kupiji alor patalešći ili mori. **23,30** Hoš 10,8 * **23,31** Uskat ljemnu maj tari arđi dã kit verđi ljemnu. Arđala značalešći patalalã ili kaznã. Isus are pã krušji ka verđi ljemnu daje kã jãl nu zaslužulit sã ardã (sã trpãlaskã). Ominji kari u odbacalit pã Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužilit sã ardã (sã patalaskã) dã grehurlje alor. † **23,34** Ša Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šćijã šje fašji.” ãm orikic grčki rukopisur nuj asta skris. **23,34** Ps 22,18 ‡ **23,36** Ocãt are jeftinã buturã kari obični ominj bije. Vojnici fãšje šjuf dãm Isus ša ãj dãđe jeftinã buturã alu šjinjiva kari ãj kralj. **23,36** Ps 69,21

pă činji sǎngur!”³⁸ Sus la kap are skris: “Asta ǎj Caru dǎ Židov.”

Doj kriminalc una pǎ krušji ku Isus

³⁹ Unu dǎm eje kriminalc kari ǎs re puš pǎ krušji ku Isus ǎl vreditile šǎ jǎl u zǎs: “Dakǎ ješč tu Krist, atunšje spasaleščići, šǎ pǎ noj isto!”

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pǎ elši šǎ u zǎs: “Nu ci frikǎ dǎ Dimizov? Tǎrpǎlešč ista kazna ka jǎl. ⁴¹ Tu šǎ ju šćenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kǎpǎtat kaznǎ dǎ lukrurlje relji, ali omusta no fǎkut njimika.” ⁴² Atunšje ju zǎs lu Isus: “Isuse, ǎngǎndeščići tu dǎ minji kǎnd vi vinji ǎm kraljevstva ata.”

⁴³ Isus ju zǎs ǎm ǎnturšjalǎ dǎ vorba: “Anume, ju ǎc zǎk: astǎs vi fi ku minji ǎm Raj!”

Morče lu Isus

(Mt 27,45–56; Mk 15,33–41; Iv 19,28–30)

⁴⁴ Kǎnd are hundiva dǎmnjaza, are ǎntunjerik ǎntreg pǎmǎntu pǎn ǎm tri (3) šasur. ⁴⁵ Sorilje are ǎntunjerik, šǎ feringa ǎm Hram[§] su tijet pǎ pola. ⁴⁶ Atunšje Isus u plǎns ǎm graj tari šǎ zǎšje: “Tata ǎm mǎnjilje atelji ju puj duhu amnjov.” Kǎnd u zǎs Isus asta, jǎl u murit.

⁴⁷ Kǎnd u vǎzut asta kapetanu šje u fost, jǎl u slavalit pǎ Dimizov kum u zǎs: “Omusta are sigurno pravedan!”

⁴⁸ Šǎ totǎ lume kari sor akuljes sǎ vadǎ kum lor punji pǎ krušji, kǎnd ur vǎzut šje u fost, ur mers akasǎ šǎ ǎš bǎče dǎ žalji čepturlje. ⁴⁹ Ali toc kari ǎl kunuščce pǎ jǎl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus dǎm Galileja stǎće šǎ sǎ ujta dǎ dǎparći.

[§] 23,45 feringa ǎm Hram Asta feringǎ are 25 metara dǎ nalt šǎ odvajale svǎnt loku dǎ la Hram.

Josip punji ăm gropă pă Isus

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Iv 19,38-42)

⁵⁰ Are om šje să čima Josip. Jăl are član dă mari sud dă židov. Bun om šă pravedan ⁵¹ kari no dat pă prav la odlukurlje šje ur făkut ku Isus. Jăl are dăm Arimateja, unu varuš la Judeja šă are dăm unu kari aščipta să vijă kraljevstvo lu Dimizov. ⁵² Omusta u mers la Pilat šă lu ăntribat dakă poči kăpăta tela lu Isus. ⁵³ Josip u lot žos pă Isus dă pă krušji šă lu ănvălit ăm plahtă. Šă lu pus ăm gropă šje are sklesalită dăm petră ăm kari inka njime no fost ăngrupată. ⁵⁴ Zuva dă pripremă are šă zuva dă sămbăta vinje.

⁵⁵ Mujerilje kari ur vinjit ku Isus dăm Galileja isto ăl sljedile. Jelji ur văzut gropa, šă kum are tela aluj postavalită. ⁵⁶ Aša ur mers ăm napoj šă ur pripremilit uloj šă parfemur să unğă tela alu Isus, ali pă zuva dă sămbăta jej să odmarale dă pă zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult ăm gropă

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-9)

¹ Elši zuva dă săptămăănă, are duminjika, tari dă đim-injaca mujerilje ur mers la gropă, šă adușje uloj ku miros šje ur pripremilit. ² Jej ur aflat petră* kă u fost ăntorsă ăndărăt dă la gropă. ³ Kănd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. ⁴ Šă atunșje, kănd inka stăće akulo ăm šok, ujtăci! Doj ominj stăće lăngă jelji ăm colji šje svitlăze. ⁵ Mujerilje sur ănfrikușat tari, kapu sur poklonulit păn la pămănt ku ubrazu šă ominji ljør zăs: “Adișje kutăc pă om ăm kust ăntră ominj morc? ⁶ Jăl nuj ajișe. Jăl u

* **24,2** petră Asta are mar, isklesan okruglă petră dovoljno mari să askundă ulaz dă mărmănci. Trăbuje maj mulc ominj să maknalaskă petra.

uskrsnulit! Ängändecävã šje vu zãs jãl kãnd are inka äm Galileja: ⁷“Trãbã ju Fišjoru Omuluj sã fjuv dat äm mãnjilje lu ominji rej šã sã mã puji pã krušji daje sã uskrsnulaskã pã treãa (3) zã.”

⁸ Atunšje jej sor ängändit dã vorbilje aluj. ⁹ Kãnd sor äntors dã la gropã kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur šã alu toc. ¹⁰ Jelji as re Marija dãm varušu Magdala, Ivana šã Marija, mumãsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. ¹¹ Ali puvešãe alu mujeriljelje lju su vãzut alu apostolur kã svite bulunzemi, dã aša nu ljur änkruzit. ¹² Ali Petar su skulat šã u aljirgat la gropã. Akulo u stat sã sã ujci äm nontru, šã u vãzut numa plahtã. Atunšje u mers äm napoj hundï are šã sã äntriba šje u fost aje.

Isus sã aratã la uãenikur pã kalje äm Emaus

¹³ Äm aje ista zuva doj (2) uãenikur mãržje äm lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dãm Jeruzalem. ¹⁴ Jej svite una ku alt šje u fost. ¹⁵ Atunšje kãnd svite šã kãnd sã äntriba dã kutotu aje, Isus sãngur u vinjit šã umbla ku jej. ¹⁶ Ali alu oãi alor are uskratalit sã nu äl kunoskã pã Isus.

¹⁷ Isus lju äntribat pã jej: “Šã šje raspravljalec aša iskreno kãnd umblãc?” Šã jej or stat trišã.

¹⁸ Unu dãm jej, unu kari sã ãima Kleofa, ju äntors vorba: “Ješã tu jedini stranac äm Jeruzalem kari nu šãijã šje u fost ajiše äm zadnji par zãlji?”

¹⁹ Isus u äntribat: “Šje u fost?”

Jej ur äntors vorba: “Dã kutotu šje su dogodulit ku Isus dãm Nazaret. Jãl are Prorok, om bãlour äm djelur, šã äm vorbi äm njenãe lu Dimizov, šã la lumi. ²⁰ Mar popur šã anoštri poglavarur lor dat sã sudulaskã pã Isus pã morãi,

šă jej lur pus pă krušji! ²¹ Noj nji nadalenj kă aj jăl ala unu kari u otkupili Izrael. Šă astăs aj treća (3) zuva dă atunšje. ²² Ali pă aje kutotu orikići mujer dăm grupa anostră nju iznenadalit benji benj. Dă rākori dă điminjacasta jelji ur mers la gropă. ²³ Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit ăm napoj să nji zăkă kă ur văzut vizijă dă anđelj dă kari ur zăs kă Isus aj ăm kust. ²⁴ Orikic dăm grupa anostră ur mers la gropă să vadă šă ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor văzut pă jăl.”

²⁵ Šă Isus lju zăs: “O voj ominj bulănž šă ăm sufljičilje avoštri nu ščec spremni să ănkriđec šje ur zăs proroci! ²⁶ Nar trăbuj Krist să patalaskă dă toći stvarurlješće šă atunšje Dimizov să ăl proslavalaskă?”† ²⁷ Jăl u spus maj menkulo šje are zăs dă jăl, ăm toći svănti kenvijur; su apukat ku Mojsije šă păm toc Proroci.

²⁸ Kănd ur vinjit dapropi ăm lok hundi măržje, Isus su arătat ăm namjeră să mergă maj menkulo. ²⁹ Ali jej lor nagovorulit să rămăji. “Rămănji ku noj; mar aj kasno. Zuva aj mar gata.” Atunšje jăl u mers ăm nontru să rămăji ku jej. ³⁰ Atunšje kănd are ku jej la masă, Isus u lot pită, u blagoslovulitu šă u rupt ăm dovă šă lju dat alor. ³¹ Aku oči alor puće să vadă, šă jej lor kunuskut, šă dă pă aje Isus u nestalit.

³² Šă jej ur zăs una la alt: “Nu nji arđe sufljičilje anoštri kănd svite jăl ku noj pă kalji, šă kănd nji objasnale jăl svăntă kenvijă?” ³³ Atunšje jej sor skulat šă ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem. Akulo ur aflat pă jedanaest (11) apostolur una pă kupă, šă pă orikic alci ku jej. ³⁴ Ešće lgor spus: “Domnu anume u uskrsnulit, šă su arătat la Šimun.” ³⁵ Doj (2) učenikur ur spus šje ur păcăt pă kalji, šă kum lor kunuskut kănd u rupt pita.

† **24,26** Asta svitešči dă vremi kănd Isus u kăpăta čast šă slava kănd jăl u fi car.

*Isus sã aratã la učenikur**(Iv 20,19–23)*

³⁶ Čak šã kãnd svite dã aje šje ur pãcãt, Isus stãće akulo ãntrã jej šã jãl lju zãs: “Putuljalã fijã ku voj!” ³⁷ Jej as re zubunjic šã ãnfrikušac kã jej gãnde kã veđi duh. ³⁸ Ali Isus u zãs: “Adišje vi frikã? Šã adãšje vinji sumnjur ãm sufljičilje avoštiri? ³⁹ Ujtãcãvã la pišjorilje amelji šã la mãnjilje amelji! Ujtãcãvã ju mes! Punjec mãnjilje šã uvjerilecãvã, kã duh nari karnji šã osã kum viđec kum ju am.” ⁴⁰ Kãnd u zãs asta jãl lju arãtat mãnjilje šã pišjorilje.

⁴¹ Ali dã fãlušuja mari, jej inka nu ãnkride, šã sã čudule. Jãl lju zãs: “Avec ajiše šjeva dã mãnkãt?” ⁴² Jej jur dat aluj dãrab dã pešci fript. ⁴³ Isus u lot šã u mãnkãt ãm nenće alor.†

⁴⁴ Isus lju zãs: “Asta ãj aje šje ju vã svitem avovã kãnd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dã minji as re skrišã ãm zakonu lu Mojsije, šã ãm kenvijurlje dã prorokur šã ãm Psalmur trãbuje sã sã ispunulaskã.” ⁴⁵ Atunšje jãl lju dãsvãkut gãndurlje alor sã potã sã prišjepi svãntã kenvija. ⁴⁶ Jej u zãs: “Asta ãj skris ãm svãntã kenvijã: kã Krist trãbã sã patalaskã šã sã uskrnulaskã dãm morc pã treća (3) zã. ⁴⁷ Isto aša ãnkãjalã šã jirtala dã grehur ar trãbuji sã fijã propovjedalići ãm numilje aluj alu toći nacijurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, šã sã sã apušji elši ku propovjed ãm Jeruzalem. ⁴⁸ Voj šćec svedoci dã stvarurlješće.

⁴⁹ Šã ju uj mãnã žos pã voj Duh svãnt šje Tata amnjov u igirit. Ali rãmãnjec ajiše ãm varuš pãn šje nu vic fi ãmbrãkac ku pučeri dã sus!”§

† **24,43** Asta u fãkut sã lji areçi kã nuj duh, kã duhovur nu mãnãnkã.

§ **24,49** ãmbrãkac ku pučeri dã sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljilje astupã pã osobã, ku aje u kãpãta sila dã Svãnt duhu sã svjedočulaskã lu alci dã Isus.

*Isus sã äntoršji äm nor
(Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)*

⁵⁰ Isus lju dus dã apropi äm lok Betanija. Jãl u rãðikat mãnjlje äm sus šã lju blagoslovulit pã jej. ⁵¹ Šã kãnd lji blagoslovule pã jej, jãl u fost rãðikat šã dus sus äm nor. ⁵² Jej sã klanjale la jãl, šã ku fulušuje mari sur äntors äm Jeruzalem, ⁵³ šã äm Hram cijelo vreme äl blagoslovule pã Dimizov.

Luka
**The Gospel According to Luke in the Bayash dialect of the
Romanian language**

copyright © 2018 Pioneers

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Sep 2021 from source files dated 27 Sep 2021

4f9f9ae0-0ef8-56e8-b029-fd38a1a2bfd8